

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ปฐมวัยศึกษา)

ปริญญา

ปฐมวัยศึกษา

การศึกษา

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1

Parents' Needs Toward Early Childhood Education Management of Private Kindergarten
Under Loei Educational Service Area Office 1

นามผู้วิจัย นางสาวฉัตรวิไล สุรินทร์ขมพู

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ปัทมาวดี เล่ห์มงคล, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(อาจารย์อรพรรณ บุตรกัตัญญ, ค.ศ.)

หัวหน้าภาควิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุดารัตน์ สารสว่าง, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา ชีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1

Parents' Needs Toward Early Childhood Education Management of Private Kindergarten Under
Loei Educational Service Area Office 1

โดย

นางสาวฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ปฐมวัยศึกษา)

พ.ศ. 2554

ฉัตรวิไล สุรินทร์ขุม พุ 2554: ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย
โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ปฐมวัยศึกษา) สาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์ปัทมาวดี เล่ห์มงคล, Ph.D.
136 หน้า

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา
ปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1-3
ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลย เขต 1
ปีการศึกษา 2553 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 302 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น และ
นำมากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามอัตราส่วนจากตารางของ Krejcie and Morgan เครื่องมือที่ใช้
ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา
ปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 วิเคราะห์
ข้อมูลด้วยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาล
เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากทุกด้าน
ได้แก่ ด้านครูและบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ
ผู้ปกครอง ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน และด้าน
สุขอนามัยและความปลอดภัย

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Chatwilai Surinchompoo 2011: Parents' Needs Toward Early Childhood Education Management of Private Kindergarten Under in Loei Educational Service Area Office 1. Master of Education (Early Childhood Education), Major Field: Early Childhood Education, Department of Education. Thesis Advisor: Associate Professor Pattamavadi Lehmongkol, Ph.D. 136 pages.

The objective of this research was to study parents' need toward early childhood education management of private kindergarten under Loei Education Service Area office 1.

Subjects used in this study were 302 preschool parents from Kindergarten level 1-3 of private kindergarten Schools in Loei Educational Service Area office 1, second semester, year of 2010. Stratified and ratio were used as sampling technique size tables Krejcie and Morgan. Questionnaire on parents' need toward early childhood education management of private kindergarten schools was used as an instrument. Data was analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation.

Results indicated that parents' need of preschool children was at high level in all areas such as teachers and staffs, physical environment, parent and school relationship, food service, curriculum and instruction, health and safety.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี โดยได้รับความแนะนำที่มีคุณค่าจากคณะกรรมการที่ปรึกษา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ปัทมาวดี เล่ห์มงคล ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาชี้แนะแนวทางในการทำงาน และแก้ไขงานวิจัย ตลอดจนสนับสนุนและกำลังใจให้กับผู้วิจัยตลอดมา ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.อรพรรณ บุตรกัตถัญญกรรมการร่วม ที่ได้กรุณาชี้แนะแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงงานวิจัยเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์มากที่สุด ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ รองศาสตราจารย์ ดร. พัทรี ผลโยธิน และประธานในการสอบ ผศ. ดร. ชานนท์ จันทรา ที่กรุณาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาเสียสละเวลาในการให้คำปรึกษาแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม พร้อมกันนี้ขอขอบคุณผู้ปกครองสถานรับเลี้ยงเด็กปฐมวัยของรัฐในจังหวัดนนทบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดีขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์สาขาวิชาปฐมวัยทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ อันเป็นประโยชน์ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบพระคุณผู้แต่ง เรียบเรียงคำรา เอกสารต่างๆ ที่ผู้วิจัยใช้อ้างอิงในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และเพื่อนๆ ทุกคนตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้มีส่วนช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา คุณประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพ

ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู
กุมภาพันธ์ 2554

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(4)
สารบัญภาพ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	8
ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย	8
จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย	9
ความสำคัญของการศึกษาปฐมวัย	12
หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย	13
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	16
หลักการประเมินพัฒนาการของเด็ก	24
ครูและบุคลากร	28
การจัดสภาพแวดล้อม	34
การจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก	38
สุขอนามัยและความปลอดภัย	42
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง	46
ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ ของ Maslow	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	54
กรอบแนวความคิดในการวิจัย	64

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3 วิธีการวิจัย	65
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	65
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	66
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล	68
การวิเคราะห์ข้อมูล	69
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	70
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	71
ผลการวิจัย	71
ข้อวิจารณ์	88
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	94
สรุปผลการวิจัย	94
ข้อเสนอแนะ	100
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	103
ภาคผนวก	113
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนนักเรียน	114
ภาคผนวก ข การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	116
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย	119
ภาคผนวก ง หนังสือขอความร่วมมือเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถาม	121
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์	123

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก จ แบบสอบถาม

126

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

136

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรผู้ปกครองและจำนวนผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	65
2	ค่าความถี่ ค่าร้อยละของลักษณะพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง เด็กปฐมวัย	72
3	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของผู้ปกครองต่อการ จัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	76
4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของผู้ปกครองต่อการ จัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านครูและบุคลากร	77
5	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของผู้ปกครองต่อการ จัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	79
6	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของผู้ปกครองต่อการ จัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก	80
7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของผู้ปกครองต่อการ จัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง	83
9	สรุปค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1	84
ตารางผนวกที่		
1	การสุ่มกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองเด็กปฐมวัยชั้น อนุบาล 1-3 ของแต่ละโรงเรียน	117
2	แบบสอบถาม	131

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนภูมิความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow	53
2	กรอบแนวคิดในการวิจัย	64

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 9 ข้อ 6 มาตราที่ 12, 14, 18 และมาตราที่ 41 ได้ระบุไว้ว่า ให้ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่น (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) และนอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ได้มุ่งเน้นในการพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมและมุ่งให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และใช้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาให้คนมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นพร้อมทั้งปรับเปลี่ยนวิธีการพัฒนาแบบแยกส่วนมาเป็นบูรณาการแบบองค์รวม เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการปกครองจึงได้กำหนดเป้าหมายที่เป็นเครื่องชี้วัดผลการพัฒนา โดยเพิ่มปริมาณการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) อย่างมีคุณภาพ เพื่อเพิ่มคุณภาพการจัดการศึกษาทุกระดับ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549) โดยรัฐได้ส่งเสริมให้การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในปัจจุบันเป็น การจัดการศึกษาในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่เด็กทุกด้าน โดยครอบคลุมเด็กทุก ประเภท และส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ มีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดูและจัดกระบวนการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาระดับนี้อีกด้วย (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

สภาพสังคมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สถาบันครอบครัวกลายเป็นสังคมที่มีขนาดเล็กที่ประกอบด้วยสมาชิกในครอบครัวคือ พ่อ แม่ ลูก เท่านั้น ผิดกับสภาพเศรษฐกิจที่แปรผันอัตราค่าครองชีพสูงขึ้น ทำให้เกิดความจำเป็นให้สมาชิกในครอบครัว ต้องช่วยกันประกอบอาชีพเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัวให้มากขึ้น ทำให้พ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ของเด็กต้องออกไปทำงานนอกบ้าน เด็กขาดการอบรมเลี้ยงดูที่ดี ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การศึกษาปฐมวัยเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตเป็นอย่างมาก ผู้ปกครองต้องพึ่งพาสถานศึกษาปฐมวัยในการจัดการศึกษา และอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานมากยิ่งขึ้น ซึ่งรัฐบาลตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว และเล็งเห็นความสำคัญ

ของการจัดการศึกษาและการอบรมเลี้ยงดูในระดับปฐมวัยเป็นอย่างยิ่ง จึงได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ให้มีการจัดการศึกษาในระดับนี้ไว้ในหน่วยงานต่างๆ ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งแต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา อบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย จะมีรูปแบบการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กที่แตกต่างกันไปทำให้มีปัญหาในเรื่องของการให้บริการวิชาการ โดยเฉพาะหลักสูตรที่ใช้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการ การเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ของเด็กโดยตรง ดังที่แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 10 พ.ศ.2545-2549 ได้กำหนดให้มีการยกระดับการศึกษาพื้นฐานไว้ในแผนงาน โดยมีวัตถุประสงค์ครอบคลุมตั้งแต่การเตรียมความพร้อมเด็กแรกเกิดที่ควรได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกต้องและได้ตั้งเป้าหมายให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการเตรียมความพร้อมอย่างน้อย 1 ปี ก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษาก่อนปี พ.ศ.2544 และขยายปริมาณการเข้าถึงบริการการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาของเด็กปฐมวัย (3-5 ปี) จากร้อยละ 65 เป็นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 ในปี พ.ศ. 2549 พร้อมทั้งได้วางแนวทาง มาตรการในการขยายบริการการเตรียมความพร้อมแก่เด็กปฐมวัยต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2549)

ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเด็กควรได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสังคม โดยส่งเสริมการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้ในทุกด้านของเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) รวมทั้งสนับสนุนทุกส่วนของสังคมตั้งแต่ประชาชน ครอบครัว ชุมชน องค์กร เอกชน ให้มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการจัดการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลาย สนองตอบความต้องการของบุคคลสังคมและประเทศชาติได้อย่างรวดเร็วตามสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ มีสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 18 มีข้อกำหนดให้จัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่เปิดสอนระดับปฐมวัย และตลอดจนแนวทางการจัดการศึกษาซึ่งบ่งถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ ให้โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการในเรื่องเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ทักษะกระบวนการต่างๆ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมสื่อต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน, 2547)

ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถานศึกษาต่างๆ ที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ผู้ปกครองเกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา ส่งบุตรหลานเข้ามาเรียน การที่ผู้ปกครองจะตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนใดนั้น ย่อมต้องการให้บุตรหลานได้รับการศึกษาที่ดีและต้องการให้เป็นสถานที่ที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นอย่างดี

การจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดเลยเขต 1 ปีการศึกษา 2553 ภาคเรียนที่ 2 พบว่ามีโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนระดับชั้นอนุบาลทั้งหมด 10 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนระดับอนุบาลรวม 1,415 คน ซึ่งได้ข้อมูลจากการส่งแบบสอบถามขอเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนนักเรียน ชั้นอนุบาล 1-3 ของโรงเรียนอนุบาลเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนมากน้อยแตกต่างกันไป อาจเป็นเพราะผู้ปกครองต่างมีเจตคติที่แตกต่างกันในการพิจารณาข้อปัจจัยต่างๆ เพื่อตัดสินใจเลือกโรงเรียนให้บุตรหลาน ผู้ปกครองบางคนพิจารณาเลือกโรงเรียนอนุบาลในหลายๆ ปัจจัย เช่น เรื่องหลักสูตรการเรียนการสอน โรงเรียนอยู่ใกล้บ้านเพราะสะดวกในการเดินทาง ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย มีบริการเสริมนอกหลักสูตร มีสิ่งแวดล้อมที่สะอาดปลอดภัย รวมทั้งการดูแลเอาใจใส่ที่ดีจากคุณครู

ดังนั้นโรงเรียนอนุบาลเอกชนในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องจัดการศึกษาปฐมวัยในลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งได้แก่ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านครูและบุคลากร ด้านการจัด - สภาพแวดล้อม ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และด้านบริการอื่นๆ เช่น คณิต ภาษา คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ทั้งนี้องค์ประกอบดังกล่าวล้วนเป็นสิ่งที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์ตรง รวมทั้งเป็นการตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง ซึ่งสถานศึกษาปฐมวัยควรเตรียมสิ่งเหล่านี้ให้พร้อมสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาการในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งให้ผู้ปกครองไว้วางใจที่จะส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษ โดยสถานศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพนั้น ควรได้มีการศึกษาข้อมูลหรือสำรวจความต้องการของชุมชนที่สถานศึกษาปฐมวัยตั้งอยู่ ได้แก่ ความต้องการของผู้ปกครองหรือผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับเด็กว่ามีความต้องการในด้านการจัดการศึกษาเรื่องใด ลักษณะการจัดเป็นอย่างไร เพื่อนำไปใช้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัยให้ตรงตามความต้องการของผู้ปกครอง และเป็นไปตามหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

ดังนั้นความต้องการของพ่อแม่ ผู้ปกครองจึงมีความสำคัญในกระบวนการจัดการศึกษาให้กับเด็ก และความต้องการของผู้ปกครองจึงเป็นพื้นฐานสำคัญ ที่จะนำไปสู่ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยได้เป็นอย่างดี

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนและเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง อันจะส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1

ประโยชน์ของการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษานี้ มีดังต่อไปนี้

1. ได้แนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน
2. ได้แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการศึกษานี้ ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ปีการศึกษา 2553 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 10 โรงเรียน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 1,415 คน และกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น และนำมากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามอัตราส่วนจากตารางของ Krejcie and Morgan ใช้ ประชากรผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดเลยเขต 1 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 302 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาการศึกษานี้ประกอบด้วย

- ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน
- ด้านครูและบุคลากร
- ด้านการจัดสภาพแวดล้อม
- ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก
- ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย
- ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้นิยามศัพท์ ดังนี้

ความต้องการของผู้ปกครอง หมายถึง สิ่งที่ผู้ปกครองคิด รู้สึก ประารถนา และต้องการ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กระดับปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1

ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ในการดูแลเลี้ยงดูเด็ก และเอาใจใส่ ให้การอบรมสั่งสอน แก่เด็กที่บ้าน อาจเป็นบิดามารดา หรือ ญาติพี่น้องของเด็กที่เข้ารับการศึกษาระดับการศึกษา ปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1

เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุระหว่าง 3-6 ปี และกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล ปีที่ 1-3 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1

โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง สถานศึกษาเอกชนที่ทำการสอนในระดับ อนุบาล หรือทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุระหว่าง แรกเกิด- 6 ปี เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความพร้อมและพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับวัย และจัดการศึกษาในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านครูและบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก ด้านสุขอนามัย และความปลอดภัย ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน หมายถึง แนวทางการจัดประสบการณ์ และการประเมิน พัฒนาการ เพื่อให้บรรลุผลตามหลักสูตรที่ต้องการให้เด็กวัย 3-5 ปี ได้พัฒนาทุกด้านอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

ด้านครูและบุคลากร หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเด็กตั้งแต่เด็กเริ่มเข้ามาถึงสถานศึกษา
ดูแลเอาใจใส่ อบรม เลี้ยงดู และให้ความรู้

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพการจัดอาคาร สถานที่ พื้นที่ สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์
ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนสร้างบรรยากาศให้เหมาะสมมีคุณภาพแก่การเรียนรู้

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการวิจัยเรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาล เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับ แนวคิดทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย
2. จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย
3. ความสำคัญของการศึกษาปฐมวัย
4. หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
5. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
6. ครูและบุคลากร
7. การจัดสภาพแวดล้อม
8. การจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก
9. สุขอนามัยและความปลอดภัย
10. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง
11. ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow
12. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

นักการศึกษาได้ให้คำจำกัดความหรือความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งสามารถรวบรวมได้ดังนี้

Good (1945 อ้างใน เขียวพา เดชะคุปต์, 2542) ได้กล่าวถึงความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยว่า โครงการหรือหลักสูตรที่จัดทำสำหรับเด็กในโรงเรียนเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 3

Hymes (1969 อ้างใน ยาวพา เดชะคุปต์, 2542) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่นๆ ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาทางสมอง

ยาวพา เดชะคุปต์ (2542) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่นๆ ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาสมองการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้มีชื่อเรียกต่างกันไปหลายชื่อ ซึ่งแต่ละโปรแกรมก็มีวิธีการและลักษณะในการจัดกิจกรรมซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยพัฒนาเด็กในรูปแบบต่างๆ กัน

สมร ทองดี (2536) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความพร้อมและพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับวัย และพร้อมที่จะรับการศึกษาในระดับต่อไป

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กแรกเกิดจนถึง 6 ปี มีความพิเศษแตกต่างจากการจัดการศึกษาระดับอื่น ทั้งนี้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความพร้อมและพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับวัย และจัดการศึกษาในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านครูและบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก เป็นต้น

จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่หลายหลายแตกต่างจากการศึกษาในระดับอื่นๆ โดยมีรูปแบบและจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันไปตามสภาพความต้องการ นโยบายหรือหลักปรัชญาการศึกษาของแต่ละหน่วยงานที่จัด แต่อย่างไรก็ดี จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสมควรมีเป้าหมายเดียวกันคือ ควรเน้นพัฒนาการของเด็กทุกๆ ด้าน ซึ่งการให้การศึกษอบรมและเลี้ยงดูเด็กระดับปฐมวัยอย่างถูกต้องเหมาะสมย่อมมีความสำคัญต่อประเทศชาติอย่างยิ่ง เพราะถ้าเด็กในวัยนี้ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการอย่างถูกต้องเหมาะสมจะส่งผลดีและเป็นรากฐานต่อพัฒนาการและการศึกษาระดับอื่นๆ ด้วย

ดังนั้นการจัดการศึกษาในระดับนี้จึงควรเป็นการจัดการศึกษาที่เสริมสร้างพัฒนาการและประสบการณ์ของเด็กให้มีความพร้อมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ จุดมุ่งหมายของการศึกษาระดับปฐมวัยไม่ใช่เพียงแต่เป็นการเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเข้าเรียนต่อในประถมศึกษาเท่านั้น แต่ควรเป็นการช่วยเด็กให้มีชีวิตที่สมบูรณ์แบบตามเด็กปฐมวัยพึงมี เพราะเด็กวัยนี้เป็นวัยที่พร้อมเรียนรู้ ครูและผู้เกี่ยวข้องต้องมีวิธีสอนให้เหมาะสมเพื่อให้เด็กดำรงชีวิตในวัยเริ่มต้นด้วยความสุข และพัฒนาด้านต่างๆ อย่างเต็มที่ (เขาวพา เดชะคุปต์, 2542)

กระทรวงศึกษาธิการ (2540) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ว่า เพื่อให้เด็กทุกคนมีพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล และเพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และคุณลักษณะตามวัย โดยแยกตามพัฒนาการของเด็กตามกลุ่มอายุ 3-4 ปี 4-5 ปี 5-6 ปี ตามลำดับ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี (2526 อ้างใน เขาวพา เดชะคุปต์, 2542) ได้ดำเนินงานวิจัยเรื่องรูปแบบศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนหรือศูนย์เด็กปฐมวัย และได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยเอาไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางกายของเด็กอย่างเต็มที่ เพื่อจะได้เป็นพลเมืองไทยที่สมบูรณ์แข็งแรง
2. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ อารมณ์ และสังคมของเด็ก เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพสมบูรณ์ มีความเข้มแข็งทางจิตใจที่จะเผชิญอุปสรรคและอันตรายได้
3. เพื่อให้เด็กมีนิสัยขยัน แข็งแรง ซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย ประหยัด สะอาด
4. เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านต่างๆ
5. เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนหรือศูนย์เด็กเล็กก่อนวัยเรียน ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก

6. เพื่อตระหนักในปัญหาความเปราะบางของพัฒนาการเสียแต่แรกและดำเนินการต่อไปโดยเหมาะสม

Essa. (1996 อ้างใน กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2545) กล่าวถึง การจัดการศึกษาปฐมวัยว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษาในรูปแบบบริการ การดูแลและเลี้ยงดูเด็กให้เป็นไปอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ พร้อมกันนั้นยังเป็นการให้การศึกษาเพื่อส่งเสริมการปรับตัวเข้ากับสังคม เพื่อทักษะทางปัญญา และพัฒนาการทุกด้านให้กับเด็กรวมถึงการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส และการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครอง เพื่อการเลี้ยงดูเด็กที่ดี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 กล่าวไว้ดังนี้ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด ควรเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กทุกๆ ด้านไปพร้อมๆ กัน และควรส่งเสริมให้บ้านและโรงเรียนได้มีการร่วมมือในการส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กในวัยดังกล่าวไปพร้อมๆ กันด้วย

ความสำคัญของการศึกษาปฐมวัย

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาทั่วไป ต่างเน้นถึงความสำคัญของเด็กปฐมวัยว่า เป็นวัยที่มีความสำคัญที่สุด การพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพมีผลมาจากการส่งเสริมพัฒนาการตั้งแต่เด็ก ซึ่งเป็นระยะที่เด็กสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว การกระตุ้นทางหู ตา จมูก กาย ให้ได้ยิน ได้เห็น ได้สัมผัส และได้เรียนรู้โดยการเล่นตั้งแต่เด็ก โดยเฉพาะด้านความรักจากพ่อ แม่ จะช่วยให้ใยประสาทในเซลล์สมอง ขยายออกงาม ทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้ง่ายมีชีวิตชีวา รู้เหตุผลอันเป็นพื้นฐาน การพัฒนาเด็กให้สมบูรณ์มากที่สุด แต่ถ้าหากวัยนี้ไม่ได้รับการเอาใจใส่ เมื่อพ้นวัยนี้ไป เด็กจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ด้วยความยากลำบาก แต่เนื่องจากภาวะครอบครัวในปัจจุบันมักจะเป็นครอบครัวเชิงเดี่ยวแตกต่างจากสมัยก่อนที่เป็นครอบครัวใหญ่ มีปู่ ย่า ตา ยาย ที่ช่วยเหลือดูแลเด็กเมื่อพ่อแม่ไปทำงาน แต่ปัจจุบันนี้มักพบเห็นน้อย ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจของไทยที่บีบคั้นให้ผู้ปกครองในครอบครัวต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้านเพื่อเพิ่มรายได้ ดังนั้นสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานบริบาลทารก หรือโรงเรียนอนุบาลเด็ก จึงเป็นสถานที่สำคัญสำหรับการศึกษาอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย โดยการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมการพร้อมให้แก่เด็กอายุ 3 – 5 ปี ในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ก่อนเข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดังนั้น จากความสำคัญของการพัฒนาเด็กในวัย แรกเกิด-6 ปี ดังกล่าว จึงนำไปสู่การจัดการศึกษาปฐมวัยในรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่การให้ความรู้แก่หญิงมีครรภ์ พ่อแม่ ในเรื่องการดูแลสุขภาพอนามัย โภชนาการ การอบรมเลี้ยงดูเด็ก ตลอดจนการจัดศูนย์เด็กประเภทต่างๆ ปัจจุบันมีหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชนร่วมรับภาระในการจัดบริการให้กับเด็กในวัยนี้ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการให้บริการแตกต่างกันไปตามภารกิจหลักของหน่วยงาน ฉะนั้นการจัดการศึกษาปฐมวัย จึงเป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญและจำเป็นที่สุด โดยอาศัยธรรมชาติ พัฒนาการและความต้องการในขั้นพื้นฐานของมนุษย์ซึ่งเป็นสากล ผสมกับหลักการและแนวทางอันดีงามของวัฒนธรรมไทย จะทำให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพเป็นพลังความสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป (อุษณีย์ โพธิ์สุข, 2542; ทิสนา เขมมณี และคณะ, 2536; วัลลภ ปิยะมโนธรรม, 2544)

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

แผนการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาเพื่อให้บุคคลได้ศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคมได้อย่างสมดุลและเหมาะสมกับวัย กล่าวคือ ระบบการศึกษาในระดับปฐมวัยนั้นเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการอบรมเลี้ยงดู และพัฒนาความพร้อมของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สติปัญญา บุคลิกภาพและสังคมเพื่อการเรียนรู้ในขั้นต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี, 2535) หลักการจัดการศึกษาปฐมวัยมีดังนี้

1. หลักการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม โดยเริ่มจากการพัฒนาด้านร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ กระตุ้นให้สมองได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ พัฒนาด้านจิตใจและอารมณ์ให้เป็นผู้ที่มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เชื่อมมั่นในตนเอง ร่าเริงแจ่มใส สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ พัฒนาด้านสังคมโดยให้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีมนุษยสัมพันธ์ดีสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมทั้งพัฒนาด้านสติปัญญา ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ บนวิถีชีวิตของเด็กตามสภาพครอบครัวบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรม

2. หลักการจัดประสบการณ์ที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ โดยจัดการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ความเอาใจใส่ และการจัดการเรียนรู้ผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการเรียนรู้ที่สนุกสนาน เล่นให้มีความรู้ และเกิดพัฒนาการที่สมวัยอย่างสมดุล

3. หลักการสร้างเสริมความเป็นไทย โดยการปลูกฝังจิตสำนึกของความเป็นไทย ความเป็นชาติไทยที่มีวัฒนธรรมที่ดีงาม เคารพนับถือและกตัญญูต่อเวทที่ต่อบิดามารดา มีชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมจิตใจ ทำให้เกิดความรักความภาคภูมิใจในตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่น และประเทศไทย

4. หลักความร่วมมือ โดยครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาโดยร่วมมือกันในการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการเหมาะสมกับวัย สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและความสุข ตลอดจนพร้อมที่จะเรียนรู้ในการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

5. หลักแห่งการสอดคล้อง อุดมการณ์ หลักการ และมาตรฐานในการจัดการศึกษาปฐมวัย ต้องสอดคล้องกับสาระบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 นโยบายการศึกษาของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและสัมพันธ์เชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน, 2547)

กรมวิชาการ (2547) คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 สำหรับเด็กอายุ 3-5 จัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้ ยึดหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัยและประสบการณ์ของเด็ก โดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับ ต้องมีความหมายกับตัวเด็ก เป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษ ได้พัฒนา รวมทั้งยอมรับในวัฒนธรรมและภาษาของเด็ก พัฒนาเด็กให้รู้สึกเป็นสุขในปัจจุบัน มิใช่เพียงเพื่อเตรียมเด็กสำหรับอนาคตข้างหน้าเท่านั้น

2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้อยู่ในที่ที่สะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลาย ไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกาย ลังกายและพักผ่อน มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัย ให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่น เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งพัฒนาการ

อยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ดังนั้น สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนจึงเป็นเสมือนหนึ่งสังคมที่มีคุณค่าสำหรับเด็กแต่ละคนจะเรียนรู้และสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลในสังคมเห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย

3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ผู้สอนมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอย่างมาก ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดสภาพแวดล้อมประสบการณ์และกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่ผู้สอนและเด็กมีส่วนร่วมที่จะริเริ่มทั้ง 2 ฝ่าย โดยผู้สอนจะเป็นผู้สนับสนุนชี้แนะ และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ส่วนเด็กเป็นผู้ลงมือกระทำ เรียนรู้ และค้นพบด้วยตนเอง ดังนั้นผู้สอนจะต้องยอมรับ เห็นคุณค่า รู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบก่อน เพื่อจะได้วางแผน สร้างสภาพแวดล้อม และจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ผู้สอนต้องรู้จักพัฒนาตนเอง ปรับปรุงใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เหมาะสมกับเด็ก

4. การบูรณาการการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ ดังนั้น เป็นหน้าที่ของผู้สอนจะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวันให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะหลากหลายประสบการณ์สำคัญอย่างเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ เพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดไว้

5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การประเมินเด็กระดับปฐมวัยยึดวิธีการสังเกตเป็นส่วนใหญ่ ผู้สอนจะต้องสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการ จากข้อมูลเชิงบรรยาย จากการรวบรวมผลงาน การแสดงออกในสภาพที่เป็นจริง ข้อมูลจากครอบครัวของเด็ก ตลอดจนการที่เด็กประเมินตนเองหรือผลงาน สามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการจะช่วยผู้สอนในการวางแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งให้เห็นความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน ใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็ก และขณะเดียวกันยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้ได้อีกด้วย

6. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมา ผู้สอน พ่อแม่ และผู้ปกครองของเด็ก จะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับ และร่วมมือกันรับผิดชอบ หรือถือเป็นหุ้นส่วนที่จะต้องช่วยกันพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน ดังนั้น ผู้สอนจึงมิใช่จะแลกเปลี่ยนความรู้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก

สรุปได้ว่า หลักการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กที่มีความสัมพันธ์ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้านคือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา และการเรียนรู้ที่ชี้แนะให้เด็กได้เรียนรู้จากหลักสูตรที่เหมาะสม สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก พร้อมทั้งบูรณาการการเรียนรู้ มีประเมินพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก และเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็กเพื่อให้ได้ข้อมูล เป็นต้น

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัยถือว่าเป็นหลักการสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย และเป็นการกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาปฐมวัยให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยมีหลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย และต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา โดยต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคน ซึ่งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยนั้น ยึดตามหลักสูตรแกนกลางที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนดไว้ และสถานศึกษาแต่ละแห่งจะนำหลักสูตรดังกล่าวไปใช้ในการจัดทำหลักสูตรในสถานศึกษาต่อไป โดยการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยนี้ ได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไว้ ดังนี้

ศิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2545) กล่าวว่า หลักสูตรตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 หมายถึงรายวิชาที่กำหนดไว้ให้ศึกษาเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นความหมายที่ใช้ในการจัดการศึกษาให้กับระดับชั้นเรียน ตั้งแต่ชั้นที่เป็นภาคบังคับและชั้นเรียนที่สูงขึ้นไปในระดับชั้นเรียนดังกล่าวจะมีโครงร่างของหลักสูตรที่แน่นอนตายตัว และ

มีหลักสูตรที่สอดคล้องกัน สำหรับปฐมวัยนั้น เนื่องจากการศึกษาของภาคบังคับ จึงยังไม่ได้มีการกำหนดเป็นทางการที่แน่นอน การกำหนดความหมายของคำว่า หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย จึงมีหลากหลายความหมายอันเป็นแนวทางกำหนดการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในความหมายกิจกรรม เน้นเด็กเป็นสำคัญ มองกิจกรรมเน้นประสบการณ์เกิดขึ้นจากการตัดสินใจเลือกของเด็ก โดยมีครูเป็นผู้ให้การสนับสนุนและคอยช่วยเหลือ
2. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในความหมายมวลประสบการณ์ของเด็กในโรงเรียน มองว่าทุกสิ่งทุกอย่างเป็นประสบการณ์ของเด็ก มุ่งการสนองความต้องการของเด็กในด้านความเป็นมนุษย์ เน้นเรื่องสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆ ตัว
3. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในความหมายแผนสำหรับการสอน มองว่าโรงเรียนจัดทำแผนสำหรับการสอนให้เป็นแนวทางการจัดประสบการณ์ให้กับครูผู้สอน
4. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในความหมายการจัดประสบการณ์เป็นหน่วยการเรียนรู้ มองว่าการจัดประสบการณ์ไม่แบ่งเป็นรายวิชา แต่นำรายวิชาต่างๆ มาบูรณาการกัน เป็นเรื่องหรือหน่วยการเรียนรู้
5. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในความหมายโปรแกรมการศึกษา มองว่าแนวทางการจัดประสบการณ์เป็นการจัดโปรแกรมการศึกษาที่มีแนวการสอนเป็นแบบเฉพาะ อาทิเช่น โปรแกรมการจัดการสอนตามแนวของ Montessori โปรแกรมการสอนแบบ Waldorf เป็นต้น

สรุปได้ว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย หมายถึง แนวการจัดประสบการณ์ซึ่งเป็นมวลประสบการณ์ในโรงเรียนที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน มีลักษณะการจัดเน้นสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น โดยมีลักษณะให้เด็กเป็นผู้เลือกทำกิจกรรม เน้นเด็กลงมือปฏิบัติเป็นสำคัญ เรียนรู้ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้วางแผน คอยสนับสนุน และตัดสินใจในการที่เด็กเลือกดำเนินกิจกรรมนั้นๆ การวางแผนการจัดประสบการณ์ เป็นไปในลักษณะแบบบูรณาการเนื้อหา กิจกรรม และในการ

จัดประสบการณ์ บางโปรแกรมมีลักษณะการจัดมีวิธีการจัดโดยเฉพาะตามทฤษฎีนั้นๆ สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กล่าวถึงหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
 2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
 3. พัฒนาการเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
 4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
 5. ประสานความร่วมมือกันระหว่างครอบครัว ชุมชน สถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก เพื่อให้การศึกษาที่จัดโดยสถานศึกษาทุกแห่งมีมาตรฐานทัดเทียมกันสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและมาตรฐานนั้นจำเป็นจะต้องมีการนำ หลักสูตรลงสู่การปฏิบัติเพื่อให้เด็กปฐมวัยได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมของการเรียนรู้ที่เหมาะสม
- ดังนั้นจึงได้มีการกำหนดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำหลักสูตรฉบับนี้ไปพัฒนาเด็กได้ถูกต้องเหมาะสมมีประสิทธิภาพและมาตรฐานเดียวกันสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

McCarthy and Houston (1980 อ้างใน นกนเตร ธรรมบวร, 2551) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. เนื้อหา (Content) หมายถึง ความจริง ความคิดรวบยอด รวมถึงข้อมูลที่เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของหลักสูตร การเลือกเนื้อหาของหลักสูตรขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น ประเภทของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ผู้เรียน และผู้สอน

ถ้าจุดประสงค์ของหลักสูตรมุ่งเน้นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านสุนทรียศาสตร์ (artistic creativity) เนื้อหาในหลักสูตรจะมีกิจกรรมศิลปะ ดนตรีและการเต้นรำเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ หรือโรงเรียนมีความเชื่อในทฤษฎีการเรียนรู้หรือทฤษฎีพัฒนาการเด็กทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่ง ทฤษฎีดังกล่าวย่อมส่งผลต่อเนื้อหาของหลักสูตรนอกจากนั้นผู้บริโภคนั้น โรงเรียน ครูผู้ปกครอง และตัวเด็กล้วนมีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจ และเลือกเนื้อหาของหลักสูตรทั้งสิ้น

หลักสูตรที่มุ่งเน้นเนื้อหา (Content – oriented curriculum) มุ่งเตรียมเด็กเพื่อความสำเร็จในการเรียนหัวใจสำคัญของความสำเร็จของเด็กมักอยู่ที่อนาคตมากกว่าความสนุกสนานของการเรียนรู้หรือพัฒนาการ ปัจจุบันหลักสูตรมักให้ความสำคัญกับการท่องจำการตีความในด้านเนื้อหาข้อมูลและความคิดรวบยอดที่จะช่วยให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ประสบความสำเร็จในสังคมของการแข่งขัน เช่น เด็กในวัย 5 ขวบอาจได้รับการตีความด้านคณิตศาสตร์ ภาษาไทย โดยเด็กอาจจะอ่านหนังสือพิมพ์ได้ บวก-ลบเลขได้คล่องแคล่วแต่ไม่เข้าใจในสิ่งที่ตนเองอ่าน หรือไม่สามารถนำความรู้ที่ได้จากการคิดเลขไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นต้น

2. กระบวนการ (Process) หมายถึง วิธีการที่เด็กใช้ในการเรียนรู้การพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ และการนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน หลักสูตรที่เน้นกระบวนการจะให้ความสำคัญกับวิธีการที่เด็กคิดและค้นหาข้อมูล หลักสูตรในรูปแบบที่มีความซับซ้อนมาก เพราะมุ่งเน้นให้เด็กเรียนรู้และสนุกกับการเรียน วัตถุประสงค์ของหลักสูตรจะอยู่ที่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ต่างๆ ไป มากกว่าการให้ข้อมูลเฉพาะเจาะจง อย่างไรก็ตาม นักการศึกษาที่เชื่อในหลักสูตรในแนวนี้อาจมีความหวังว่าเด็กที่ผ่านหลักสูตรที่เน้นกระบวนการเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ประสบความสำเร็จต่อไปในอนาคต การให้ความสำคัญกับกระบวนการเปรียบเสมือนกับการให้เครื่องมือในการหาความรู้แก่เด็ก เด็กจะตระหนักถึงวิธีการต่างๆ ในการเรียนรู้และได้มาซึ่งข้อมูลต่างๆ มากกว่าการให้ข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงซึ่งอาจไม่สัมพันธ์กับความรู้ที่จำเป็นสำหรับโลกในอนาคตก็ได้

หลักสูตรปฐมวัย ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบของการผสมผสานกันระหว่างเนื้อหาและกระบวนการ ถึงแม้ว่าในบางหลักสูตรอาจให้ความสำคัญกับองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งมากกว่า ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์จะให้ความสำคัญแก่ทั้งสององค์ประกอบควบคู่กันไป และถือว่าเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ได้ในวัยเด็กเล็ก หลักสูตรที่เน้นกระบวนการจะมีความจำเป็นมากกว่าหลักสูตรที่เน้นเนื้อหา แต่เมื่อเด็กโตขึ้นเนื้อหาจะมีความสำคัญมากกว่ากระบวนการ

สาระที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรม ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญที่ระบุไว้ข้างต้น ทั้งนี้อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก เด็กอายุ 3 - 5 ปี ควรเรียนรู้ มีดังนี้ (คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546, 2547)

1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อ นามสกุล รูปร่าง หน้าตา รู้จักอวัยวะต่างๆ วิธีระวังรักษาร่างกายให้สะอาด ปลอดภัย การรับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ เรียนรู้ที่จะเล่นและทำสิ่งต่างๆด้วยตนเองคนเดียว หรือกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และแสดงมารยาทที่ดี
2. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรรู้จักและมีโอกาสรู้จักและรับรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน รวมทั้งบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือมีโอกาสใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน
3. ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรรู้จักสิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของโลกที่แวดล้อมเด็กตามธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล กลางวัน กลางคืน ฯลฯ
4. สิ่งต่างๆ รอบตัว เด็กควรรู้จักสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก ผิวสัมผัสของสิ่งต่างๆ รอบตัว สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ และการสื่อสารต่างๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน

การจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3 - 5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ ซึ่งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดหลักการจัดประสบการณ์ไว้ดังนี้

1. หลักการจัดประสบการณ์

1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง

1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่าง ระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต

1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

1.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2. แนวทางการจัดประสบการณ์

2.1 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือเหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

2.2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

2.3 จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้

2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้อาณัติแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆ กัน

2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

2.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

2.9 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

2.10 จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

3. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดและอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

3.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

3.1.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน

3.1.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

3.1.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง เป็นต้น ใช้เวลาประมาณ 40 – 60 นาที

3.1.4 กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและ นอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

3.2 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน ต้องให้ครอบคลุมดังต่อไปนี้

3.2.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่างๆ จึงควรจัดกิจกรรม โดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

3.2.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว เป็นต้น

3.2.3 การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ชื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาส ตัดสินใจเลือก ได้รับ การตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดคล้องคุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

3.2.4 การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ

3.2.5 การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก คำนวณจากแหล่ง ข้อมูลต่างๆ ทดลอง ศึกษาสถานนอกสถานที่ ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้ เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัย อย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำ กิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

3.2.6 การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึกรัก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษา ให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และ บุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรม ทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

3.2.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะ ตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์ สิ่งต่างๆ อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่างๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่างๆ เช่น แท่งไม้รูปทรงต่างๆ เป็นต้น

การประเมินพัฒนาการ หมายถึง กระบวนการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในขณะที่ทำ กิจกรรมแล้วจดบันทึกลงในเครื่องมือที่ผู้สอนสร้างขึ้นหรือกำหนดอย่างต่อเนื่อง เพื่อเปรียบเทียบ พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกในแต่ละครั้ง เป็นข้อมูลในการพัฒนากิจกรรมให้เด็กได้รับการพัฒนา อย่างเต็มตามศักยภาพ (กรมวิชาการคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546, 2547)

หลักการประเมินพัฒนาการของเด็ก

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำ ผลมาพัฒนาเด็ก
2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี

3. สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
4. ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือและจัดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
5. ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลายๆ ด้าน ไม่ควรใช้การทดสอบ

ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย จะต้องผ่านขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาและทำความเข้าใจพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังปรากฏในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 อย่างละเอียด จึงจะทำให้ดำเนินการประเมินพัฒนาการได้อย่างถูกต้องและตรงกับความเป็นจริง
2. วางแผนเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับใช้บันทึกและประเมินพัฒนาการ เช่น แบบบันทึกพฤติกรรมเหมาะที่จะใช้บันทึกพฤติกรรมของเด็ก การบันทึกรายวันเหมาะกับการบันทึกกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน การบันทึกการเลือกของเด็กเหมาะสำหรับใช้บันทึกลักษณะเฉพาะหรือปฏิกิริยาที่เด็กมีต่อสิ่งต่างๆ รอบตัว เป็นต้น ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะเลือกใช้เครื่องมือประเมินพัฒนาการให้เหมาะสม เพื่อจะได้ผลของพัฒนาการที่ถูกต้องตามต้องการ
3. ดำเนินการประเมินและบันทึกพัฒนาการ หลังจากที่ได้วางแผนและเลือกเครื่องมือที่จะใช้ประเมินและบันทึกพัฒนาการแล้ว ก่อนจะลงมือประเมินและบันทึกจะต้องอ่านคู่มือหรือคำอธิบายวิธีการใช้เครื่องมือต่างๆ อย่างละเอียด แล้วจึงดำเนินการตามขั้นตอนที่ปรากฏในคู่มือและบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรต่อไป
4. ประเมินและสรุป การประเมินและสรุปนั้นต้องดูจากผลการประเมินหลายๆ ครั้ง ไม่ใช่เพียงครั้งเดียว หรือนำเอาผลจากการประเมินเพียงครั้งเดียวมาสรุป อาจทำให้ผิดพลาดได้ผลการประเมินดูได้จากผลที่ปรากฏในเครื่องมือประเมินและบันทึกพัฒนาการ เช่น ประเมิน

การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ของเด็กอายุ 3 ปี ปรากฏว่ายังเดินขึ้นบันไดสลับเท้าไม่ได้ ก็ต้องมาตีความหมายว่ากำลังขาของเด็กยังมีไม่พอที่จะเดินสลับเท้าขึ้นบันได อาจสรุปได้ว่าพัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่ยังไม่แข็งแรงเหมาะสมกับวัยต้องจัดกิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ส่วนขาต่อไป

5. รายงานผล เมื่อได้ผลจากการประเมินและสรุปพัฒนาการของเด็กแล้ว ผู้สอนจะต้องตัดสินใจว่าจะรายงานข้อมูลไปยังผู้ใด เพื่อจุดประสงค์อะไร และจะต้องใช้รูปแบบใดสำหรับรายงาน เช่น ต้องรายงานผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบว่าการกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่สถานศึกษาจัดให้เด็กนั้น ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กแต่ละคนอย่างไร เป็นไปตามจุดประสงค์หรือไม่ เพื่อจะได้วางแผนช่วยเหลือเด็กได้ตรงตามความต้องการต่อไป โดยสถานศึกษาจะมีสมุดรายงานประจำตัวเด็ก ผู้สอนใช้สมุดรายงานนั้นเป็นเครื่องมือหรือแบบรายงานผู้ปกครองได้ และครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะหรือจะขอความร่วมมือจากผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กก็อาจจะเขียนเพิ่มเติมลงไป ในสมุดรายงาน และต้องคำนึงไว้เสมอไม่ว่าจะใช้แบบรายงานใด ข้อมูลควรมีความหมายเกิดประโยชน์แก่เด็กเป็นสำคัญการบันทึกข้อความลงในสมุดรายงานประจำตัวเด็ก ผู้สอนควรใช้ภาษาในทางสร้างสรรค์มากกว่าในทางลบ

6. การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน ผู้สอนต้องตระหนักว่าการทำงานร่วมกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กเป็นเรื่องสำคัญมาก ผู้สอนควรยกย่องผู้ปกครองที่พยายามมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ผู้สอนจะต้องต้อนรับผู้ปกครองที่มาสถานศึกษา ขอบคุณสำหรับความร่วมมือ เขียนจดหมายถึงผู้ปกครองเพื่อรายงานเรื่องเด็ก พูดคุยด้วยตนเองหรือทางโทรศัพท์ สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้ปกครองรู้สึกถึงความสำคัญของตนเองและต้องการที่จะมีส่วนร่วมกับผู้สอนในการพัฒนาเด็กของตน การติดต่อสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองควรจะเป็นการติดต่อสื่อสาร 2 ทาง คือ จากสถานศึกษาไปสู่บ้านและจากบ้านมายังสถานศึกษา กระตุ้นให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นที่มีประโยชน์ต่อการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก เพราะผู้ปกครองจะให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับตัวเด็ก ซึ่งผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาเด็กได้เป็นอย่างดี

วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก

ในการสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยแต่ละครั้ง ควรใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด วิธีการที่เหมาะสมและนิยมใช้ในการประเมินเด็กปฐมวัย มีด้วยกันหลายวิธี ดังต่อไปนี้

1. การสังเกตและการบันทึก การสังเกต มีอยู่ 2 แบบ คือ การสังเกตอย่างมีระบบ ได้แก่ การสังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนตามแผนที่วางไว้ และอีกแบบหนึ่งคือ การสังเกตแบบไม่เป็นทางการ เป็นการสังเกตในขณะที่เด็กทำ กิจกรรมประจำวันและเกิดพฤติกรรมที่ไม่คาดคิดว่า จะเกิดขึ้นและผู้สอนจดบันทึกไว้

2. การสนทนา สามารถใช้การสนทนาได้ทั้งเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล เพื่อประเมินความสามารถในการแสดงความคิดเห็นและพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็กและบันทึกผลการสนทนาลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหรือบันทึกประจำวัน

3. การสัมภาษณ์ ด้วยวิธีพูดคุยกับเด็กเป็นรายบุคคลและควรจัดในสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดความเครียดและวิตกกังวล ผู้สอนควรใช้คำถามที่เหมาะสมเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและตอบอย่างอิสระ จะทำให้ผู้สอนสามารถประเมินความสามารถทางสติปัญญาของเด็กและค้นพบศักยภาพในตัวเด็กได้โดยบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์

4. การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าแต่ละด้านของเด็กเป็นรายบุคคล โดยจัดเก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มผลงาน (Portfolio) ซึ่งเป็นวิธีรวบรวมและจัดระบบข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับตัวเด็กโดยใช้เครื่องมือต่างๆ รวบรวมเอาไว้อย่างมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนแสดงการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการแต่ละด้าน นอกจากนี้ยังรวมเครื่องมืออื่นๆ เช่น แบบสอบถามผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกสุขภาพอนามัย ฯลฯ เอาไว้ใน แฟ้มผลงาน เพื่อผู้สอนจะได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กอย่างชัดเจนและถูกต้อง การเก็บผลงานของเด็กจะไม่ถือว่าเป็นการประเมินผลทำงานแต่ละชิ้นถูกรวบรวมไว้โดยไม่ได้รับการประเมินจากผู้สอนและไม่มีการนำ ผลมาปรับปรุงพัฒนาเด็กหรือปรับปรุงการสอนของผู้สอน ดังนั้นจึงเป็นแต่การเก็บสะสมผลงานเท่านั้น เช่น แฟ้มผลงานขีดเขียนงานศิลปะ จะเป็นเพียงแค่แฟ้มผลงานเด็กถ้าไม่มีการประเมิน แฟ้มผลงานนี้จะเป็นเครื่องมือการประเมินต่อเมื่องานที่สะสมแต่ละชิ้นถูกใช้ในการบ่งบอกความก้าวหน้า ความต้องการของเด็ก และเป็นการเก็บสะสมอย่างต่อเนื่องที่สร้างสรรค์โดยผู้สอนและเด็ก ผู้สอนสามารถใช้แฟ้มผลงานอย่างมีคุณค่าสื่อสารกับผู้ปกครองเพราะการเก็บผลงานเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ในแฟ้มผลงานเป็นข้อมูลให้ผู้ปกครองสามารถเปรียบเทียบความก้าวหน้าที่ถูกของตนมีเพิ่มขึ้นจากผลงานชิ้นแรกกับชิ้นต่อมา ข้อมูลเหล่านี้จะสะท้อนภาพของความงอกงามในเด็กแต่ละคนได้ชัดเจนกว่าการประเมินโดยใช้การให้เกรด ผู้สอนจะต้องชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบถึงที่มาของการเลือกชิ้นงานแต่ละชิ้นที่สะสมในแฟ้มผลงาน เช่น เป็นชิ้นงานที่ดีที่สุดในช่วงระยะเวลาที่เลือกชิ้นงานนั้น เป็นชิ้นงานที่แสดง

ความต่อเนื่องของงานโครงการ ฯลฯ ผู้สอนควรเชิญผู้ปกครองมามีส่วนร่วมในการคัดสรรชิ้นงานที่บรรจุในแฟ้มผลงานของเด็ก

5. การประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก ตัวชี้ของการเจริญเติบโตในเด็กที่ใช้ทั่วไป ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง เส้นรอบศีรษะ ฟัน และการเจริญเติบโตของกระดูก

สรุปได้ว่า หลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นหมายรวมถึง ทุกสิ่งซึ่งเกิดขึ้นในชั้นเรียนของเด็กตั้งแต่เช้าที่เด็กมาถึงโรงเรียนจนกระทั่งเด็กกลับบ้าน นอกจากนั้นยังครอบคลุมถึงพัฒนาการทุกด้านของเด็กไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นในการวางแผนหลักสูตรการเรียนการสอนสำหรับเด็ก ครูจำเป็นต้องคำนึงถึงอายุของเด็ก ความต้องการความสนใจของเด็ก ขนาดของชั้นเรียน รวมไปถึงช่วงเวลาในการเรียนด้วย และหลักสูตรปฐมวัยที่มีคุณภาพต้องสะท้อนถึงธรรมชาติของเด็ก เช่น ความอยากรู้อยากเห็นในการแสวงหาสิ่งต่างๆ รอบตัว และหลักสูตรที่ดีต้องมุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว และมีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการประเมินนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติตามตารางกิจกรรมประจำวัน และครอบคลุมพัฒนาการของเด็กทุกด้าน เพื่อนำผลมาใช้ในการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์พัฒนาเด็กให้เต็มตามศักยภาพของแต่ละคน

ครูและบุคลากร

ครูปฐมวัยเป็นครูคนแรกที่ได้พบเป็นครั้งแรกของการมาโรงเรียน ความประทับใจครั้งแรกเป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้นครูปฐมวัยควรจะต้องสร้างความประทับใจให้เด็กเห็นว่าประสบการณ์จากการมาโรงเรียนเป็นเรื่องสนุกสนาน เพลิดเพลิน มีความสุข และครูปฐมวัยนั้นเปรียบเสมือนตัวแทนพ่อแม่ ของเด็กขณะที่อยู่ในโรงเรียน เป็นต้นแบบที่ดีให้แก่เด็กในการถ่ายทอดแบบพฤติกรรมต่างๆ ครูต้องมีพฤติกรรมได้ตอบกับเด็กตลอดเวลาและมีอิทธิพลในการเสริมสร้างบุคลิกภาพและพัฒนาการของเด็ก

บุคลากรในสถานศึกษาปฐมวัย ได้แก่ พี่เลี้ยง แม่ครัว คนงานชาย คนงานหญิง บรรดาบุคลากรเหล่านี้ต่างมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเด็กทั้งสิ้น โดยเฉพาะพี่เลี้ยงเด็กเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับกลุ่มเด็กปฐมวัยและทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยครู ส่วนบุคลากรอื่นๆ ต่างก็ ปฏิบัติหน้าที่ของตน เพื่อบริการ

ความสะอาด ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความปลอดภัย ให้แก่เด็กและครู
ในสถานศึกษาปฐมวัย

ลักษณะและบทบาทบุคลากรในสถานศึกษาปฐมวัย บุคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย
จะต้องเป็นบุคคลที่รักเด็ก อารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส วาจาสุภาพเรียบร้อย ใจเย็น มีเมตตา กรุณา
อดทน ขยัน ซื่อสัตย์ คล่องแคล่วว่องไว ตรงต่อเวลา สุขภาพร่างกายแข็งแรง แต่งกายสุภาพ และ
อยู่ในระเบียบวินัย

คุณสมบัติของครูปฐมวัย ครูปฐมวัยเปรียบเสมือนพ่อ แม่ พี่เลี้ยง เพื่อน และผู้นำของเด็ก
ดังนั้นครูปฐมวัยจึงควรมีคุณลักษณะโดยทั่วไป ดังนี้

1. บุคลิกภาพที่เหมาะสมเป็นแบบอย่าง
2. วาจาสุภาพ น้ำเสียงอ่อนโยนและพูดกับเด็กเป็นประโยคที่สมบูรณ์ชัดเจน
3. ยิ้มแย้มแจ่มใส อารมณ์ดี ซึ่งจะช่วยให้เด็กรู้สึกอบอุ่น
4. มีความรักเด็กและปฏิบัติต่อเด็กทุกคนด้วยความรักอย่างแท้จริงเสมอเท่ากัน
5. อารมณ์ดี ใจเย็น มีเมตตา กรุณา
6. มีความเป็นระเบียบ สะอาด ประหยัด
7. มีความอดทน ขยัน รับผิดชอบเอาใจใส่ต่อหน้าที่
8. ซื่อตรง ยุติธรรมและตัดสินใจดี
9. เข้าใจธรรมชาติและความต้องการของเด็ก
10. มีความสามารถทางศิลปะ งานฝีมือ ร้องเพลง เล่นดนตรี
11. สุขภาพร่างกายแข็งแรง คล่องแคล่วว่องไวอยู่เสมอ

การจัดการของโรงเรียนอนุบาลให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ต้องให้สอดคล้องกับ
ความต้องการของเด็ก ผู้ปกครองและบุคลากร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2536: 18) ดังนั้นการบริหาร
ที่มีประสิทธิภาพทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเลี้ยงดูให้มีคุณภาพดี
ซึ่งครูผู้สอนระดับปฐมวัยนั้นเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญไม่ต่างจาก บิดา มารดา ในการอบรมเลี้ยงดู
เด็ก ดังนั้นผู้ที่ช่วยให้การศึกษาแก่เด็กระดับนี้เป็นไปแบบไหน ผลจะบังเกิดอย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับ
บุคคลที่แวดล้อมอยู่ด้วย (ราศรี ทองสวัสดิ์, 2529)

บทบาทของครูปฐมวัย มีความสำคัญต่อเด็กมาก เพราะครูต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับเด็กตลอดเวลาที่อยู่ในโรงเรียนจึงทำให้มีอิทธิพลในการเสริมสร้างบุคลิกภาพและการพัฒนาการของเด็กอย่างมาก ดังที่คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (เยี่ยมลักษณ์ อุดาการ, 2545) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูเด็กเล็กไว้ 7 ด้านดังนี้

1. บทบาทของครูในฐานะที่เป็นแบบอย่างของเด็ก
2. บทบาทของครูในการเสริมสร้างบุคลิกภาพและการสร้างสรรค์
3. บทบาทของครูในการส่งเสริมโภชนาการเด็ก
4. บทบาทของครูในการส่งเสริมนิสัยส่วนตัวและสังคม
5. บทบาทของครูในการส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อเล็กและการปรับตัวทั่วไป
6. บทบาทของครูในการส่งเสริมการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อใหญ่และการทรงตัว
7. บทบาทของครูในการส่งเสริมความเข้าใจภาษา

บทบาทของครูปฐมวัยในการสอน ครูจะต้องมีการเตรียมการสอน เริ่มตั้งแต่

1. การวางแผนการสอน
2. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และเตรียมสื่อประกอบกิจกรรม
3. ลงมือจัดกิจกรรม

ทุกขั้นตอนต้องคำนึงถึงความสนใจ ความต้องการและการพัฒนาการของเด็กได้อย่างสอดคล้อง เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง จนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (เยี่ยมลักษณ์ อุดาการ, 2545)

บทบาทของครูปฐมวัยในการควบคุมดูแลเด็กก่อนนำกิจกรรมการเล่น

1. สำรวจอุปกรณ์ของเล่น
2. จัดเตรียมอุปกรณ์ของเล่น
3. สาธิตวิธีการเล่นให้แก่เด็กเท่าที่จำเป็น
4. เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นตามความสนใจและความต้องการ

ในขณะที่เด็กเล่นนั้น ครูต้องดูแลอย่างใกล้ชิด รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมทางสังคม ในเด็กด้วย

บทบาทของครูในขณะควบคุมการเล่นในห้องศูนย์การเรียนรู้

1. เตรียมอุปกรณ์ จัดหาอุปกรณ์ให้ครบ
2. กระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจ
3. สังเกตและศึกษาพฤติกรรมในขณะที่เด็กเล่น

บทบาทของครูปฐมวัยในการควบคุมดูแลเด็กขณะเล่นสร้างสรรค์

1. เตรียมอุปกรณ์, วัสดุที่จำเป็นให้เด็ก
2. กระตุ้นและเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมตามความต้องการและความสนใจของเด็ก
3. เสริมกำลังใจ ชื่นชมยินดีต่อผลงานของเด็ก
4. สร้างบรรยากาศให้เกิดความรู้สึกริสร ปลอดภัยให้แก่เด็กในขณะที่เด็กทำกิจกรรม
5. สังเกตและศึกษาพัฒนาการของเด็ก

บทบาทของครูปฐมวัยต่อพ่อแม่ผู้ปกครองเด็ก ครูปฐมวัยต้องสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็ก โดยปฏิบัติดังนี้

1. ยินดีให้ความร่วมมือในการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาเด็ก
2. เชิญพ่อแม่มาประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดและสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน
3. มีการสร้างข้อมูลข่าวสารถึงผู้ปกครองเป็นระยะ เพื่อแจ้งผลการพัฒนาการของเด็ก
4. ครูควรหาโอกาสไปเยี่ยมเยียนเด็กบางครั้งบางคราว โดยเฉพาะเด็กที่มีปัญหา
5. ยินดีให้ผู้ปกครองพ่อแม่เด็กมาเยี่ยมชั้นเรียนในโรงเรียนได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงพอสรุปบทบาทของครูปฐมวัยพอสังเขปได้ดังนี้

1. บทบาทในการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก
2. บทบาทในการเสริมสร้างบุคลิกภาพและการสร้างสรรค์ให้กับเด็ก
3. บทบาทในการส่งเสริมโภชนาการของเด็ก และส่งเสริมนิสัยส่วนตัวและสังคมให้แก่เด็กได้อย่างเหมาะสม
4. บทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการการใช้กล้ามเนื้อเล็ก รวมทั้งการปรับตัวให้สามารถอยู่ในสังคมได้
5. บทบาทในการส่งเสริมการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อใหญ่และการทรงตัวให้เหมาะสม เช่น การยืน การเดิน การนั่ง การวิ่ง
6. บทบาทในการส่งเสริมความเข้าใจทางภาษา อาจจัดกิจกรรมให้เด็กได้แสดงออก โดยอาจจะให้เด็กเล่าเรื่องตนเอง
7. บทบาทในการติดต่อหรือปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็ก

ลัดดา นิละมณี (2524 อ้างใน เขียวพา เดชะคุปต์, 2542) กล่าวว่า บทบาทของครูปฐมวัย ดังนี้

1. เข้าใจธรรมชาติของเด็ก เช่น เด็กแสดงออกด้วยการไม่ชอบอยู่นิ่ง ชอบเล่น มีความสนใจระยะสั้น เบื่อง่าย สนใจสิ่งแวดล้อมใกล้ๆ ตัว
2. เข้าใจความต้องการของเด็ก ซึ่งเด็กแต่ละคนมีความต้องการแตกต่างกันไปในบางสิ่ง แต่โดยทั่วไปแล้วเด็กมักมีความต้องการตรงกันในเรื่อง ความรัก ความปลอดภัย การยอมรับว่าเป็นคนสำคัญ การเลียนแบบผู้ใหญ่ การหนีวร้างควบคุมตนเอง การยึดถือ เชื้อมัน และคำแนะนำพร้อมเหตุผล

3. ให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็กอย่างจริงจัง

4. จัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับเด็ก

5. ประเมินความพร้อมในการเรียนรู้

บทบาทหน้าที่ของครูในการสอน (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2545) มีดังนี้

1. ผู้วางแผนการสอน หมายถึง แผนการสอนประจำบทเรียน ที่สร้างขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับนักเรียนในชั้นเรียนของครูมากที่สุด
2. ผู้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ตรงตามจุดประสงค์การสอนของครูและสอดคล้องตามแผนที่ครูเตรียมไว้
3. ผู้สอน หมายถึง การนำแผนการสอนสู่การปฏิบัติ
4. ผู้ประเมินการสอน คือการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการสอนว่าครูสามารถสร้างให้เด็กเรียนรู้ได้สูงสุดเพียงใด มีประเด็นใดต้องแก้ไขพัฒนา

หน้าที่ของครูปฐมวัยที่พึงประสงค์ งานในหน้าที่ของครูปฐมวัยนั้นมิใช่เพียงการสอนในชั้นเรียน แต่จะต้องดูแลอบรม เลี้ยงดู ให้ความรู้ ตลอดจนตรวจตรา แก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับเด็กตลอดทั้งวัน จนถึงเวลาที่ผู้ปกครองมารับเด็กกลับบ้าน และยังมีงานสืบเนื่องในการให้ความร่วมมือช่วยเหลือ แนะนำผู้ปกครองเกี่ยวกับเด็กอีกด้วย นอกจากนี้ยังต้องเตรียมงานให้พร้อมสำหรับในแต่ละวันให้เรียบร้อย ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานในหน้าที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ลัดดา นิลละมณี (2524 อ้างถึงใน เขียวพา เดชะคุปต์, 2542) กล่าวว่า หน้าที่ของครูปฐมวัยในสถานศึกษานั้น แบ่งได้ดังนี้

1. หน้าที่ในการสอน

2. บทบาทหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดู
3. งานธุรการประจำวัน
4. การประเมินผลการปฏิบัติงาน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า บุคลากรไม่ว่าจะเป็นครู ผู้บริหาร หรือบุคลากรอื่นๆ ที่ทำงานในสถานศึกษาปฐมวัยควรรู้จักและเข้าใจเด็ก เอาใจใส่และสนใจเด็กทุกคน ต้องมีความยุติธรรม เห็นอกเห็นใจ รักเด็ก ยิ้มแย้มแจ่มใสและมีเมตตากรุณาแก่เด็กทุกคน และครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการดูแลและให้การศึกษาแก่เด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการ สุขภาพ และความเป็นอยู่อย่างเป็นปกติสุขสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนั้นสิ่งเหล่านี้จะทำให้เด็กมีประสบการณ์ที่ดีในการมาโรงเรียนและทำให้เด็กเกิดความรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน มีความสุข อบอุ่น ปลอดภัย

การจัดสภาพแวดล้อม

การจัดสภาพแวดล้อม มีความสำคัญต่อเด็กเนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้ สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลองและต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ดังนั้น การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็กจึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็กมาก เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็นประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 จึงจำเป็นต้องจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการพัฒนาเด็ก ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อม มีหลักสำคัญที่ต้องคำนึงคือ ความสะอาด ปลอดภัย ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น ความสะดวกในการทำกิจกรรม ความพร้อมของอาคารสถานที่ ความเพียงพอเหมาะสมในเรื่อง ขนาด น้ำหนัก จำนวน สีของสื่อ และเครื่องเล่น บรรยากาศในการเรียนรู้ และการจัดที่เล่นมุมประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นองค์ประกอบสำคัญ ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีในการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับโรงเรียนอนุบาล (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2540)

เด็กจะเจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมและประเทศชาติได้นั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ การอบรมเลี้ยงดูที่เด็กได้รับจาก สภาพแวดล้อมถือเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก เริ่มแต่สภาพแวดล้อมในบ้าน สภาพแวดล้อมในโรงเรียน และสภาพแวดล้อมในสังคม การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและมีคุณค่าจะช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงและเกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลรอบข้าง นอกจากนี้ยังช่วยให้เด็กได้ค้นคว้า ทดลอง สังเกต หาเหตุผล

แก้ปัญหา และขยายประสบการณ์ได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งประสบการณ์ต่างๆ ดังกล่าว ถือเป็นพื้นฐานในการสร้างเสริมพัฒนาการของเด็ก อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมจึงนับได้ว่าเป็นสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ดังนั้น โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่มีคุณค่า ซึ่งจะช่วยพัฒนาเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และจริยธรรม เพื่อเป็นรากฐานอันมั่นคงในการก้าวไปสู่การพัฒนาในวัยผู้ใหญ่

ราศี ทองสวัสดิ์ (2526 อ้างถึงใน เขียวพา เฉชะคุปต์, 2542) กล่าวถึงการจัดห้องเรียนว่า ลักษณะการจัดห้องเรียนควรเป็นแบบประหยัด ไม่ควรแยกห้องเล่นออกไปต่างหาก แต่ควรจัดรวมไว้ในห้องเรียน หากเป็นห้องที่มีขนาดใหญ่มาก อาจใช้เป็นที่รับประทานอาหารและที่นั่งนอนรวมกันได้ นอกจากนี้ยังสามารถจัดพื้นที่ให้ได้ประโยชน์อย่างเต็มที่โดยแยกห้องเรียนเป็นส่วน เพื่อจัดกิจกรรมต่างๆ ในห้องเรียนได้ด้วย เช่น มีมุมการเรียนรู้ต่างๆ นอกเหนือจากพื้นที่ปกติที่ใช้ทำกิจกรรมอยู่เป็นประจำ เป็นต้น

การจัดการสภาพแวดล้อมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญต่อชีวิตของเด็กมากโดยสามารถแบ่งการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนออกเป็น 2 ด้านคือ สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน

1. สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ห้องเรียนเป็นสถานที่ครูและนักเรียนจะต้องทำงานร่วมกัน อยู่ร่วมกัน ควรจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ซึ่ง เบญจา แสงมลิ (2527) กล่าวว่า การจัดมุมในห้องเรียนสำคัญต่อเด็กมาก ทำให้เด็กอยากมาโรงเรียนเพราะอยากเล่นเครื่องเล่น และทำให้เด็กเรียนรู้จากสิ่งของเหล่านี้

2. สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนมีความสำคัญสำหรับเด็กชั้นอนุบาลมาก ซึ่ง ราศี ทองสวัสดิ์ (2529) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเล่นภายนอกห้องเรียนเพื่อการพัฒนาด้านร่างกาย และฝึกพัฒนาการฝึกประสาทสัมผัสระหว่างตากับมือ

ประภาพรณ เอี่ยมสุภานิต (2528) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนควรจะต้องจัดเพื่อให้สนองพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ และกิจกรรมต่างๆ ควรให้สนองความตื่นตัวทางร่างกายและสติปัญญาของเด็ก

กรมสามัญศึกษา (2528) ได้กล่าวถึงการจัดห้องเรียนโดยสรุปได้ดังนี้ การจัดห้องเรียนจะเป็นสิ่งหนึ่งที่ชักจูงเด็กให้สนใจและกระตือรือร้นอยากเรียนโดยไม่เบื่อหน่ายบทเรียนส่วนความกว้างขวางโอโถงของห้องนั้นขึ้นอยู่กับอัตราของโรงเรียน การจัดห้องเรียนต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ความมีระเบียบของการจัดห้องเรียน
2. ความสะอาดในห้องเรียนเมื่อทำกิจกรรมเสร็จ
3. ความร่วมมือของนักเรียน

จินตนา หมูผึ้ง (2525) กล่าวว่า เด็กๆ มิได้พอใจแต่ภายในห้องเรียนเท่านั้น เด็กต้องการที่จะออกไปเล่นกลางแจ้ง เช่น การออกไปวิ่งเล่น ดังนั้นครูต้องหาวัสดุเครื่องเล่นเพื่อเป็นการออกกำลังกายของเด็ก

สรุปได้ว่าการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนเน้นการเล่นอิสระ โดยครูต้องอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการเล่นและดูแลความปลอดภัยให้แก่เด็กอย่างใกล้ชิด

Greenman (1988 อ้างใน นภเนตร ธรรมบวร, 2551) ให้ข้อเสนอแนะว่า ในการเริ่มต้นจัดชั้นเรียน ครูควรพิจารณาถึงวัสดุ อุปกรณ์ที่เคลื่อนย้ายไม่ได้ก่อน เช่น ประตู หน้าต่าง ปลั๊กไฟ เป็นต้น นอกจากนั้นควรคำนึงถึงว่ามีแสงสว่างเพียงพอหรือไม่ อากาศถ่ายเทสะดวกหรือไม่ และอุปกรณ์ในชั้นเรียน รวมถึงวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่เคลื่อนย้ายได้ ครูอาจเขียนรายชื่อกิจกรรมทุกอย่างที่จะเกิดขึ้น และดำเนินไปในชั้นเรียนตั้งแต่เช้าจนถึงหลังเลิกเรียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ครูควรวิเคราะห์แผนการจัดชั้นเรียนโดยคำนึงถึงว่าการเรียนรู้ควรเกิดขึ้นทุกด้าน ทั้งพัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ พัฒนาการด้านสติปัญญา และพัฒนาการทางด้านสังคม นอกจากนั้นครูควรคำนึงถึงเนื้อหาของหลักสูตรด้วยเพราะการเรียนรู้ของเด็กนั้นไม่ได้เกิดขึ้นในศูนย์การเรียนหรือมุมใดมุมหนึ่งในห้องเรียนเท่านั้น แต่การเรียนรู้ของเด็กจะเกิดขึ้นได้นั้น ต้องอยู่ในสภาพแวดล้อม

อาคาร สถานที่ที่ที่เอื้ออำนวยและมีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็กด้วย ดังนั้นครูควรจัดสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ ทั้งภายนอก ภายในห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

เบญจา แสงมลิ (2545) อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาระดับ ก่อนประถมศึกษา มีหลายแบบ อาคารเรียนมี 1 ชั้น หรือ 2 ชั้น ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม และการออกแบบ อาคารเรียนของเด็กวัยนี้ของรัฐหรือเอกชน จะมีลักษณะคล้ายคลึงกันคือ เป็นอาคารถาวร อยู่ในบริเวณกว้าง มีต้นไม้ร่มรื่น สะดวกแก่การคมนาคม เป็นส่วนใหญ่

1. ที่ตั้ง สถานที่ตั้งไม่ควรห่างไกลจากชุมชนจนเกินไป การคมนาคมควรสะดวก การดูซึมและระบายน้ำดี ไม่มีเสียง ไม่มีกลิ่นหรือควันรบกวน อยู่ห่างไกลจากแหล่งอันตราย
2. บริเวณ บริเวณโรงเรียนควรมีเนื้อที่กว้างขวางพอสมควร พื้นสนามราบเรียบ ปราศจาก สิ่งที่เป็นอันตรายแก่เด็ก บริเวณโรงเรียนควรจัดให้สวยงาม ร่มรื่น มีไม้ดอกไม้ประดับและต้นไม้ ที่ให้ร่มเงา ควรมีมุมนั่งเล่น บริเวณสะอาดเรียบร้อย มีที่ทิ้งขยะ และมีรั้วกันเป็นเขตแน่นอน
3. อาคารเรียน ลักษณะอาคารต้องเหมาะสมกับเด็ก มีบรรยากาศคล้ายบ้าน ควรเป็นอาคาร ชั้นเดียว แต่ถ้าเป็นอาคารที่มีมากกว่า 1 ชั้น ห้องของเด็กวัยนี้ต้องอยู่ชั้นล่างสุด ตัวอาคารควรมี ลักษณะถาวรแบบเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็ก และถูกต้องตามสุขลักษณะ อาคารควร ทาสีให้สดชื่นสวยงาม ไม่ฉูดฉาดหรือมีดทึบ มีลูกกรงที่มั่นคงแข็งแรง ระเบียงกว้าง มีหน้าต่าง ช่องระบายลม บันไดของอาคารควรมีขนาดกว้าง 1.20 เมตร สูงไม่เกิน 2 เมตร ลูกกรงตั้งไม่สูงเกิน กว่า 17 ซม. และลูกกรงนอนกว้าง 25 ซม. ถ้าบันไดช่องสูงกว่ากำหนด ควรมีชานพักขนาดกว้าง ไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าอาคารตั้งแต่ 2 ชั้นขึ้นไปจะต้องมีบันไดอย่างน้อย 2 แห่ง ตัวอาคารจะต้อง มั่นคงแข็งแรง
4. ห้องอาหาร ห้องอาหารสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ควรอยู่ใกล้กับอาคารเรียน และควรมีหลังคากันฝนเชื่อมระหว่างอาคารเรียนและโรงอาหาร โต๊ะอาหารและบริเวณต้องจัด ให้สะอาดเรียบร้อย มีก๊อกน้ำดื่ม น้ำใช้ ที่มีความสูงเหมาะสมกับเด็ก นอกจากนั้นควรมีป้ายนิเทศ บอกรายการอาหาร หรือรูปอาหารหลักที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

5. **ห้องน้ำห้องส้วม** ห้องน้ำห้องส้วมควรอยู่ในห้องเรียน ถ้าโรงเรียนใดสามารถจัดทำได้ก็ส่งผลที่ดีในการดูแล เพราะจะให้ความสะดวกแก่เด็กและครูไม่ต้องทิ้งเด็กอื่นๆ ไว้เพียงลำพัง ส้วมที่ใช้ควรมีขนาดเล็ก ไม่สูงมากนัก มีท่อน้ำไหล มีอ่างล้างมือ สบู่ ขัน และผ้าเช็ดมือไว้ให้พร้อม เพื่อฝึกสุขนิสัยเด็กในการใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม

6. **ห้องอื่นๆ** นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ในสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ควรมีห้องอื่นๆ อีก เช่น ห้องพยาบาล ห้องสมุด ห้องประชุม ห้องพักรุ หองครูใหญ่และห้อง ธุรการ เป็นต้น

สรุปได้ว่าการจัดสภาพแวดล้อมรวมถึงอาคารสถานที่และห้องเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย ควรจัดให้มีขนาดใหญ่พอที่เด็กจะทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้โดยไม่รู้สึกอึดอัด สภาพห้องเรียน ควรมีสภาพคล้ายบ้าน มีความยืดหยุ่น และมีพื้นที่โล่งให้มากที่สุด เพื่อให้เด็กเคลื่อนไหวและทำกิจกรรมได้สะดวก ในขณะเดียวกันภายในห้องเรียนควรมีบริเวณที่เด็กสามารถทำงานหรือทำกิจกรรมคนเดียวหรือกับครู หรือกิจกรรมที่ต้องการความสงบ ต้องการใช้สมาธิต่างๆ ต้องการเป็นตัวของตัวเอง ไว้ให้เด็กด้วยควรจัดเป็นสัดส่วนแต่อยู่ในสายตาของครู อุปกรณ์ต่างๆ ในห้องเรียน ควรจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตร โดยมุ่งให้เกิดการเรียนรู้และจัดไว้ตามกลุ่มวิชาและกิจกรรมต่างๆ จัดหาอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับธรรมชาติและวิธีการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งครูควรจัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับเนื้อที่ที่มีอยู่ และใช้เนื้อที่ทุกตารางนิ้วให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

การจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก

อาหารมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยมาก เพราะส่งผลต่อการเจริญเติบโตของร่างกาย ความสามารถในการต้านทาน โรค ความเจริญของระบบสมองและเส้นประสาทที่มีผลต่อพัฒนาการ ด้านสติปัญญา อารมณ์ และบุคลิกภาพของเด็ก เมื่อเด็กได้รับอาหารเข้าไปแล้วจะเกิดกระบวนการย่อย การดูดซึม เพื่อนำไปใช้ ส่วนที่เหลือก็จะสะสมหรือกำจัดออกไปโดยการขับถ่ายทำให้เกิดพัฒนาการของร่างกาย ในการนำเอาสารอาหารที่ได้ไปหล่อเลี้ยงร่างกาย ตั้งแต่เซลล์เนื้อเยื่อ ระบบต่างๆ ที่ควบคุมกลไกการทำงานของอวัยวะ ดังนั้นผู้เลี้ยงดูเด็กควรคำนึงถึงการจัดหาอาหารให้เหมาะสมกับสภาพและวัยของแต่ละบุคคลโดยคำนึงถึงความต้องการสารอาหาร ประโยชน์ที่จะได้รับจากสารอาหาร ปริมาณของอาหารที่ควรได้รับ และพิษภัยของอาหาร เด็กที่ได้รับอาหารที่ดี มีคุณภาพ ได้รับอาหารเพียงพอ มีสารอาหารครบถ้วนตามความต้องการ จะมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ มีการเจริญเติบโตและมีพัฒนาการด้านต่างๆ เป็นปกติ ดังนั้น งานบริการอาหารให้กับเด็กนั้น

เป็นหน้าที่ของทางโรงเรียนโดยตรง โดยให้บริการทั้งช่วงเช้า กลางวัน และบ่าย ซึ่งสามารถจัดได้หลายรูปแบบโดยเลือกจัดตามความเหมาะสมของสภาพการณ์ของโรงเรียน และมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสุขภาพบริการด้านความสะดวก สร้างนิสัยการรับประทานอาหารที่ดีมีคุณค่าทางโภชนาการ (อารมณ สุวรรณपाल, 2537)

วรารณ รักวิชัย (2535) กล่าวว่า เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ต้องการอาหารที่ถูกสัดส่วนและมีปริมาณที่เพียงพอต่อเด็ก ดังนั้นการจัดอาหารที่มีคุณค่าถูกต้องตามหลักโภชนาการ คือมีสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่แล้ว เด็กควรได้รับประทานอาหารในปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการของร่างกายอีกด้วย และที่สำคัญควรดูแลเรื่องความปลอดภัย ไม่ให้เกิดอันตรายกับเด็ก

อาหารมีความสำคัญที่สุดต่อสุขภาพร่างกายและเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่สุดต่อกระบวนการศึกษา เด็กปฐมวัยศึกษาต้องได้รับอาหารที่มีประโยชน์ จำนวนเพียงพอและควรรับประทานอาหารตามกำหนดเวลาเพื่อความเจริญเติบโตของร่างกายและสมอง พื้นฐานของการมีพัฒนาการด้านร่างกายที่ดีนั้น นอกเหนือจากการออกกำลังกายและพักผ่อนแล้วก็คือ การได้รับปริมาณสารอาหารที่ครบถ้วนเพื่อให้อวัยวะทุกส่วนได้เจริญเติบโตโดยเฉพาะสมอง จากการศึกษาภาวะทางโภชนาการพบว่า วิทยาการเซลล์สมองเจริญร้อยละ 63 ของผู้ใหญ่ เด็กอายุ 1 ปี เซลล์สมองเจริญร้อยละ 83-86 ของผู้ใหญ่ เด็กอายุ 3 ปี เซลล์สมองเจริญร้อยละ 90 ของผู้ใหญ่ และเด็กอายุ 6 ปีเซลล์สมองเจริญสมบูรณ์เต็มที่เท่าผู้ใหญ่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2539)

ความต้องการอาหารของคนเราเริ่มตั้งแต่อยู่ในครรภ์ของมารดา ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการวัยแรกเกิด-12 ปี เป็นวัยทองของชีวิตเพราะเป็นวัยแห่งการวางรากฐานทุกอย่างที่สำคัญของชีวิต เริ่มตั้งแต่แรกเกิด-2 ปี ซึ่งเป็นวัยที่พัฒนาอย่างรวดเร็วในด้านความเจริญทางสรีระร่างกายตลอดจนบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยพื้นฐานของเด็ก ดังนั้นควรเตรียมอาหารให้เหมาะสมกับความสามารถในการเคี้ยว การกลืนของเด็ก ปลูกฝังนิสัยการกินที่ดีให้แก่เด็ก ซึ่งจะช่วยให้เด็กกินอาหารได้ทุกประเภทตามที่ร่างกายต้องการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎามนตรี, 2535)

ยุวดี กาญจนันฐิติ (2529) กล่าวว่า เด็กปฐมวัยกำลังอยู่ในวัยที่ต้องการอาหารถูกสัดส่วนในปริมาณที่เพียงพอจะทำให้ร่างกายเจริญเติบโตเต็มที่ อาหารที่ให้สารอาหารครบถ้วนหรือที่เรียกว่า ถูกหลักโภชนาการนั้นจะพัฒนาร่างกายและเซลล์ในสมองของเด็กอย่างสมบูรณ์ ซึ่งส่งผล

ให้เด็กมีสมรรถภาพในการรับรู้ได้ดีกว่าเด็กที่เป็นโรคขาดสารอาหาร ดังนั้นเป้าหมายสำคัญของสถานศึกษาปฐมวัยจึงควรที่จะต้องเน้นในเรื่องการปรับปรุงและส่งเสริมการจัดบริการอาหารให้แก่เด็กอย่างถูกต้องตามหลักโภชนาการ การจัดบริการอาหารในโรงเรียนนั้น เด็กได้รับประทานอาหารว่างเช้า 1 มื้อ อาหารกลางวัน 1 มื้อ และอาหารว่างบ่าย 1 มื้อ หลักในการจัดอาหารที่มีประโยชน์ถูกหลักโภชนาการนั้น สามารถทำได้ดังนี้

1. ยึดหลักอาหาร 5 หมู่จะให้สารอาหารที่จำเป็นต่อร่างกายทั้ง 6 ชนิด
2. จัดให้ปริมาณอาหารและสารอาหารพอเหมาะกับความต้องการของแต่ละบุคคล
3. ให้อาหารที่มีคุณค่าทดแทนเนื้อสัตว์ เช่น เต้าหู้ ถั่วงอก หรือเสริมด้วยขนมที่มีคุณค่าทางโปรตีนแทนก็ได้
4. จัดอาหารที่ถูกลปาก ถูกรสนิยมของเด็ก เพื่อดึงดูดความสนใจและกระตุ้นให้เด็กอยากรับประทาน
5. จัดรายการอาหารไม่ซ้ำกันบ่อยครั้ง
6. จัดอาหารให้สวยงามน่ารับประทาน

ปราณี แก้วเจริญ (2533) กล่าวถึงหลักการจัดอาหารให้เด็กปฐมวัยว่า สิ่งที่ควรคำนึงถึงคือความต้องการของเด็กว่าชอบลักษณะและคุณสมบัติอาหารแบบใด อาหารที่จัดควรมีลักษณะดังนี้

1. รูปร่างและขนาด เด็กชอบลักษณะอาหารที่มีรูปร่างหลากหลายรูปแบบ สามารถรับประทานได้ง่าย เป็นชิ้นเล็กๆ เช่น รูปไข่ รูปกลม รูปเหลี่ยม เป็นต้น
2. สี เด็กชอบอาหารที่มีสีสันต่างๆ ดังนั้นควรจัดอาหารให้มีสีสันหลากหลาย อาจใช้ผักที่มีสีต่างกันหั่นเป็นชิ้นเล็กๆ ผสมเข้าไปเพื่อเพิ่มสีสันให้น่ารับประทานมากยิ่งขึ้น
3. ลักษณะเนื้อสัตว์ เช่น อ่อนนุ่ม กรอบ เหลวข้น

4. รสชาติ เด็กชอบอาหารที่มีรสอ่อนและมีรสออกหวานมากกว่าเปรี้ยวหรือเค็ม

5. กลิ่น เด็กๆ ไม่ชอบอาหารที่มีกลิ่นฉุน ดังนั้นเมื่อทำอาหารให้เด็กรับประทาน ควรจะใส่ผักที่มีกลิ่นฉุนให้น้อยลง

6. อุณหภูมิ อากาศก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความรู้สึกอยากรับประทานอาหารของเด็ก ดังนั้นเมื่ออากาศร้อนควรจัดอาหารจำพวกผัก ผลไม้ เครื่องดื่มเย็นๆ ถ้าอากาศหนาวควรจัดอาหารที่อุ่นๆ ให้เด็ก เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปคือ การจัดอาหารที่มีคุณค่าและมีปริมาณที่เพียงพอเหมาะสมกับวัยแล้ว ควรมีรูปร่างลักษณะที่น่ารับประทาน สีสดดึงดูดความสนใจของเด็ก ไม่มีกลิ่นฉุน รสไม่จัด และเด็กสามารถรับประทานได้อย่างสะดวก ที่สำคัญอย่าจัดอาหารให้ซ้ำติดต่อกันนานๆ เพราะจะทำให้เด็กรู้สึกเบื่อและไม่ยอมรับประทานอาหารชนิดนั้นเลย

นภเนตร ธรรมบวร (2546) กล่าวว่า โภชนาการ อาหารที่เด็กรับประทานส่งผลต่อสุขภาพของเด็ก ด้วยเหตุนี้ทางโรงเรียนจึงควรจัดให้เด็กรับประทานอาหารต่างๆ ให้ครบทั้ง 5 หมู่ และอยู่ในอัตราส่วนที่เหมาะสมนอกจากนั้นก็ควรให้ความสำคัญของการโภชนาการต่อการพัฒนาการทางด้านร่างกายและสุขภาพของเด็ก ทั้งนี้เนื่องจากในบางครอบครัวอาจให้เด็กรับประทานอาหารที่มีส่วนประกอบของน้ำตาลมากเกินไป หรือ จำพวกอาหาร “จานด่วน” เป็นต้น ทางโรงเรียนควรมีบันทึกรายการอาหารในแต่ละวันเพื่อแจ้งให้พ่อแม่ ผู้ปกครองทราบ สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ครูต้องให้การดูแลเอาใจใส่ คือ ในระหว่างการรับประทานอาหาร ครูจำเป็นต้องสร้างบรรยากาศให้การรับประทานอาหารของเด็กดำเนินไปได้ด้วยดี ส่งเสริมให้เด็กได้พูดคุย สนทนา และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ขณะรับประทานอาหาร ครูไม่ควรเร่งหรือบังคับเด็กมากเกินไป

จึงสรุปได้ว่า อาหารเป็นสิ่งสำคัญสำหรับร่างกาย โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยต้องการอาหารเพื่อเสริมสร้างให้ร่างกายเจริญเติบโตแข็งแรง เพราะเป็นวัยที่ร่างกายเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว รวมทั้งความเจริญทางสมอง ถ้าเด็กได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ถูกหลักโภชนาการ และเพียงพอต่อร่างกายของเด็กแล้ว ก็จะเสริมสร้างความแข็งแรง การเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและสมองไปพร้อมๆ กันได้เป็นอย่างดี ดังนั้นโรงเรียนควรจัดอาหารให้ครบถ้วน ทั้งอาหารเสริมในช่วงเช้า และช่วงบ่าย อาหารหลักในช่วงกลางวัน และอาหารทุกอย่างต้องสะอาด ปลอดภัย มีสารอาหารครบถ้วนทั้ง 5 หมู่

สุขอนามัยและความปลอดภัย

สุขอนามัยและความปลอดภัยสำหรับเด็กอนุบาลมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสถานศึกษาควรจัดบริการให้เด็ก เพื่อเป็นการป้องกัน ขจัดความเจ็บป่วย ส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพที่ดี เจริญเติบโตตามวัยได้อย่างสมบูรณ์

กาญจนา ศรีกาพสินธ์ (2535) กล่าวว่า การบริการด้านสุขภาพอนามัยในโรงเรียนมีความสำคัญมาก เพราะจะช่วยให้เด็กได้เจริญเติบโตและมีพัฒนาการต่างๆ ไปในทิศทางที่ถูกต้อง ซึ่งการจัดการบริการด้านสุขภาพอนามัยในโรงเรียนนั้นจัดขึ้นเพื่อให้บริการทางด้านป้องกันรักษาและส่งเสริมสุขภาพนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ดีที่สุดในสภาวะที่จะทำได้

Brownell (1984 อ้างใน บุญเพ็ญ ภักดีจิต, 2538) กล่าวว่า การจัดสุขภาพอนามัยแก่นักเรียนและผู้ปกครองเป็นการส่งเสริมการเฝ้าระวังรักษาสุขภาพ วางโครงการช่วยเหลือเด็กพิการ ป้องกันและควบคุมโรคภัยไข้เจ็บ และการให้การปฐมพยาบาลแก่นักเรียนที่เจ็บป่วยฉุกเฉินประจำวัน ซึ่งโรงเรียนควรจัดบริการสุขภาพอนามัยให้กับนักเรียนในรูปแบบต่างๆ เช่น บริการตรวจสุขภาพบริการวัคซีนป้องกันโรคระบาด เป็นต้น

สมใจ ทิพย์ชัยเมธา (2529) กล่าวถึงเรื่องสวัสดิศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยว่า ภายในโรงเรียนควรมีการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น เช่น อุบัติเหตุจากปลั๊กไฟ สิ่งที่มีอันตรายต่างๆ ควรเก็บให้พ้นมือเด็ก โรงเรียนควรให้สวัสดิศึกษาในกิจกรรมประจำวันแก่เด็ก ซึ่งหมายถึงกิจกรรมที่เด็กต้องทำซ้ำๆ อยู่ทุกวัน ครูต้องพยายามแนะนำให้เด็กสามารถทำได้ถูกต้อง เช่น การใช้ห้องน้ำ การขึ้นลงบันได การเล่นกับเพื่อน และการใช้เครื่องเล่นสนามนั้น สิ่งเหล่านี้หากเด็กกระทำอย่างรีบร้อน ไม่ระมัดระวังอาจทำให้เกิดอันตรายได้ สวัสดิศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กครอบคลุมถึงเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ความสะอาดทั่วไป หมายถึง บริเวณรอบอาคารและบริเวณตัวอาคารซึ่งแยกออกจากห้องต่างๆ และระเบียง ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดทั้งเช้า – เย็น
2. น้ำดื่ม น้ำใช้ เด็กทุกคนต้องมีแก้วน้ำส่วนตัวเป็นของตนเอง และทุกเย็นเจ้าหน้าที่ต้องนำแก้วไปล้างทำความสะอาดทุกวัน

3. ห้องน้ำ ห้องส้วม ควรอยู่ในอาคารเดียวกัน ไม่อยู่ไกลจนเกินไป เนื่องจากเด็กปฐมวัยใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมประมาณวันละ 3-4 ครั้ง ทั้งนี้ต้องรักษาความสะอาดอย่างประณีตและมีน้ำเพียงพอ

4. ห้องอาหาร ต้องมีความสะอาด จัดบรรยากาศกระตุ้นความต้องการรับประทานอาหาร ให้แก่เด็ก เช่นมีภาพโปสเตอร์ชี้ชวนให้รู้จักคุณค่าของอาหาร เป็นต้น

5. ห้องนอน เลือกมุมที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ห่างไกลเสียงรบกวน สำหรับที่นอนนั้นไม่ว่าจะเป็นพื้นแบบใดก็ตามควรมีเสื่อปูก่อนจะวางที่นอน

6. ห้องพยาบาล อาจจัดเป็นห้องเล็กๆ ใกล้กับห้องพักครูหรือห้องผู้บริหาร ควรมีเตียงนอนพักสำหรับเด็กที่ป่วย 1-2 เตียง ห้องโปรงโง่งสบายอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีตู้ยาซึ่งอาจจะตกแต่งด้วยภาพเด็กที่มีอนามัยดิในรูปแบบต่างๆ มีโต๊ะเล็กๆ สำหรับนั่งรับประทานยา และอาจตกแต่งมุมนั่งเล่น มินิทาน เพื่อสร้างความเพลิดเพลินทำให้เด็กไม่กลัวการรับประทานยาหรือทำแผล เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2536) ได้กล่าวถึงขอบเขตของงานด้านสุขอนามัยไว้ 7 ด้านด้วยกัน คือ การตรวจสอบสุขภาพ การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง การป้องกันอุบัติเหตุและการปฐมพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อภายในสถานศึกษา

การให้ภูมิคุ้มกันโรค การบันทึกสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพจิต กล่าวถึงของ่ายการบริการด้านสุขอนามัยและวิธีดำเนินงานบริการในสถานศึกษาปฐมวัยดังนี้

1. การตรวจสอบสุขภาพ การตรวจสอบสุขภาพเป็นการบริการในระยะเริ่มแรกที่เด็กเข้ามาในสถานศึกษาจนถึงจบการศึกษา การตรวจสอบสุขภาพในระยะเริ่มแรกเป็นการตรวจหาข้อบกพร่องหรือความผิดปกติของสุขภาพเด็ก ซึ่งถ้าพบจะง่ายต่อการรักษาและป้องกัน การตรวจสอบสุขภาพในที่นี้หมายถึง การตรวจความสะอาดของร่างกาย การวัดสายตา การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง และการตรวจสอบสุขภาพฟัน การตรวจสอบสุขภาพควรทำเป็นประจำทุกวัน โดยครูหรือผู้ดูแลเด็ก ส่วนการตรวจสอบสุขภาพร่างกายในระยะที่สถานศึกษากำหนด และเมื่อเจ็บป่วยเป็นหน้าที่ของแพทย์หรือเจ้าหน้าที่อนามัย

2. การจัดห้องพยาบาล สำหรับการดูแลเด็กเจ็บป่วยหรือได้รับอุบัติเหตุ ที่ห้องพยาบาล

ควรมีเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำ ถ้าไม่มีเจ้าหน้าที่ ครู ผู้ดูแลเด็กจะต้องมีความรู้ในการดูแลและให้การปฐมพยาบาลเด็กในเบื้องต้น ที่ห้องพยาบาลจะต้องมีผู้ยาและอุปกรณ์การปฐมพยาบาล มียาสามัญเบื้องต้น มีเตียงพยาบาล

3. การควบคุมโรคติดต่อ หากมีโรคติดต่อเกิดขึ้นและเด็กที่เจ็บป่วยเป็นโรคติดต่อ จะต้องให้ผู้ปกครองดูแลรักษาเด็กและหยุดอยู่กับบ้านจนกว่าจะหายขาด จึงรับเด็กเข้าสู่สถานศึกษา นอกจากนั้น ต้องจัดให้มีการให้ภูมิคุ้มกัน โรคติดต่อแก่เด็กเมื่อมีการระบาดของโรคทั้งนี้ ต้องแจ้งและขออนุญาตจากผู้ปกครองก่อน

4. การจัดสุขภาพในสถานศึกษา โดยดูแลให้อยู่ในสถานที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ มีความปลอดภัย ปราศจากโรคภัยและอุบัติเหตุ

เบญจา แสงมะลิ (2545) กล่าวว่า สุขภาพของเด็กเป็นที่น่าสนใจ เพราะจากการศึกษาของ Project Head Start ในสหรัฐอเมริกา ปรากฏว่าเด็กที่มีสุขภาพไม่ดีจะมีความสามารถต่ำกว่าเด็กที่มีสุขภาพดี สุขศึกษามีประโยชน์ต่อกิจกรรมต่างๆของเด็ก ไม่จำกัดเฉพาะแต่การตรวจสุขภาพ ควรล้างมือ แต่เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกและหาความรู้ กิจนิสัย เจตคติ และเข้าร่วมในกิจกรรมที่ช่วยเหลือความเป็นอยู่ที่ถูกสุขลักษณะ

นภเนตร ธรรมบวร (2546) กล่าวว่า การดูแลด้านสุขภาพอนามัยของเด็ก มีดังนี้

1. การรักษาความสะอาด ห้องเรียนของเด็กปฐมวัยควรมีการดูแลรักษาความสะอาดเป็นประจำ รวมตลอดถึงวัสดุ อุปกรณ์ประกอบการสอนควรมีการทำความสะอาดเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ ห้องน้ำและโถส้วมควรมีพอเพียงกับจำนวนเด็ก ครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ในการล้างมือก่อนรับประทานอาหาร และหลังการเข้าห้องน้ำ

2. การระบายอากาศ แสงสว่าง และความร้อน ระบบระบายอากาศที่ดีที่สุด คือ การเปิดหน้าต่างให้อากาศถ่ายเท แต่ถ้าอากาศร้อนเกินไป ควรมีพัดลมเพดานเพื่อช่วยระบายอากาศ ห้องเรียนไม่ควรมีแสงสว่างมากเกินไป เพราะจะทำให้เด็กเคืองตา บริเวณที่มีแดดควรทาสีสว่าง เพื่อช่วยให้บริเวณนั้นแลดูสว่างขึ้น ห้องเรียนควรสะอาด ไม่อับชื้น หน้าต่างควรมีมุ้งลวด เพื่อป้องกันยุงหรือแมลงที่จะเข้ามาทำอันตรายเด็ก

3. การป้องกันโรคติดต่อ ครูควรแจ้งให้พ่อแม่ ผู้ปกครองทราบเมื่อมีโรคติดต่อเกิดขึ้นในโรงเรียน เช่น อีสุกอีใส หัด หรือปัญหาที่มักพบบ่อยๆ เช่น เหา เกิดขึ้นในชั้นเรียน โรงเรียนและครูมีหน้าที่สำคัญในการป้องกันโรคติดต่อในโรงเรียน

4. นโยบายด้านสุขภาพอนามัยของโรงเรียน โรงเรียนจำเป็นต้องรายงานให้พ่อแม่ ผู้ปกครองทราบเมื่อมีเด็กเจ็บป่วยในระหว่างการมาโรงเรียน นอกจากนั้น โรงเรียนทุกแห่ง ควรมีห้องพยาบาล หรือสถานที่สำหรับให้เด็กนักเรียนที่เจ็บป่วยนอนพักโดยแยกจากเด็กคนอื่นและมีครูหรือพยาบาลดูแลอย่างใกล้ชิดจนกว่าพ่อแม่ ผู้ปกครองจะมารับกลับ ก่อนการรับเด็กเข้าเรียนในโรงเรียน ทางโรงเรียนควรให้พ่อแม่ผู้ปกครองกรอกทะเบียนประวัติสุขภาพเด็ก อุปนิสัยในการรับประทานอาหาร การนอนหลับ การได้รับวัคซีนต่างๆ รวมตลอดถึงสิ่งที่เด็กแพ้ เป็นต้น นอกจากนั้น โรงเรียนควรมีเพิ่มประวัติสุขภาพของครูและเด็กเพื่อความสะดวกในการดูแลเด็กและการติดต่อกับผู้ปกครองควรมีข้อห้ามไม่ให้เด็กที่ป่วยเป็นโรคติดต่อมาเรียน ผู้ปกครองต้องดูแลเด็กที่บ้านจนกว่าเด็กจะหายขาดจึงอนุญาตให้เด็กกลับมาเรียนใหม่

โรงเรียนอนุบาลกองบิน 7 กล่าวถึงการจัดให้มีสวัสดิการพิเศษเกี่ยวกับสุขภาพและความปลอดภัยสำหรับนักเรียน ดังนี้

1. บริการอาหารเสริม เพื่อสุขภาพนักเรียน เช่น ข้าวต้ม นมสด ในมือเช้าของทุกวัน
2. บริการด้านสุขภาพ เช่น เคลือบฟลูออไรด์ หยอดวัคซีนโปลิโอ และตรวจสุขภาพนักเรียนเป็นรายคน จากแพทย์และพยาบาลโรงพยาบาล กองบิน 7
3. จัดทำประกันอุบัติเหตุให้กับนักเรียนทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับโรงเรียนบ้านเขาแหลม ที่จัดให้มีสวัสดิการพิเศษเกี่ยวกับสุขภาพและความปลอดภัยสำหรับนักเรียน ดังนี้

3.1 ดูแล ให้การปฐมพยาบาล/ห้องพยาบาล แก่บุคลากร และนักเรียนที่ได้รับอุบัติเหตุระหว่างที่อยู่โรงเรียน

3.2 ประสานงานกับหน่วยงานพยาบาล/สถานพยาบาล/โรงพยาบาล และผู้ปกครอง รับส่งในรายที่ป่วยหนักในกรณีที่อยู่ในโรงเรียน

3.3 ให้บริการทดสอบสายตา ทดสอบการได้ยิน ตรวจสอบสภาพฟันแก่นักเรียน
ในโรงเรียน

3.4 ประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการฉีดวัคซีนให้กับนักเรียนตามวัย

3.5 จัดทำข้อมูลแสดงภาวะการเจ็บป่วยเจ็บโตนักเรียน (น้ำหนัก/ส่วนสูง) เปรียบเทียบกับ
เกณฑ์มาตรฐาน และทดสอบสมรรถภาพทางกาย

3.6 ประสานกับบริษัทประกันชีวิตจัดทำประวัติให้กับนักเรียน

3.7 จัดระบบสาธารณสุขที่ปลอดภัยให้กับนักเรียน

สรุปได้ว่า การจัดบริการสุขอนามัยและความปลอดภัยให้แก่เด็ก จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง
ที่ทางโรงเรียนจะต้องมีการวางแผนป้องกันอย่างเต็มที่ เพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยแก่เด็ก
และเด็กทุกคนมีสุขภาพที่ดี เจริญเติบโตตามวัยได้อย่างสมบูรณ์

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

การเรียนของเด็กปฐมวัยไม่ได้แยกบ้านออกจากโรงเรียนหรือแยกโรงเรียนออกจากบ้าน
เพราะการศึกษาปฐมวัยเป็นการสานต่อการส่งเสริมพัฒนาการสู่การศึกษาที่เป็นการเรียนรู้อย่าง
เป็นระบบในสถานที่ที่เรียกว่าโรงเรียน ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้ปกครอง
จะช่วยให้ครูเข้าใจลักษณะสำคัญของเด็ก ผู้ปกครองเข้าใจในการศึกษาที่โรงเรียนให้แก่เด็ก
ครูกับผู้ปกครองมีหน้าที่ในการให้การศึกษาแก่เด็กเหมือนกันตรงที่ต้องส่งเสริมพัฒนาการและ
ให้การดูแลเพียงแต่คนละบทบาทคนละพันธกิจ หากประสานบทบาททั้งสองคนเข้าด้วยกัน โอกาส
ของเด็กจะได้รับการดูแลและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ เพราะครูรู้ข้อมูลเด็กที่บ้าน ผู้ปกครองรู้ข้อมูล
เด็กที่โรงเรียน การแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันเป็นตัวเชื่อมให้การพัฒนาและดูแลเด็กเป็นไป
อย่างต่อเนื่อง ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีส่วนทั้งการดูแลและการศึกษาแก่เด็กร่วมกับโรงเรียนในฐานะ
ของผู้ให้ความรู้ ผู้ให้ข้อมูลและสนับสนุนการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการศึกษา ของผู้ปกครองนั้น
ทำให้สามารถเชื่อมสานความเป็นอยู่ การดูแล และการให้ความรู้แก่เด็กอย่างต่อเนื่องจากบ้าน

สู่โรงเรียนและจากโรงเรียนสู่บ้าน ดังนั้นการที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนอย่างจริงจังทำให้เกิดผลลัพธ์ในทางบวกกับเด็ก ปรับปรุงการสื่อสารที่ฉะฉานระหว่างผู้ปกครองกับเด็ก ปรับปรุงทัศนคติของเด็กที่มีต่อโรงเรียนและเพิ่มความต้องการไปโรงเรียนด้วย และยังช่วยให้การเสริมสร้างพัฒนาการเด็กเป็นไปอย่างต่อเนื่องมีประสิทธิภาพ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2545)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542 อ้างถึงใน พชรี สวนแก้ว, 2536)

ได้กล่าวถึงความสำคัญและคุณค่าของสายสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนไว้ว่า เด็กมีความผูกพันและเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว เด็กเขาต้องการความรักความอบอุ่นจากครอบครัวเป็นอันดับแรก ดังนั้นพ่อแม่จึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อชีวิตของเด็กเป็นอย่างมาก จนสามารถกล่าวได้ว่าพ่อแม่คือครูคนแรกของลูก ซึ่งความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียน ในการประสานสัมพันธ์ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กนั้น ควรดำเนินบนรากฐานของความเข้าใจที่ดีต่อกัน เพราะการไปโรงเรียนของเด็กปฐมวัยนี้เป็นเรื่องละเอียดอ่อนและสำคัญมาก ถือเป็นการปูพื้นฐานการศึกษา เบื้องต้นแก่ชีวิตทั้งยังเป็นสถานะที่เด็กต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมจากบ้านและคนใกล้ชิดไปสู่สถานที่แปลกใหม่ คนแปลกหน้า และกิจวัตรประจำวันที่ไม่เหมือนเดิม โรงเรียนต้องพัฒนาและหาวิธีการทำงานร่วมกับผู้ปกครองให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาที่สนองความต้องการของเด็กได้อย่างเหมาะสม ความสัมพันธ์ที่ฉะฉานระหว่างผู้ปกครองและครู นอกจากจะส่งผลโดยตรงต่อการอบรมเลี้ยงดูแล้วยังเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเสริมสร้างพัฒนาการทุกด้านของเด็ก เพราะทั้งสองฝ่ายต่างมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน ที่ต้องการเห็นเด็กเจริญเติบโตแข็งแรงมีความสุข มีลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนจะเป็นกระบวนการสองทางคือ จากบ้านไปยังโรงเรียน และจากโรงเรียนไปยังบ้าน ซึ่งโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมต่างๆ ดังมีรายละเอียด ดังนี้

1. ข่าวสารประจำสัปดาห์ ครูอาจแจ้งข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบโดยใช้จดหมายที่สั้นกะทัดรัด น่าสนใจเพื่อกระตุ้นผู้ปกครองให้อ่านและรู้สึกว่าจดหมายนั้นเจาะจงมาที่ผู้ปกครองโดยตรง และตรงไหนที่ครูต้องการจะเน้นควรขีดเส้นใต้ไว้

2. ข่าวสารสำหรับผู้ปกครองโดยทั่วไปประเภทรายสัปดาห์ประกอบด้วยเนื้อหาส่วนสำคัญ 4 ส่วน ซึ่งสถานศึกษาสามารถดัดแปลงได้ตามความเหมาะสม ดังนี้ (วรนาท รักสกุลไทย, 2537)

2.1 รายละเอียดของเนื้อหาและกิจกรรมที่ได้จะได้รับและเรียนรู้ในสัปดาห์นั้น

2.2 กิจกรรมเสนอแนะทุกประเภท "เล่นกับลูก" เช่น การร้องเพลง วาดภาพ หรือเล่านิทาน เป็นต้น

2.3 รายการเมนูอาหารประจำสัปดาห์ เพื่อให้ผู้ปกครองรับทราบและสามารถพูดคุยสนทนากับลูก พร้อมทั้งติดตามตรวจสอบคุณภาพโภชนาการได้

2.4 ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เพื่อให้สถานศึกษารับทราบปรับปรุงหรือปฏิบัติ

2.5 จุลสาร การพิมพ์สารเพื่อประชาสัมพันธ์ความเป็นไป หรือสรุปกิจกรรมที่ผ่านมา หรือที่เกิดขึ้นในอดีต ซึ่งช่วยให้ผู้ปกครองทราบข่าวสารความเคลื่อนไหวของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งนิยมแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ส่วนของบรรณาธิการ เป็นการกล่าวทักทายและชี้แจงรายละเอียดเรื่องราวต่างๆ ที่ต้องการเน้น

ส่วนที่ 2 เรื่องราวของเด็กๆ ซึ่งมักเป็นการเล่าสู่ถึงพฤติกรรมที่น่ารักน่าสนใจ เพื่อให้ผู้ปกครองติดตาม

ส่วนที่ 3 บทความรู้ เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนาเด็ก หรืออื่นๆ ที่น่ารู้

ส่วนที่ 4 เบ็ดเตล็ด อาจเป็นคอลัมน์เล่นกับลูก เพื่อส่งเสริมสายสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว คอลัมน์ร่วมสนุกจากผู้อ่าน อาจเป็นการทักทายปัญหา การต่อเติมภาพ หรืออื่นๆ

3. แผ่นป้ายนิเทศ เป็นการแสดงข้อมูล ข่าวสาร วันสำคัญ ให้ผู้ปกครองรับทราบที่โรงเรียน โดยอาจทำได้ 3 ลักษณะคือ

- 3.1 สถานศึกษาแสดงข้อมูล ข่าวสาร แก่ผู้ปกครองและชุมชนฝ่ายเดียว
- 3.2 ผู้ปกครองร่วมกับสถานศึกษาแสดงข้อมูลข่าวสารร่วมกัน
- 3.3 ผู้ปกครองแสดงข้อมูลข่าวสารฝ่ายเดียว

4. การเยี่ยมบ้านเด็ก เป็นกิจกรรมที่สำคัญกิจกรรมหนึ่งที่จะช่วยให้ครูทราบความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเด็ก และเข้าใจพฤติกรรมของเด็กมากยิ่งขึ้น โดยมีข้อควรคำนึงถึง ดังนี้ (วรนาท รักสกุลไทย, 2537)

- 4.1 มีการนัดหมายผู้ปกครองล่วงหน้าด้วยตนเองหรือจดหมาย
- 4.2 ไปเยี่ยมบ้านตามเวลานัดหมาย
- 4.3 พยายามสร้างบรรยากาศที่ดีและเป็นกันเองมากที่สุด
- 4.4 ใช้เวลาพูดคุยแต่พอเหมาะ แต่ให้เกิดประโยชน์
- 4.5 ถ้าเป็นการพูดคุยถึงปัญหาเด็ก ไม่ควรให้เด็กร่วมฟังด้วย
- 4.6 รักษามารยาทของแขกที่ดี ไม่พูดความลับของครอบครัว
- 4.7 ลากลับด้วยท่าทีที่ประทับใจ

5. กิจกรรมวันเปิดบ้าน เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนในต่างประเทศนิยมมาก ซึ่งกิจกรรมนี้สถานศึกษาจัดเตรียมการเรียนการสอนให้ผู้ปกครองมาสังเกตการณ์และร่วมกิจกรรมกับเด็ก โดยมีการตกแต่งห้องเรียนด้วยผลงานของเด็ก มีการร้องเพลง ท่องคำคล้องจองและทำท่าทางประกอบเพลงสั้นๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองร่วมเล่นกับลูกๆ เช่น ปั่นดินน้ำมัน เล่นเกมการศึกษา หรือเล่นต่อบล็อกด้วยกัน มีบรรยากาศอบอุ่นเป็นกันเอง ซึ่งครูต้องพร้อมที่จะสนทนาและตอบคำถามของผู้ปกครองด้วย

6. การปฐมนิเทศผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้ปกครองในเรื่องการจัดประสบการณ์ กิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับเด็ก และแนวนโยบายต่างๆ ของโรงเรียนรวมทั้งช่วยผู้ปกครองในการเตรียมลูกก่อนเข้าเรียนอีกด้วย

จากกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้น เป็นกิจกรรมที่สามารถช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนหรือชุมชนกับโรงเรียนได้เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามต้องขึ้นอยู่กับสภาพและความเหมาะสมของโรงเรียนด้วย

สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองนั้น เป็นสิ่งที่สำคัญมาก ซึ่งทางโรงเรียนควรให้ความสนใจเอาใจใส่ ดูแล พัฒนาความร่วมมือกันอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุผลที่ว่า การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยนั้น เด็กต้องการความรัก ความเอาใจใส่ การดูแลมากเป็นพิเศษ ครู และผู้ปกครองต้องหันหน้าเข้าร่วมมือกันดูแล และพัฒนาความเจริญเติบโตทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ของเด็กให้พัฒนาไปพร้อมๆ กันอย่างมีประสิทธิภาพ ในหลากหลาย รูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เช่น การจัดทำวารสาร ป้ายนิเทศ การเยี่ยม บ้าน การปฐมนิเทศ เป็นต้น ถ้าทางโรงเรียนและผู้ปกครองให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับเด็ก ก็จะทำให้การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยนั้นพัฒนาไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow

ความต้องการ หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมของคนเราที่เห็นอยู่ทุกวันย่อมเป็นผล ผลักดันที่ต้องการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จ ความต้องการเป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะได้รับการตอบสนองความพอใจของบุคคลเป็นความต้องการที่ลึกซึ้งกว่าความจำเป็น ความต้องการเกิด จาก การเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมและสังคม ซึ่งถือว่าเป็นความต้องการด้านจิตวิทยา เป็นความต้องการ การยอมรับและการยกย่องจากสังคม รวมทั้งความต้องการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, ปริญ ลักขิตานนท์, สุกร เสรีรัตน์, และองอาจ ปทะวานิช, 2541)

Maslow (1987 อ้างใน พรณี ชูทัย เจนจิต, 2538) เสนอแนวความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับ ความต้องการของมนุษย์ ว่ามนุษย์ทุกคนล้วนมีความต้องการในด้านต่างๆ ที่เริ่มต้นจากในระดับต่ำ ที่เกี่ยวกับ การกิน การพักอาศัย และเมื่อความต้องการในระดับต้นๆ นี้ได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์ก็ยังมีความต้องการในระดับสูงยิ่งๆ ขึ้นไปตามลำดับ Maslow ได้แบ่งความต้องการของ มนุษย์ว่า มนุษย์ทุกคนล้วนมีแต่ความต้องการที่จะสนองความต้องการให้กับตนเองทั้งสิ้น ซึ่งความ ต้องการนั้นมีต่างๆ กันมากมายโดยจัดเป็นลำดับขั้นที่เรียงจากขั้นความต้องการขั้นที่ต่ำสุดขึ้นไป สู่ความต้องการขั้นสูงสุดดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย
2. ความต้องการความปลอดภัย
3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ

4. ความต้องการเป็นที่ยอมรับและได้รับการยกย่อง
5. ความต้องการที่จะตระหนักในความสามารถของตนเองหรือรู้จักตนเอง
6. ความต้องการที่จะรู้และที่จะเข้าใจ
7. ความต้องการทางด้านสุนทรียะ

Maslow (1970 อ้างใน ประสาท อิศรปริดา, 2538) เสนอความต้องการไว้ 7 ชั้น แต่เวลา กล่าวโดยทั่วไปจะกล่าวเพียง 5 ชั้น ทั้งนี้เพราะถ้าคนสามารถพัฒนามาถึงขั้นที่ 5 ได้ ก็จะมี ความ ต้องการไปสู่ขั้นที่ 6 และ 7 ได้เอง เพราะทั้ง 2 ขั้นสุดท้ายเป็นคุณสมบัติที่พัฒนามาจากขั้นที่ 1 ถึง 5 นั้นเอง ทฤษฎีของ Maslow ในขั้นที่ 6 คือ ความต้องการที่จะรู้และที่จะเข้าใจ ดังที่ Maslow ได้กล่าวไว้ว่า ความต้องการของมนุษย์ได้พัฒนาเป็นลำดับขั้นต่อเนื่องสูงขึ้นไป ถ้าได้รับการตอบสนองความต้องการในแต่ละขั้นนั้นอย่างเพียงพอ ซึ่งความต้องการในแต่ละขั้น มี รายละเอียดสรุปได้ดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการพื้นฐานทางกายภาพนั้นเป็นความต้องการ ในระดับต่ำขั้นแรกเป็นความต้องการซึ่งจำเป็นเพื่อการอยู่รอดอันเป็นเรื่องทางกายภาพ คือ ความต้องการในการพักผ่อน อากาศ อุณหภูมิที่พอเหมาะ การขับถ่าย การเคลื่อนไหว เรื่องเพศ รวมตลอดถึงความต้องการในปัจจัยสี่คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค

ขั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย สำหรับความต้องการที่จะมีความปลอดภัยและ ความมั่นคงนี้เป็นความต้องการที่ปรารถนาที่จะอยู่ห่างจากสิ่งที่เป็นภัยอันตรายทั้งปวงต่อชีวิต ไม่ว่าจะเป็นอุบัติเหตุ โรคภัยไข้เจ็บต่างๆ รวมตลอดจนถึงความไม่มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ดังนั้น บุคคลและองค์กรจึงสนใจในหลักประกันบางอย่าง ได้แก่ การประกันภัยในรูปแบบต่างๆ เช่น ในด้านสุขภาพ อุบัติเหตุและชีวิต เป็นต้น รวมถึงการเก็บเงินสะสม การใช้บำเหน็จบำนาญเมื่อ เกษียณอายุ สิ่งต่างๆ เหล่านี้อาจทำให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยและมั่นคง

ขั้นที่ 3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ ความต้องการความรักใคร่ และความรู้ สึกเป็นเจ้าของนี้ บุคคลโดยทั่วไปมักจะมีความสัมพันธ์กับบิดามารดา สามีภรรยาและลูกรวมตลอด ถึงญาติพี่น้อง นอกจากนั้นความต้องการนี้อาจตอบสนองได้ในสภาพแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ ความต้องการมีความสัมพันธ์อันอบอุ่นกับเพื่อน โดยเฉพาะกับเพื่อนร่วมงาน และความรู้สึกที่ว่าตน นั้นเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เป็นคนที่มีคุณค่าของกลุ่มที่เขาเป็นสมาชิก ถ้าปราศจากความรู้สึกที่เป็น

ส่วนหนึ่งของกลุ่มแล้ว เขาจะรู้สึกว่าเขาเป็นบุคคลไม่พึงปรารถนา และรู้สึกว่าคนนั้นไม่เป็นที่ต้องการ หรือไม่มีคุณค่าและเรื่องที่คุณไปถึงความรู้สึกเป็นเจ้าของด้วย

ขั้นที่ 4 ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องและเป็นที่ยอมรับภูมิใจในตนเอง ขั้นนี้ หมายถึง ความต้องการของบุคคลที่มีคุณค่าในสายตาของคนอื่น ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสามารถที่แท้จริง ความสำเร็จ และความเคารพที่ได้รับจากคนอื่น ความต้องการเหล่านี้แบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ

1. ความปรารถนาที่จะมีความแข็งแกร่ง ความสำเร็จ มีความเพียงพอ มีความมั่นใจ เพื่อที่จะเผชิญโลก และมีความเป็นอิสระและเสรีภาพ

2. ความปรารถนาที่จะมีชื่อเสียงและเกียรติภูมิ ซึ่งเป็นการได้รับการเคารพหรือได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น การได้รับความสนใจ ความสำคัญ หรือการเห็นคุณค่า

ขั้นที่ 5 ความต้องการสำเร็จสมหวังในชีวิตหรือความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า เมื่อความต้องการขั้นที่ 1-4 ได้รับการตอบสนองแล้วมนุษย์จะมีความต้องการขั้นสูงสุด คือต้องการความสำเร็จสมหวังในชีวิต บุคคลที่จะสมหวังจะมีลักษณะเข้าใจความจริง ยอมรับตนเองและธรรมชาติ มีความสามารถในตนเอง รู้ซึ่งถึงปัญหา สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด มีอิสระ พร้อมที่จะเห็นคุณค่าและยกย่องผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเข้าใจเพื่อนมนุษย์

ขั้นที่ 6 ความต้องการที่จะรู้และที่จะเข้าใจ เป็นความต้องการจะสัมฤทธิ์ทางปัญญา หมายถึง ความปรารถนาที่จะรู้หรืออยากรู้ และเข้าใจสิ่งต่างๆ ด้วยความสนใจอย่างแท้จริง

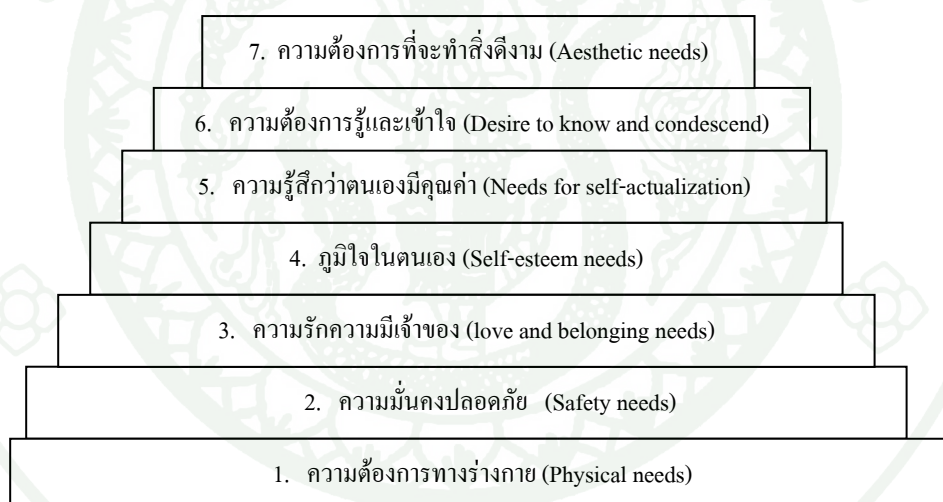
ขั้นที่ 7 ความต้องการทางด้านสุนทรียะ ความต้องการที่จะทำสิ่งดีงาม ได้แก่ความต้องการความเป็นระเบียบ สัจธรรมและความงาม

ขั้นที่ 6 และขั้นที่ 7 จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองในขั้นที่ 1-5 อย่างเป็นลำดับ ดังนั้นจะมีความต้องการไปสู่ขั้นความต้องการที่จะรู้และที่จะเข้าใจและขั้นความต้องการทางด้านสุนทรียะ ได้เอง เพราะทั้ง 2 ขั้นสุดท้ายเป็นคุณสมบัติที่พัฒนามาจากขั้นที่ 1 ถึง 5 นั่นเอง จากทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow แบ่งความต้องการเป็น 2 ระดับ คือ

1. ความต้องการในระดับต่ำ (Lower order needs) ประกอบด้วยความต้องการทางร่างกาย ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง และความต้องการความผูกพันหรือการยอมรับ

2. ความต้องการในระดับสูง (Higher order needs) ประกอบด้วยความต้องการ การยกย่อง และความต้องการความสำเร็จในชีวิต

Maslow ได้สรุปว่าการไม่เข้าใจตนเองอย่างแท้จริงเกิดจากความพยายามที่ไม่ถูกต้องของการแสวงหาความมั่นคงปลอดภัย เช่น การที่บุคคลสร้างความรู้สึกรู้สึกให้ผู้อื่นเกิดความพึงพอใจตนโดยพยายามหลีกเลี่ยงหรือจัดข้อผิดพลาดต่างๆ ของตน บุคคลเช่นนี้จึงมีแนวโน้มที่จะพิทักษ์ความมั่นคงปลอดภัยของตน โดยแสดงพฤติกรรมในอดีตที่เคยประสบผลสำเร็จ แสวงหาความอบอุ่น และสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งลักษณะเช่นนี้ย่อมขัดขวางวิถีทางที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง

ภาพที่ 1 แผนภูมิความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow

ที่มา: พรณทิพย์ ศิริวรรณบุญ (2551)

Maslow อธิบายว่า ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ได้รับการตอบสนอง มนุษย์ก็จะพัฒนาพฤติกรรมของเขาให้สูงขึ้นไปตามลำดับขั้น เมื่อมนุษย์มี Self-actualization มนุษย์จะถึงซึ่ง Peak experiences และในจุดนี้ บุคคลจะสามารถทำในสิ่งที่เดิมมีความสามารถที่จะทำความเข้าใจและเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ รอบตัวเขาได้ และสิ่งจูงใจภายนอกอาจเข้ามาเสริมทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมที่พึงปรารถนาได้มั่นคงขึ้น

สรุปว่า ความต้องการพื้นฐานในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้ปกครองเป็นส่วนสำคัญที่จะสามารถพัฒนาพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้นไปตามลำดับขั้นได้ ถ้าโรงเรียนและผู้ปกครองร่วมมือกัน ซึ่งจะทำให้เข้าใจในตัวเด็กมากยิ่งขึ้น การจัดการศึกษาก็จะพัฒนาขึ้นไปตามลำดับ เนื่องจากทุกฝ่ายให้ความร่วมมือและตอบสนองความต้องการในแต่ละระดับขั้น ความต้องการของเด็กปฐมวัยได้ตรงตามความต้องการและตรงตามพัฒนาการการเรียนรู้ เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

สุดารัตน์ แซ่ซี้ (2542) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังในเรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนมุ่งพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้เด็กมีความพร้อมศึกษาต่อในระดับชั้นประถมศึกษา ครอบุณบาลต้องเป็นผู้ที่ทำให้เด็กเกิดความรักและไว้วางใจมากที่สุด สื่อการเรียนรู้การสอนควรมีความปลอดภัย สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเหมาะสมกับเด็กอนุบาล ห้องเรียนมีการระบายอากาศได้ดีและมีแสงสว่างเพียงพอ ครูต้องแจ้งข่าวสารให้ผู้ปกครองทราบสม่ำเสมอ และมีการเอาใจใส่ความปลอดภัยในการรับส่งนักเรียน

ยุพิน จันทร์สุขสถิตย์ (2545) ได้ทำการวิจัย เรื่อง เกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลของผู้ปกครองในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า เกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ของผู้ปกครองที่ใช้มากที่สุด คือ ครูมีความรู้ ความสามารถด้านการศึกษาปฐมวัยโดยตรง การจัดประสบการณ์การวัดผลประเมินผลโดยการสังเกตพัฒนาการ

ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของนักเรียน ครูผู้สอนเป็นผู้ที่เป็นแบบอย่างแบบอย่างที่ดีทั้งด้านการแต่งกายและกิริยามารยาท บริเวณโรงเรียนและห้องเรียนสะอาด ร่มรื่น สวยงาม น่าอยู่มากที่สุด มีห้องครัวและโรงอาหารให้นักเรียนเป็นสัดส่วน การแจ้งข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหว และการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน

ณัฐพร สินธุนา (2546) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า 1. ด้านกิจกรรมหลักทั้ง 6 ผู้ปกครองมีความต้องการโดยรวมในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องต่อไปนี้ ด้านประเภทและรูปแบบของกิจกรรม ผู้ปกครองต้องการให้จัดประเภทและรูปแบบของกิจกรรมที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น เป็นกิจกรรมที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับประสบการณ์ที่เด็กต้องการเรียนรู้ ไม่บังคับเด็กเข้าร่วมกิจกรรม ให้เด็กเข้าร่วม ด้านสื่ออุปกรณ์ ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนสนใจเรื่องคุณภาพ ความสะอาด ความปลอดภัยของสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในแต่ละกิจกรรม ด้านการดูแลของครูประจำชั้น ผู้ปกครองต้องการให้ครูทำหน้าที่ดูแลและกระตุ้นส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมต่างๆอย่างทั่วถึง 2. ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก ผู้ปกครองมีความต้องการโดยรวมในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องความต้องการให้ทางโรงเรียนจัดอาหารที่มีประโยชน์ มีความหลากหลาย มีปริมาณพอเพียงสำหรับเด็ก โดยคำนึงถึงคุณค่าตามหลักโภชนาการ และเน้นในเรื่องของความสะอาดและปลอดภัยของอาหาร 3. ด้านการดูแลรักษาความปลอดภัยสำหรับเด็ก ผู้ปกครองมีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องต้องการให้มีการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนอาคารที่ถูกสุขลักษณะ ต้องการให้มีการจัดเตรียมน้ำดื่มที่สะอาด และต้องการให้ทางโรงเรียนมีการเตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลาในการป้องกันอุบัติเหตุหรือเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นได้ 4. ด้านการติดต่อสื่อสารระหว่างครูกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองมีความต้องการโดยรวมมาก โดยเฉพาะเรื่องต้องการให้เรื่องที่ติดต่อสื่อสารมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับกิจกรรมประจำวัน พฤติกรรมของเด็ก การดูแลเด็กที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน โดยใช้วิธีการติดต่อสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบ และโรงเรียนควรมีการทำจุลสารรายเดือนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับผู้ปกครอง นอกจากนี้ต้องการให้นำข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ได้รับจากผู้ปกครองไปพัฒนาและปรับปรุงใช้จริง 5. ด้านการประเมินผลตามสภาพจริง ผู้ปกครองมีความต้องการโดยรวมในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องต้องการให้มีการวัดและประเมินผลครบทุกด้าน มีการนำข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินผลไปใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเด็ก โรงเรียนต้องมีระบบการติดตามผลและประเมินผลพัฒนาการของเด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

นงกันข พันธ์นกุล (2546) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาล เอกชน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการประเมินผลนักเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านการจัดการเรียนการสอน เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองในเขตและนอกเขตเทศบาลต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนอนุบาลเอกชน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีความแตกต่างกันในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการจัดเครื่องเล่นและอุปกรณ์ของเล่นกิจกรรมด้วยความสนใจ และเน้นกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับความสนุกเพลิดเพลินและได้รับความรู้ในเวลาเดียวกัน

กุลยา นังคลาภิวัฒน์ (2548) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเบญจมาศ จังหวัดลำปาง พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้ทางโรงเรียนจัดประสบการณ์ให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา และแจ้งให้ผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับการวัดประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียน ส่วนที่ผู้ปกครองไม่ต้องการคือ การให้มีการเรียนเสริมหรือสอนพิเศษนักเรียนในตอนเย็น มีการบ้านให้นักเรียนเป็นประจำวัน จัดให้นักเรียนทัศนศึกษานอกโรงเรียน และ ไม่ต้องการเน้นนักเรียนให้อ่านออกเขียนได้ และผู้ปกครองต้องการให้ทางโรงเรียน จัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดไว้บริการนักเรียนอย่างเพียงพอ จัดให้นักเรียนรับประทานอาหารที่สะอาดถูกหลักโภชนาการ ตลอดจนสนับสนุนนักเรียนได้แสดงออกตามความรู้ความสามารถ มีกิจกรรมเกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการ

ปณิดา สุวรรณภา (2548) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลโชติวิทย์ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วยที่โรงเรียนติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ปกครองและครูประจำชั้นผ่านสมุดพฤติกรรมจัดประสบการณ์ที่มุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ครูเอาใจใส่นักเรียนและมีมารยาท สอนดนตรีและนาฏศิลป์ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ นักเรียน สอนภาษาอังกฤษเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร ให้บริการประกันอุบัติเหตุแก่นักเรียน ให้บริการอาหารกลางวัน อาหารว่างและนม มีสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ร่มรื่นและปลอดภัยและให้ข่าวสารความเคลื่อนไหวในโรงเรียนแก่ผู้ปกครองผ่านสารสัมพันธ์ เดือนละ 1 ครั้ง

จิรญา เกียรติศรี (2549) ได้ศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกัน คือด้านบุคลากร ด้านการจัดประสบการณ์ โดยผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีความต้องการสูงกว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ถ้าจำแนกความต้องการตามรายได้ของผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมพบว่ามีความแตกต่างกัน ด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย ด้านพัฒนาการของเด็ก โดยผู้ปกครองที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท มีความต้องการสูงกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ไม่เกิน 20,000 บาท ด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

จรรยา ดวงสร้อย (2549) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการให้ครบทุกด้าน ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติให้เด็กเรียนรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คอมพิวเตอร์ คนตรีไทย วัยรุ่น ห้องเรียนสะอาด ปลอดภัย อากาศถ่ายเท มีแสงสว่างและพื้นที่เพียงพอ มีสนามเด็กเล่นในร่ม มีลานนอกประสงค์ ให้ประเมินผลพัฒนาการเด็กโดยวิธีสังเกต ทดสอบ สันทนา และรวบรวมผลงาน โดยครูผู้สอนเป็นผู้ประเมิน และให้รายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็กให้ทราบอย่างต่อเนื่อง

ประนอม ถาวรสิน (2549) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่ามีความต้องการในการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านครูและพี่เลี้ยงเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านความปลอดภัย ด้านอาหารและสุขภาพ และด้านการบริการ เมื่อจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครองพบว่า มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองที่มีระดับวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา

ดอกอ้อ คำบัวสัก (2550) ได้ศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาระดับชั้นอนุบาลของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอรุโณทัย จังหวัดลำปาง พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับมากในเรื่อง การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความพร้อมทางด้านสติปัญญาของเด็ก จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็ก จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจของเด็ก จัดกิจกรรมและอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่เด็ก นำเทคโนโลยีมาใช้

ในการเรียนการสอน จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็ก จัดสื่อตามแผนการจัดประสบการณ์ใช้สื่อในการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ ด้านงานกิจการนักเรียน ทั้งหมดคือ จัดบริการน้ำดื่ม อาหารกลางวัน และอาหารว่างที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ จัดบริการตรวจสุขภาพเด็ก จัดบริการรักษาพยาบาลเบื้องต้น จัดให้มีครูเวรในการดูแลความปลอดภัยแก่นักเรียน มีความสะดวกในการรับ-ส่งนักเรียน ด้านครูผู้สอน ครูเป็นแบบอย่างที่ดี ด้าน กริยา มารยาท มีความรักให้แก่เด็กทุกคนเสมอเท่ากัน

บุญมา สามทองคำ (2550) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนเอกชน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐม เขต 1 พบว่า การพิจารณาในภาพรวมและรายด้าน ผู้ปกครองมีความคาดหวังด้านอาคารสถานที่มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านบริหารบุคลากร ด้านการเรียนการสอน ด้านธุรการและการเงิน ด้านกิจการนักเรียนและด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-35 ปี เป็นผู้ใหญ่วัยทำงานมีการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มักประกอบอาชีพค้าขาย หรือธุรกิจส่วนตัว จึงมีความคิดในการสร้างครอบครัว สร้างอนาคตให้มั่นคง หวังให้บุตรหลานของตนได้เข้าเรียนในสถานศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อให้บุตรหลานของตนมีความรู้ความสามารถ มีพัฒนาการตามวัยที่เหมาะสม และสามารถศึกษาต่อในระดับประถมศึกษาได้อย่างดี

ปาริฉัตร ปัญญาณะ (2550) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนจิตโรภาส อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดประสบการณ์ให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านสติปัญญา และควรมีบันทึกการเรียนการสอนของครูแจ้งให้ทางผู้ปกครองทราบ ควรมีครูที่มีความรู้ทางจิตวิทยาเพื่อที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน ให้มีลานสำหรับจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก รวมทั้งห้องเรียนควรมีแสงสว่างเพียงพอและควรมีมีอากาศถ่ายเทได้อย่างสะดวก

ศุมาลี สุกันธรา (2550) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลสุมาลี อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้จัดประสบการณ์ให้นักเรียนอ่านออก เขียนได้ ให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญา อารมณ์-จิตใจ และสังคม จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะคณิตศาสตร์ ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับมารยาทในการรับประทานอาหาร จัดผู้รับผิดชอบดูแลความปลอดภัยแก่นักเรียน และมีการป้องกันอันตรายที่เกิดจากการใช้อาคารสถานที่ ส่วนที่ไม่ต้องการคือสอนพิเศษแก่นักเรียนทุกวันเสาร์

มีกิจกรรมการเรียนรู้ความสามารถพิเศษ รวมทั้งมีเครื่องปรับอากาศในห้องเรียน โดยขอเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครอง ร่วมเป็นคณะกรรมการชมรมผู้ปกครองนักเรียน ร่วมเป็นวิทยากรให้แก่นักเรียน และจัดกิจกรรมสารสัมพันธ์ครูและผู้ปกครองภาคเรียนละครั้ง

สมชาย วีระศิลป์ (2550) ได้ศึกษาสภาพที่เป็นจริงและความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนบ้านบางแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่าสภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนบ้านบางแสน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านการจัดบริการนักเรียน ด้านการจัดประสบการณ์ และการเรียนการสอน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย และความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนบ้านบางแสน ด้านการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ความต้องการของผู้ปกครองจำแนกตามอายุและอาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทิพาพร ดันชมศิริ (2551) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าในภาพรวมเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองของนักเรียนระดับปฐมวัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติ จังหวัดเชียงใหม่อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย ด้านครูและบุคลากรและด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก และระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ด้านการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ปกครอง คือ ผู้ปกครองให้ความสำคัญในด้านความปลอดภัยของรถโรงเรียน ให้โรงเรียนมีงบประมาณในการส่งครูไปอบรมตามสถานที่ต่างๆ ที่มีการจัดประชุมของโรงเรียนนานาชาติ การจัดหาอาหารไม่ควรมีเมนูซ้ำๆ กัน หลักสูตรและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องควรได้รับการแปลเป็นภาษาไทย นอกเหนือจากนั้นการจัดการเรียนการสอนควรบูรณาการเนื้อหาที่เรียนกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

นารี จันทร์ภิรมย์ (2551) ได้ศึกษาการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับปฐมวัยในโรงเรียนกลุ่มวัดเกต เทศบาลนครเชียงใหม่ในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่า ครูเป็นแบบอย่างที่ดี ครูมีมนุษยสัมพันธ์ดี ครูดูแลเอาใจใส่ นักเรียน มีความสะดวกในการเดินทางในด้านสังคม โรงเรียนเป็นที่ยอมรับของชุมชนและร่วมอนุรักษ์

วัฒนธรรมท้องถิ่น มีกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทสะดวก ห้องสมุดมีสื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัย และมีการจัดแสดง ผลงานนักเรียน ดังนั้นการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับปฐมวัยในกลุ่มโรงเรียนวัดเกต เทศบาลนครเชียงใหม่ ผลที่ได้สามารถนำมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาเนื่องจากปัจจัยพื้นฐานการตัดสินใจด้านส่วนตัว ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมที่ค้นพบสอดคล้องกับแผนพัฒนาเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ในโอกาสต่อไป

พัชรินทร์ จันทรส่องแสง (2551) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน พบว่าไม่ปรากฏการมีส่วนร่วมในระดับมาก โดยการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ได้แก่ การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน การรับความรู้ และการติดต่อสื่อสาร ส่วนการเป็นอาสาสมัครและการตัดสินใจมีระดับการมีส่วนร่วมน้อย พบปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชนในด้านการตัดสินใจมากที่สุด คือ ศูนย์เลี้ยงเด็กไม่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมในการตัดสินใจ ส่วนปัญหาในด้านการรับความรู้ การติดต่อสื่อสาร การเป็นอาสาสมัคร และการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลา ข้อเสนอแนะที่ผู้ปกครองเรียกร้องมากที่สุด คือ การจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก รองลงมา คือ การจัดสรรเวลาพักเที่ยงในการร่วมกิจกรรมกับเด็ก และจากการศึกษาศูนย์เลี้ยงเด็กกรณีตัวอย่าง พบว่าผู้บริหารยึดหลักการบริหารงานแบบครบวงจร ศูนย์เลี้ยงเด็กส่วนใหญ่มีนโยบายที่ไม่ชัดเจนในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยการจัดการแบบไม่เป็นทางการ โดยผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่เข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะไม่เป็นทางการเช่นกัน

วรรณธิดา วงษ์สาจันทร์(2551) ได้ศึกษาปัญหา และความต้องการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่าปัญหาและความต้องการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ได้แก่ การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้มีความเหมาะสมเพียงพอต่อนักเรียน เครื่องเล่นในสนามมีความแข็งแรงปลอดภัย และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการต้องมีความสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ของนักเรียน

สุทธิชา มาลีเลิศ (2551) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัยอนุบาลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพบว่าด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสามขนาด พบว่า สถานการณ์ในภาคใต้เป็นอุปสรรคต่อการจัดประสบการณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ ผู้ดูแลเด็กไม่มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน มีการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ร่วมกับแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย (อายุ 3-5 ปี) ภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการพัฒนาหลักสูตรโดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของเด็ก ผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย คือ กิจกรรมเข้าจังหวะ กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์-จิตใจ คือ การร้องเพลง กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสังคม คือ การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา คือ การเล่านิทาน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสามขนาด ตั้งอยู่ใกล้แหล่งชุมชน การจัดห้องเรียนชั้นอนุบาลแยกเป็นเอกเทศ มีความปลอดภัย อากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างเพียงพอสำหรับทำกิจกรรม มีการจัดตกแต่งห้องเรียนด้วยป้ายนิเทศ และผลงานของเด็ก มีที่เก็บผลงานและของใช้ส่วนตัวสำหรับเด็กแต่ละคน และจัดให้มีสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นสนาม ด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้ดูแลเด็กเล็กของศูนย์พัฒนาเด็กทั้งสามขนาด ใช้สื่อเป็นประจำวันในการจัดประสบการณ์ สื่อที่ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนที่ผลิตขึ้นเอง หลักการเลือกสื่อการเรียนการสอน คือ ง่ายในท้องถิ่น และประหยัด วิธีการจัดหาสื่อ-อุปกรณ์ การจัดประสบการณ์มาจากการจัดทำร่วมกับเด็กและเพื่อนครู และมีการซ่อมแซมสื่อ-อุปกรณ์ การจัดประสบการณ์ด้วยตนเองและกับเพื่อนครู ด้านการประเมินพัฒนาการ ผู้ดูแลเด็กเล็กของศูนย์พัฒนาเด็กทั้งสามขนาด ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม สาเหตุที่เลือกเพราะมีความสะดวก และมีการประเมินพัฒนาการสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ปัญหาที่พบ ได้แก่ ผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัยอนุบาล ขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้อสื่อ-อุปกรณ์ประกอบการสอน ผู้ดูแลเด็กมีจำนวนไม่เพียงพอ การจัดสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นสนามไม่เพียงพอและไม่เป็นสัดส่วน

ชนิษฐา มะปะโท (2552) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของโรงเรียนเทศบาลนคร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลจากการสังเกตพฤติกรรม การจัดประสบการณ์การเรียนรู้พบว่าครูทุกคนเปิดโอกาสให้เด็กมีโอกาสดูคุยกันในช่วงเวลาที่เหมาะสม ครูตอบคำถาม และตอบสนองต่อคำถามของเด็กเรียกชื่อเด็กแต่ละคนอย่างสม่ำเสมอ ชมเชยเมื่อเด็กทำในสิ่งที่เหมาะสม และให้กำลังใจเมื่อเด็กทำไม่สำเร็จเปิดโอกาสให้เด็กแสดงออก

และทำในสิ่งที่ตนเองชอบ ตั้งใจฟังในสิ่งที่เด็กพูด แสดงออก และมีการโต้ตอบกับเด็ก พุดคุยกับเด็กด้วยความสุภาพ ใช้น้ำเสียงนุ่มนวล และให้ความสนใจ ดูแลกิจวัตรประจำวันของเด็ก ครูให้เด็กเรียนรู้ร่วมกับเด็กห้องอื่นและมอบหมายงานให้เด็กได้คิด กระทำร่วมกับบุคคลต่างๆ แวดล้อมตัวเด็ก และการจัดการศึกษาระดับอนุบาลเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนโดยรอบ ลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง และเพื่อพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตสมวัย มีความพร้อมทั้ง 4 ด้าน เนื่องจากระดับอนุบาลเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนเทศบาล โครงสร้างการบริหารงานจึงเป็นโครงสร้างเดียวกับการบริหารของโรงเรียน ซึ่งแบ่งเป็น ฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ และฝ่ายกิจการนักเรียน โรงเรียนได้รับงบประมาณอุดหนุนการศึกษาทั้งหมดจากเทศบาลนครต้นสังกัด ได้รับการประเมินภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) ทุก 5 ปี และได้รับการประเมินภายในโดยคณะกรรมการที่ได้รับการจัดตั้งขึ้น ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าระดับอนุบาล และผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานการศึกษา โดยมีการจัดการประเมินคุณภาพภายในเป็นประจำทุกปี และมีการรายงานผลการประเมินต่อเทศบาลนครต้นสังกัดแล้วนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาระดับอนุบาล

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ทราบว่าความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในอนาคต และการทำงานที่ทำให้การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชนบรรลุเป้าหมายด้านการจัดการศึกษาได้นั้น นอกจากครูแล้ว ผู้ปกครองยังมีส่วนร่วมที่สำคัญอย่างยิ่งซึ่งความต้องการและความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมทั้งสี่ด้าน ความรับผิดชอบ กล้าแสดงออก มีระเบียบวินัย และช่วยเหลือตนเองได้ ดังนั้นการจัดการศึกษาปฐมวัยในปัจจุบันจึงต้องจัดให้เป็นไปในลักษณะที่โรงเรียนควรมีข้อตกลงร่วมกับผู้ปกครอง และชุมชนให้ชัดเจน มีความเข้าใจที่ตรงกัน เพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีคุณภาพสอดคล้องไปตามศักยภาพของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยต่างประเทศ

Petronio (1995) ได้ศึกษาการเลือกโรงเรียนของผู้ปกครองนักเรียนอนุบาล พบว่าแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียน คือ การปรึกษาเพื่อน และผู้คุ้นเคยที่มีประสบการณ์ และท้ายที่สุดจะเลือกโรงเรียนที่อยู่ใกล้บ้าน และเลือกโรงเรียนจากความมั่นใจ การดูแลเด็ก และการสอนของครู

Griffith (1996) ได้ศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับความพอใจในการจัดการศึกษาของรัฐ พบว่าการสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน และสถานะแวดล้อมของโรงเรียน มีผลโดยตรงต่อความพึงพอใจของผู้ปกครองมากที่สุด รองลงมาได้แก่การให้อำนาจแก่ผู้ปกครอง อย่างไรก็ตามส่วนที่มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจของพ่อแม่ คือสถานะแวดล้อมตลอดจนการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ขึ้นอยู่กับคุณภาพการรับรู้ข้อมูลจากโรงเรียน การให้อำนาจแก่ผู้ปกครอง การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม กับโรงเรียน และการรับรู้ต่อสถานะของโรงเรียน

Louise (1998) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความพึงพอใจของพ่อแม่ และครอบครัว ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการประกอบกิจกรรม พบว่า พ่อ แม่ และผู้ปกครองต้องการมากกว่าการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง คือต้องการเข้าไปเป็นหุ้นส่วนในการช่วยเหลืออย่างเท่าเทียมกันระหว่างครอบครัว กับกิจกรรมที่จัดไว้ พ่อแม่มีความคาดหวังที่จะร่วมให้คำแนะนำแก่บุตร ให้เงินช่วยเหลือและตัดสินใจในการร่วมออกแบบ โครงการและบริการสำหรับบุตรหลานและครอบครัว และเขาพบว่า สิ่งที่พ่อแม่สามารถช่วยได้มากที่สุด คือ การให้ความรู้เฉพาะทาง ทักษะ และความรู้สึกที่ได้รับจากกิจกรรม การประเมินผลและการบริการโดยตรงสำหรับบุตร และสรุปได้ว่า พ่อแม่ ควรมีความรู้ในการให้ความช่วยเหลือในช่วงเวลาเย็นวันหยุด ส่วนชุมชนต้องการให้ความช่วยเหลือด้านข่าวสาร

Lopez and Irma (1998) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระบบสองภาษา จากการศึกษาพบว่า พ่อแม่ สนับสนุนให้บุตรเรียนสองภาษาและหลายวัฒนธรรมทั้งที่บ้าน โรงเรียน และชุมชน เพื่อเป็นการสืบทอดสิ่งที่เป็วัฒนธรรมประเพณี และสิ่งที่ไม่ได้เป็นวัฒนธรรมประเพณี พ่อแม่ทุกคนมีความต้องการทางการศึกษาสูงมาก ต้องการให้บุตรจบการศึกษาแล้วประกอบอาชีพได้ สำหรับภาษาอังกฤษนั้นเป็นภาษาที่เด็กสามารถพูดได้ตั้งแต่กำเนิด ดังนั้นภาษาที่สองจึงมีความจำเป็นที่ต้องศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถอ่าน เขียน และใช้เป็นภาษาที่สองรองจากภาษาอังกฤษ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่า การจัดการศึกษาในระดับอนุบาลมีแนวทาง และจุดมุ่งหมายในการจัดโดยยึดหลักการพัฒนาเด็กในทุกๆ ด้าน และเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ผู้ปกครองในปัจจุบันมิได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาระดับนี้รวมทั้งให้ความสนใจและมีความต้องการให้โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนระดับอนุบาล

ได้จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมพัฒนาการของเด็กในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้เด็กมีความพร้อมในการศึกษาระดับที่สูงขึ้นไป และเจริญเติบโตขึ้นมาเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศไทยและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลย เขต 1 ปีการศึกษา 2553 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 1,415 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลย เขต 1 ปีการศึกษา 2553 ภาคเรียนที่ 2 ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น และนำมากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามอัตราส่วนจากตารางของ Krejcie and Morgan (1970 อ้างใน ชีรวุฒิ เอกะกุล, 2543) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 302 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่ ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรเด็กปฐมวัยและจำนวนผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(n=302)

โรงเรียน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. อนุบาล ก.	120	26
2. อนุบาล ข.	120	26
3. อนุบาล ค.	90	19

ตารางที่ 1 (ต่อ)

(n=302)

โรงเรียน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
4. อนุบาล ง.	150	32
5. อนุบาล จ.	200	42
6. อนุบาล ฉ.	280	59
7. อนุบาล ช.	45	10
8. อนุบาล ซ.	220	47
9. อนุบาล น.	60	13
10. อนุบาล บ.	130	28
รวม	1,415	302

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

แบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 แบ่งเป็น 3 ตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานและสถานภาพของผู้ปกครอง ด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพครอบครัว จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ซึ่งจำแนกเป็น 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน จำนวน 6 ข้อ
2. ด้านครูและบุคลากร จำนวน 6 ข้อ
3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม 6 ข้อ

4. ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก จำนวน 6 ข้อ
5. ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยจำนวน 6 ข้อ
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง จำนวน 6 ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ และกำหนดค่าระดับความต้องการ ดังต่อไปนี้

ระดับ 1 หมายถึง ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 3 หมายถึง ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก

ระดับ 5 หมายถึง ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านครูและบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อการวิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษางานวิจัยและเอกสาร ตำราวิชาการที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม ภายใต้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. ร่างแบบสอบถามและข้อคำถาม นำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบเพื่อให้แบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่า IOC (Index of item objectivity congruence) ซึ่งได้ค่า $IOC = 1$ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ศึกษา แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้กับผู้ปกครองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (ชีพสมนรังษยธร และสุภาพ นัตรารณ, 2545) ได้ค่าความเชื่อมั่น .96 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่นในระดับสูง จึงได้แบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษารั้งนี้

5. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ความเห็นชอบแล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ขึ้น นำไปใช้เป็นแบบสอบถามฉบับจริงของการวิจัยครั้งต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. รวบรวมรายชื่อ จำนวนและที่อยู่ของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในจังหวัดเลยจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลย เขต 1

2. ผู้วิจัยขอหนังสือจากภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลย เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

3. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ พร้อมแบบสอบถามไปยังผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลย เขต 1 เพื่อส่งต่อเรื่องไปยังโรงเรียนอนุบาลเอกชน ที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลย เขต 1 และผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามที่โรงเรียนอนุบาลด้วยตนเอง จำนวน 340 ฉบับ

4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้รับคืนมา 302 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.82 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป 340 ชุด ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างที่คาดหวังตามค่าในตารางที่สุ่ม คือ 302 ซึ่งคำตอบในแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทุกฉบับมีความสมบูรณ์และสามารถนำมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

4. นำแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ และคำนวณเป็นค่าร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้ง 6 ด้าน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้เกณฑ์การแปลความดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2513)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า ต้องการมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า ต้องการมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า ต้องการปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า ต้องการน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า ต้องการน้อยที่สุด

และนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 นำข้อมูลในส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิดมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content analysis) โดยคำนวณค่าความถี่ สรุปนำเสนอประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน สถานภาพของผู้ปกครอง โดยใช้ความถี่ (f) และร้อยละ
2. วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์เนื้อหา โดยใช้ความถี่ (f) สรุปเป็นความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 โดยมีลักษณะพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว ความสัมพันธ์กับเด็กปฐมวัย และ เหตุผลที่เลือกส่งบุตร-ธิดา เข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ในด้านองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านครูและบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 2 ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านครูและ บุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเอกชน

ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลย เขต 1 ปีการศึกษา 2553 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 302 คน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ของครอบครัว ความสัมพันธ์กับเด็กปฐมวัย และ เหตุผลที่เลือกส่งบุตร-ธิดา เข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน ดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ค่าความถี่ ค่าร้อยละของลักษณะพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

(n = 302)

ลักษณะพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย	จำนวน	ร้อยละ
เพศชาย	106	35.1
เพศหญิง	196	64.9
อายุ 20-25 ปี	17	5.6
อายุ 26-30 ปี	50	16.6
อายุ 31-35 ปี	113	37.4
อายุ 36-40 ปี	68	22.5
อายุ 41-45 ปี	34	11.3
อายุ 46 ปีขึ้นไป	20	6.6
ระดับการศึกษามัธยมศึกษา	56	18.5
ระดับการศึกษา ปวช. / ปวส.	44	14.6
ระดับการศึกษาปริญญาตรี	176	58.3
ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี	19	6.3
อื่นๆ ระบุไว้ ดังนี้	7	2.3
ประถมศึกษาปีที่ 4 (3)		
ประถมศึกษาปีที่ 6 (4)		

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 302)

ลักษณะพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพรับราชการ	107	35.4
อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ	8	2.6
อาชีพพนักงานบริษัท	31	10.3
อาชีพธุรกิจส่วนตัว	68	22.5
อาชีพรับจ้างทั่วไป	13	4.3
อาชีพแม่บ้าน	35	11.6
อาชีพเกษตรกรกรรม	25	8.3
อื่นๆ ระบุไว้ ดังนี้	15	5.0
อาชีพครูโรงเรียนเอกชน (7)		
พนักงานของรัฐบาล (8)		
รายได้ต่ำกว่า 6,000 บาท	21	7.0
รายได้ 6,001-12,000 บาท	78	25.8
รายได้ 12,001-18,000 บาท	67	22.2
รายได้ 18,001-24,000 บาท	45	14.9
รายได้ 24,001-30,000 บาท	33	10.9
รายได้มากกว่า 30,001 บาท ขึ้นไป	58	19.2
ความสัมพันธ์กับเด็กปฐมวัยเป็นบิดา	98	32.5
ความสัมพันธ์กับเด็กปฐมวัยเป็นมารดา	166	55.0
ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ระบุไว้ ดังนี้	38	12.5
ปู่ (4) ย่า (4)		
ตา (7) ยาย (6)		
ลุง (5) ป้า (6)		
น้า (3) อา (3)		

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 302)

ลักษณะพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย	จำนวน	ร้อยละ
เหตุผลที่เลือกส่งบุตร-ธิดาเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) โรงเรียนได้มาตรฐาน	250	82.8
โรงเรียนอยู่ใกล้บ้าน	85	28.1
มีพี่น้องเรียนอยู่	99	32.8
ค่าใช้จ่ายไม่สูงเกินไป	81	26.8
สะดวกต่อการรับ-ส่ง	121	40.1
โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์	74	24.5
โรงเรียนจัดสวัสดิการเสริมดี	68	22.5
อื่นๆ	23	7.6
สนใจ ดูแล เอาใจใส่เด็กเป็นอย่างดี (10)		
เน้นการสอนภาษาอังกฤษ (9)		
ติดต่อ แจ้งข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ (4)		

ผู้ปกครองมากกว่าครึ่งหนึ่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 64.9 เป็นเพศหญิง ที่เหลือเป็นเพศชาย ร้อยละ 35.1

ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 37.4 มีอายุระหว่าง 31- 35 ปี รองลงมา มีอายุระหว่าง 36 -40 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.5 อายุระหว่าง 26 - 30 ปี ร้อยละ 16.6 อายุระหว่าง 41 -45 ปี ร้อยละ 11.3 ผู้ปกครองที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป ร้อยละ 6.6 และผู้ปกครองที่มีอายุ 20-25 ปี ร้อยละ 5.6

ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 58.3 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี รองลงมา มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา ร้อยละ 18.5 ระดับการศึกษา ปวช. / ปวส. ร้อยละ 14.6 ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 6.3 และจำนวนน้อยที่สุด มีการระบุระดับการศึกษาอื่นๆ คือ ประถมศึกษาปีที่ 4 และประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 2.3

ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 35.4 มีอาชีพรับราชการ รองลงมาเป็นการประกอบธุรกิจส่วนตัวร้อยละ 22.5 แม่บ้าน ร้อยละ 11.6 อาชีพพนักงานบริษัท ร้อยละ 10.3 อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 8.3 นอกจากนี้มีการระบุอาชีพอื่นๆ คือ อาชีพครู โรงเรียนเอกชนและพนักงานของรัฐบาล ร้อยละ 5.0 อาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 4.3 และอาชีพที่มีสัดส่วนน้อยที่สุดคืออาชีพรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 2.6

ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 25.8 มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือน ระหว่าง 6,001 – 12,000 บาท รองลงมา มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนระหว่าง 12,001 – 18,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.2 รายได้ของครอบครัวต่อเดือนมากกว่า 30,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 19.2 รายได้ของครอบครัวต่อเดือนระหว่าง 18,001 – 24,000 ร้อยละ 14.9 รายได้ของครอบครัวต่อเดือน 24,001 – 30,000 บาท ร้อยละ 10.9 และจำนวนน้อยที่สุด มีรายได้ครอบครัวต่อเดือนต่ำกว่า 6,000 บาท มีเพียงร้อยละ 7.0

ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 55.0 มีความสัมพันธ์กับเด็กปฐมวัย ในฐานะมารดา รองลงมา ร้อยละ 32.5 มีความสัมพันธ์เป็นบิดา มีความสัมพันธ์เป็นผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 12.5 โดยได้ระบุความสัมพันธ์เป็นผู้ปกครอง คือ ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า และ อา

ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 301 คน มีเหตุผลในการเลือกส่งบุตร-ธิดา เข้าเรียน ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน รวมทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 99.7 และมีผู้ไม่แสดงความคิดเห็น 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 โดยมีเหตุผล ดังนี้ โรงเรียนได้มาตรฐาน มีผู้ตอบ 250 คิดเป็นร้อยละ 82.8 รองลงมาคือ สะดวกต่อการรับ-ส่ง มีผู้ตอบ 121 คิดเป็นร้อยละ 40.1 มีพี่น้องเรียนอยู่ ผู้ตอบ 99 คิดเป็นร้อยละ 32.8 โรงเรียนอยู่ใกล้บ้าน มีผู้ตอบ 85 คิดเป็นร้อยละ 28.1 ค่าใช้จ่ายไม่สูงเกินไป ผู้ตอบ 81 คิดเป็นร้อยละ 26.8 โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ มีผู้ตอบ 74 คิดเป็นร้อยละ 24.5 โรงเรียนจัดสวัสดิการเสริมดี ผู้ตอบ 68 คิดเป็นร้อยละ 22.5 และจำนวนน้อยที่สุด มีผู้เลือกตอบ 23 คิดเป็นร้อยละ 7.6 และผู้ที่เลือกตอบมีการระบุเหตุผลอื่นๆ ที่ส่งบุตร-ธิดา เข้าเรียนในโรงเรียน อนุบาลเอกชน คือ โรงเรียนเอกชนให้ความสนใจ ดูแล เอาใจใส่เด็กเป็นอย่างดี โรงเรียนเอกชน เน้นการสอนภาษาอังกฤษ และโรงเรียนเอกชนมีการติดต่อ แจ้งข่าวสารให้ผู้ปกครองได้รับทราบ อย่างสม่ำเสมอ

**ตอนที่ 2 ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1**

แบ่งออกเป็น 6 องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านครูและบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

**ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย
โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้าน
หลักสูตรและการเรียนการสอน**

(n = 302)

ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1. หลักสูตรส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และ พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา	4.39	0.68	มาก
2. หลักสูตรการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้เด็ก ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เน้นประสบการณ์ตรง	4.32	0.69	มาก
3. โรงเรียนจัดประสบการณ์แบบบูรณาการทั้ง ทักษะและสาระการเรียนรู้เป็นเรื่องหรือเป็น หน่วยการเรียนรู้	3.91	0.86	มาก
4. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการเล่น ไม่เน้นการอ่านเขียน	3.31	1.09	ปานกลาง
5. โรงเรียนมีการประเมินพัฒนาการเด็ก ที่หลากหลายวิธี เช่น การสังเกต การใช้แฟ้มสะสมผลงาน	4.24	0.86	มาก
6. โรงเรียนมีการแจ้งผลการประเมินพัฒนาการ ของเด็กให้ผู้ปกครองได้ทราบทุกภาคเรียน	4.58	0.61	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.12	0.79	มาก

ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

จากการศึกษาพบว่าความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ในภาพรวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้ปกครองมีความต้องการด้านหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด 1 ประเด็น คือ โรงเรียนมีการแจ้งผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้ผู้ปกครองได้ทราบทุกภาคเรียน ($\bar{x} = 4.58$) รองลงมาผู้ปกครองมีความต้องการในระดับมาก 4 ประเด็น คือ หลักสูตรส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ($\bar{x} = 4.39$) รองลงมาหลักสูตรการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เน้นประสบการณ์ตรง ($\bar{x} = 4.32$) โรงเรียนจัดประสบการณ์แบบบูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้เป็นเรื่องหรือเป็นหน่วยการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.91$) โรงเรียนมีการประเมินพัฒนาการเด็กที่หลากหลายวิธี เช่น การสังเกต การใช้แฟ้มสะสมผลงาน ($\bar{x} = 4.24$) และสุดท้ายคือ ผู้ปกครองมีความต้องการระดับปานกลาง 1 ประเด็น ได้แก่ โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการเล่นไม่เน้นการอ่านเขียน ($\bar{x} = 3.31$) (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านครูและบุคลากร

(n = 302)

ด้านครูและบุคลากร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1. ครูผู้สอนจบการศึกษาหรือมีวุฒิการศึกษาทางด้านปฐมวัยโดยตรง	4.33	0.81	มาก
2. ครูมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม เช่น วาจาสุภาพ น้ำเสียงอ่อนโยน อารมณ์ดี ใจเย็นและมีเมตตากรุณา	4.47	0.72	มาก
3. ครูมีความเข้าใจพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี	4.46	0.67	มาก
4. ครูมีเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กแต่ละวัย	4.36	0.69	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n = 302)

ด้านครูและบุคลากร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความต้องการ
5. ครู ครูผู้ช่วย พี่เลี้ยง มีความรู้ และประสบการณ์ด้านการจัดการเรียน การสอนเด็กปฐมวัย	4.35	0.71	มาก
6. ครู ครูผู้ช่วย พี่เลี้ยง มีความสามารถ ในการดูแลเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี	4.35	0.71	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.38	0.71	มาก

ด้านครูและบุคลากร

จากการศึกษาพบว่าความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาล เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านครูและบุคลากรในภาพรวม โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้ปกครองมีความต้องการ ด้านครูและบุคลากรในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ประเด็น คือ ครูผู้สอนจบการศึกษาหรือมีวุฒิการศึกษา ทางด้านปฐมวัยโดยตรง ($\bar{x} = 4.33$) ครูมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม เช่น วาจาสุภาพ น้ำเสียงอ่อนโยน อารมณ์ดี ใจเย็นและมีเมตตา กรุณา ($\bar{x} = 4.47$) ครูมีความเข้าใจพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี ($\bar{x} = 4.46$) ครูมีเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กแต่ละวัย ($\bar{x} = 4.36$) ครู ครูผู้ช่วย พี่เลี้ยง มีความรู้และประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนเด็กปฐมวัย ($\bar{x} = 4.35$) และ ครู ครูผู้ช่วย พี่เลี้ยง มีความสามารถในการดูแลเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี ($\bar{x} = 4.35$) (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย
โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านการ
จัดสภาพแวดล้อม

(n = 302)

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1. โรงเรียนมีบรรยากาศร่มรื่น ตั้งอยู่ ห่างไกลจากเสียงรบกวน	4.48	0.65	มาก
2. โรงเรียนมีสนามสำหรับเล่นกลางแจ้ง และมีมุมพักผ่อนสำหรับนั่งเล่นผ่อนคลาย	4.39	0.65	มาก
3. ห้องเรียนมีพื้นที่เพียงพอสำหรับ ทำกิจกรรม เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและ จังหวะ กิจกรรมศิลปะ และกิจกรรมเสรี	4.24	0.79	มาก
4. โรงเรียนจัดมุมการเรียนรู้ในห้องเรียน เช่น มุมนิทาน มุมบล็อก จัดอย่างเป็น ระเบียบและส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก	4.22	0.73	มาก
5. โรงเรียนมีการจัดครุภัณฑ์ต่างๆ ใน ห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ มีขนาดที่ เหมาะสมกับเด็ก	4.31	0.71	มาก
6. โรงเรียนจัดสื่อและวัสดุในการเรียน การสอน เช่น บล็อกไม้รูปทรงต่างๆ บ้านตุ๊กตา และเครื่องเคาะจังหวะ มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็ก	4.19	0.74	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.30	0.71	มาก

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

จากการศึกษาพบว่าความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียน
อนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

ในภาพรวมโดยเฉลี่ยผู้ปกครองมีความต้องการมาก ($\bar{x} = 4.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ประเด็น คือ โรงเรียน มีบรรยากาศร่มรื่น ตั้งอยู่ห่างไกลจากเสียงรบกวน ($\bar{x} = 4.48$) โรงเรียนมีสนามสำหรับเล่นกลางแจ้ง และมีมุมพักผ่อนสำหรับนั่งเล่นผ่อนคลาย ($\bar{x} = 4.39$) ห้องเรียนมีพื้นที่เพียงพอสำหรับทำกิจกรรม เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมศิลปะ และกิจกรรมเสรี ($\bar{x} = 4.24$) โรงเรียนจัดมุมการเรียนรู้ในห้องเรียน เช่น มุมนิทาน มุมบล็อก จัดอย่างเป็นระเบียบและส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก ($\bar{x} = 4.22$) โรงเรียนมีการจัดครุภัณฑ์ต่างๆ ในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ มีขนาดที่เหมาะสมกับเด็ก ($\bar{x} = 4.31$) โรงเรียนจัดสื่อและวัสดุในการเรียนการสอน เช่น บล็อกไม้รูปทรงต่างๆ บ้านตุ๊กตา และเครื่องเล่นจังหวะ มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็ก ($\bar{x} = 4.19$) (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก

(n = 302)

ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1. โรงเรียนจัดอาหารกลางวันที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการครบถ้วนทั้ง 5 หมู่	4.38	0.70	มาก
2. โรงเรียนจัดอาหารกลางวันที่มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของเด็ก	4.41	0.64	มาก
3. โรงเรียนจัดอาหารที่ให้มีสีสันหลากหลายเพื่อดึงดูดความสนใจ และกระตุ้นให้เด็กอยากรับประทานอาหาร	4.12	0.78	มาก
4. โรงเรียนจัดห้องครัว ห้องอาหารอย่างสะอาดและถูกสุขลักษณะ	4.33	0.70	มาก
5. โรงเรียนจัดอาหารว่าง 2 ครั้งต่อวัน คือ ช่วงเช้า และช่วงบ่าย	4.18	0.87	มาก
6. โรงเรียนมีรายการอาหารแจ้งผู้ปกครองให้ทราบล่วงหน้า	3.41	1.35	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	4.13	0.84	มาก

ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก

จากการศึกษาพบว่าความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็กในภาพรวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้ปกครองมีความต้องการด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็กในระดับมาก 5 ประเด็น คือ โรงเรียนจัดอาหารกลางวันที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการครบถ้วนทั้ง 5 หมู่ ($\bar{x} = 4.38$) โรงเรียนจัดอาหารกลางวันที่มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของเด็ก ($\bar{x} = 4.41$) โรงเรียนจัดอาหารที่มีสีสันหลากหลายเพื่อดึงดูดความสนใจ และกระตุ้นให้เด็กอยากรับประทานอาหาร ($\bar{x} = 4.12$) โรงเรียนจัดห้องครัว ห้องอาหารอย่างสะอาดและถูกสุขลักษณะ ($\bar{x} = 4.33$) โรงเรียนจัดอาหารว่าง 2 ครั้งต่อวัน คือ ช่วงเช้าและช่วงบ่าย ($\bar{x} = 4.18$) รองลงมา 1 ประเด็น ผู้ปกครองมีความต้องการปานกลางได้แก่ โรงเรียนมีรายการอาหารแจ้งผู้ปกครองให้ทราบล่วงหน้า ($\bar{x} = 3.41$) (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย

(n = 302)

ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1. โรงเรียนมีความพร้อมในการป้องกันเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก เช่น การช้อมหนีไฟ การทำประกันอุบัติเหตุ	4.01	0.95	มาก
2. โรงเรียนมีการคัดกรอง สังเกตสุขภาพเด็กทุกวันในตอนเช้าก่อนเข้าเรียน	3.98	0.97	มาก
3. โรงเรียนมีมาตรการป้องกันโรคติดต่อ เช่น โรคมือ ปาก เท้าเปื่อย ไข้หวัดใหญ่ ไข้เลือดออก อีสุกอีใส เป็นต้น	4.07	0.95	มาก
4. ครูผู้สอนและครูผู้ช่วยทุกคนมีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	4.16	0.84	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n = 302)

ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความต้องการ
5. โรงเรียนมีการจัดเตรียมห้องพยาบาล อย่างเหมาะสม ทั้งด้านสถานที่ อุปกรณ์ และบุคลากรดูแล	4.40	2.98	มาก
6. โรงเรียนจัดให้มีการฆ่าเชื้อ ทำความสะอาด ห้องน้ำ และอุปกรณ์ เครื่องใช้ของเด็กทั้งเช้า – เย็น	4.13	0.88	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.12	1.26	มาก

ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย

จากการศึกษาพบว่าความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย ในภาพรวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้ปกครองมีความต้องการด้านสุขอนามัยในระดับมาก 6 ประเด็น คือ โรงเรียนมีความพร้อมในการป้องกันเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก เช่น การซ้อมหนีไฟ การทำประกันอุบัติเหตุ ($\bar{x} = 4.01$) โรงเรียนมีการคัดกรอง สังเกตสุขภาพเด็กทุกวันในตอนเช้าก่อนเข้าเรียน ($\bar{x} = 3.98$) โรงเรียนมีมาตรการป้องกันโรคติดต่อเช่น โรคมือ ปาก เท้าเปื่อย ไข้หวัดใหญ่ ไข้เลือดออก อีสุกอีใส เป็นต้น ($\bar{x} = 4.07$) ครูผู้สอนและครูผู้ช่วยทุกคนมีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ($\bar{x} = 4.16$) โรงเรียนมีการจัดเตรียมห้องพยาบาลอย่างเหมาะสม ทั้งด้านสถานที่ อุปกรณ์ และบุคลากรดูแล ($\bar{x} = 4.40$) โรงเรียนจัดให้มีการฆ่าเชื้อทำความสะอาด ห้องน้ำ และอุปกรณ์เครื่องใช้ของเด็กทั้งเช้า – เย็น ($\bar{x} = 4.13$) (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย
โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้าน
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

(n = 302)

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1. โรงเรียนมีการจัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครอง	3.89	0.82	มาก
2. โรงเรียนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมรับรู้ในการส่งเสริม แก้ไขพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก	4.15	0.73	มาก
3. โรงเรียนจัดให้มีการปฐมนิเทศก่อนเปิดภาคเรียน	4.29	0.74	มาก
4. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็ก เช่น เชิญเป็นวิทยากร โครงการพ่อแม่อาสา	3.88	0.93	มาก
5. โรงเรียนให้คำปรึกษาผู้ปกครองได้ตลอดเวลา เช่น ทางโทรศัพท์ หรือเชิญมาพบส่วนตัว	4.21	0.88	มาก
6. โรงเรียนแจ้งข่าวสารในโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ	4.46	0.70	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.14	0.80	มาก

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

จากการศึกษาพบว่าความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ในภาพรวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้ปกครองมีความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในระดับมาก 6 ประเด็น คือ โรงเรียนมีการจัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครอง ($\bar{x} = 3.89$) โรงเรียนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมรับรู้

ในการส่งเสริม แก้ไขพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก ($\bar{x} = 4.15$) โรงเรียนจัดให้มีการปฐมนิเทศ ก่อนเปิดภาคเรียน ($\bar{x} = 4.29$) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ให้กับเด็ก เช่น เชิญเป็นวิทยากร โครงการพ่อแม่อาสา ($\bar{x} = 3.88$) โรงเรียนให้คำปรึกษา ผู้ปกครองได้ตลอดเวลา เช่น ทางโทรศัพท์ หรือเชิญมาพบส่วนตัว ($\bar{x} = 4.21$) โรงเรียนแจ้งข่าวสาร ในโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.46$) (ตารางที่ 8)

จากการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาล เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 โดยรวมมีความต้องการมาก มีค่าเฉลี่ย คือ ($\bar{x} = 4.19$) และมีความต้องการมากในด้านครูและบุคลากรเป็นอันดับที่หนึ่ง ($\bar{x} = 4.38$) รองลงมาเป็นอันดับที่สองด้านการจัดสภาพแวดล้อม ($\bar{x} = 4.30$) ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับผู้ปกครอง ($\bar{x} = 4.14$) ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก ($\bar{x} = 4.13$) และลำดับ สุดท้ายที่มีความต้องการเท่ากันคือ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.12$) ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย ($\bar{x} = 4.12$) (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 สรุป ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา ปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1

ความต้องการของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเอกชน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1. ด้านครูและบุคลากรเป็นอันดับที่หนึ่ง	4.38	0.71	มาก
2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	4.30	0.71	มาก
3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับผู้ปกครอง	4.14	0.80	มาก
4. ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก	4.13	0.84	มาก
5. ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	4.12	0.79	มาก
6. ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย	4.12	1.26	มาก
รวม	4.19	0.85	มาก

ตอนที่ 3 สรุปค่าความถี่ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ปกครองบางส่วนเกี่ยวกับความต้องการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1

จากการศึกษาเรื่องความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 มีประเด็นข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับความต้องการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านครูและบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ดังนี้

ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่ผู้ปกครองมีความต้องการเหมือนกัน คือ ต้องการให้สอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมในการเรียนรู้แต่ละวัน จำนวน 8 คน ต้องการให้เน้นการอ่าน เขียน คบคู่ไปกับการเรียนรู้แบบเตรียมความพร้อม จำนวน 15 คน ต้องการให้มีการอธิบายการเรียนการสอนแบบบูรณาการให้ผู้ปกครองเข้าใจมากยิ่งขึ้นจำนวน 12 คน ต้องการให้เด็กได้เรียนภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น จำนวน 5 คน ต้องการให้บูรณาการเนื้อหาที่เรียนกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันจำนวน 10 คน และนอกจากนี้ ผู้ปกครองยังมีข้อเสนอแนะความต้องการด้านการจัดการเรียนการสอน อีกหลายประเด็น คือ ต้องการให้เน้นการเรียนการสอนด้านวิชาการเพิ่มมากขึ้น จำนวน 5 คน ต้องการให้มีการบ้านวิชาการทุกวัน จำนวน 2 คน ต้องการให้ฝึกการเขียนหนังสือให้มากขึ้น จำนวน 3 คน ต้องการให้เด็กได้ฝึกการแสดงความสามารถของตนเองในการเรียนหน้าชั้นเรียน เช่น นำเพื่อนๆ อ่าน ก-ฮ เป็นต้น จำนวน 1 คน ต้องการให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น จำนวน 1 คน ต้องการให้เสริมหลักสูตรเกี่ยวกับการเรียนมารยาทไทย คนตรีไทย รำไทย จำนวน 2 คน

ด้านครูและบุคลากร

ข้อเสนอแนะด้านครูและบุคลากรที่ผู้ปกครองมีความต้องการเหมือนกัน คือ ต้องการให้มีคุณครูชาวต่างชาติมาสอนภาษาอังกฤษให้กับเด็ก จำนวน 9 คน ต้องการให้ครูติดตามเด็กเมื่อขาดเรียนหลายๆ วันจำนวน 3 คน ต้องการให้คุณครูดูแลเอาใจใส่เด็กทุกคนอย่างทั่วถึง จำนวน 11 คน ต้องการให้มีครูพี่เลี้ยงในห้องเรียน ห้องละ 2 คน จำนวน 6 คน และข้อเสนอแนะความต้องการ

อื่นๆ ด้านครูและบุคลากร คือ ต้องการให้ครูจบการศึกษาระดับปริญญาตรีโดยตรง ต้องการให้ครูใส่ชุดที่คล่องแคล่วในการสอนและดูแลเด็ก จำนวน 2 คน ต้องการให้มีครู 2 คน ต่อ 1 ห้องเรียนเพื่อจะได้ดูแลเด็กได้ทั่วถึง จำนวน 3 คน ต้องการให้ครูพี่เลี้ยงอยู่ประจำในห้องเรียนกับคุณครูตลอดเวลาเพื่อช่วยดูแลเด็กอย่างทั่วถึง จำนวน 3 คน และต้องการให้ครูเป็นแบบอย่างในการพูด เช่น พูดจาไพเราะ พูดคำควบบก้า การออกเสียงคำต่างๆ จำนวน 12 คน เป็นต้น

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

ข้อเสนอแนะด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ผู้ปกครองมีความต้องการเหมือนกัน คือ ต้องการห้องเรียนมีระบบถ่ายเทอากาศที่ดีทุกห้อง จำนวน 7 คน ต้องการให้จัดการเก็บวัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอนอย่างเหมาะสมและมีพื้นที่เพียงพอสำหรับเด็กทำกิจกรรม จำนวน 8 คน ต้องการให้เปิดเครื่องปรับอากาศเฉพาะเวลาอากาศร้อน หรือเปิดเฉพาะตอนที่เด็กนอนกลางวันเท่านั้น จำนวน 11 คน ต้องการให้ปลูกต้นไม้บริเวณสนามเด็กเล่นและรอบๆ อาคารเรียนให้มากยิ่งขึ้นจำนวน 13 คน และข้อเสนอแนะความต้องการอื่นๆ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม คือ ต้องการให้จัดวางโต๊ะเก้าอี้ให้ห่างจากกระดานในระยะที่พอดีและควรหันหน้าตรง จำนวน 8 คน ต้องการให้มีสนามที่เป็นพื้นดินทรายให้เด็ก จำนวน 2 คน ต้องการให้จัดอาคารสถานที่ให้เป็นสัดส่วน แยกส่วนเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษาให้ชัดเจนจำนวน 4 คน ต้องการให้จัดมุมนั่งเล่นพักผ่อนที่สนามเพื่อให้เด็กได้นั่งพักผ่อนคลาย จำนวน 4 คน เป็นต้น

ด้านจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก

ข้อเสนอแนะด้านจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก ที่ผู้ปกครองมีความต้องการเหมือนกัน คือ ต้องการให้จัดอาหารที่มีสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่ และมีสีสันน่ารับประทานเพื่อดึงดูดให้เด็กรับประทานอาหารให้ได้ทั้งหมด จำนวน 12 คน ต้องการให้เปลี่ยนเมนูอาหารไม่ควรจัดอาหารซ้ำๆ ติดต่อกันหลายวัน จำนวน 10 คน ต้องการให้จัดทำตารางอาหารแจ้งให้ผู้ปกครองทราบเป็นรายสัปดาห์และบอกรายละเอียดสารอาหารที่เด็กได้รับว่ามีอะไรบ้างในแต่ละมื้อที่รับประทาน จำนวน 5 คน ต้องการให้เพิ่มเมนูอาหารว่างบ่ายให้กับเด็กอีก 1 มื้อ จำนวน 9 คน และข้อเสนอแนะความต้องการอื่นๆ ด้านจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก คือ ต้องการให้เด็กได้รับประทานผลไม้ที่หลากหลายตามฤดูกาล จำนวน 5 คน ต้องการให้เพิ่มอาหารเช้า หรือจัดร้านกาแฟให้ผู้ปกครอง

ได้ซื้ออาหารให้เด็กได้รับประทาน จำนวน 2 คน ต้องการให้เด็กได้ฝึกได้รับประทานอาหาร จำนวน 5 คน ที่มีผักเป็นส่วนผสมหลายๆ ชนิด เป็นต้น

ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย

ข้อเสนอแนะด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย ที่ผู้ปกครองมีความต้องการเหมือนกัน คือ ต้องการให้มีการทำความสะอาดของใช้ส่วนตัวของเด็กทุกวัน หรืออย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 ครั้ง จำนวน 12 คน ต้องการให้พื้นห้องน้ำแห้ง ไม่เปียก หรือมีแผ่นกันลื่นปูไว้ที่พื้นให้เด็ก จำนวน 6 คน ต้องการให้จัดที่ล้างมือไว้ให้เด็กและควรมีสบู่ หรือเจลสำหรับล้างมือด้วย จำนวน 6 คน ต้องการให้ติดขอบยางที่มุมต่างๆ ในห้องน้ำ เช่น ขอบอ่างน้ำ หรือขอบอื่นๆ ที่เป็นเหลี่ยม เพื่อไม่ให้เด็กชน หรือลื่นล้มไปโดน จำนวน 10 คน และข้อเสนอแนะความต้องการอื่นๆ ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย ต้องการให้ล้างทำความสะอาดห้องน้ำวันละ 2 ครั้ง ในช่วงเช้าและช่วงกลางวัน จำนวน 8 คน ต้องการให้ติดกล้องวงจรปิดในบริเวณจุดสำคัญที่อาจเกิดอันตรายกับเด็ก เช่น ห้องน้ำ สนามเด็กเล่น ประตูหน้าโรงเรียน จำนวน 12 คน เป็นต้น

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ที่ผู้ปกครองมีความต้องการเหมือนกัน คือ ต้องการให้โรงเรียนเพิ่มช่องทางในการติดต่อ ส่งข้อมูลข่าวสารให้ผู้ปกครองได้รับทราบมากขึ้น เช่น e-mail website ข้อความทางมือถือ โทรศัพท์ เป็นต้น จำนวน 15 คน ต้องการให้ทางโรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครอง ภาคเรียนละ 2 ครั้ง จำนวน 5 คน ต้องการให้ทางโรงเรียนจัดประชุมกลุ่มย่อย เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ปรึกษาหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องที่เกี่ยวข้องเด็ก กับคุณครูประจำชั้น จำนวน 8 คน และข้อเสนอแนะความต้องการอื่นๆ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ต้องการให้คุณครูแนบจดหมาย หรือกระดาสโนว์ดาวน์ ในสมุดการบ้านเด็ก มาด้วยไม่ควรบอกให้เด็กมาสื่อสารกับผู้ปกครองเอง โดยเฉพาะเด็กเล็กๆ ที่ยังไม่สามารถสื่อสารได้ดี จำนวน 12 คน

ข้อวิจารณ์

จากการศึกษาเรื่องความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 มีประเด็นที่นำมาสู่ข้อวิจารณ์ เกี่ยวกับความต้องการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านครูและบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็กด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ดังนี้

ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

จากการศึกษา พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ผู้ปกครองมีความต้องการมากที่สุดให้โรงเรียนแจ้งผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้ผู้ปกครองได้ทราบทุกภาคเรียน และผู้ปกครองมีความต้องการมากอยากให้ทางโรงเรียนจัดหลักสูตรส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งต้องการให้จัดหลักสูตรการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เน้นประสบการณ์ตรง และมีการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการทั้งทักษะ สาระการเรียนรู้เป็นเรื่องหรือเป็นหน่วยการเรียนรู้ พร้อมทั้งต้องการให้ทางโรงเรียนได้มีการประเมินพัฒนาการเด็กที่หลากหลายวิธี เช่น การสังเกต การใช้แฟ้มสะสมผลงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี สุกันธา (2550) พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ของเด็กปฐมวัย ซึ่ง ปาริฉัตร ปัญญาณะ (2550) ศึกษาพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาโดยมีบันทึกการเรียนการสอน หรือประเมินผลการสอนอย่างสม่ำเสมอ และ จรรยา ดวงสร้อย (2549) ศึกษาพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการให้ครบทุกด้าน ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติให้เด็กเรียนรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคม และให้ประเมินผลพัฒนาการเด็ก โดยครูผู้สอนเป็นผู้ประเมิน พร้อมทั้งให้รายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็กให้ทราบอย่างต่อเนื่อง

ในประเด็นที่ผู้ปกครองระบุว่ามีความต้องการในระดับปานกลาง คือ ต้องการให้โรงเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการเล่น ไม่เน้นการอ่านเขียน อาจเป็นเพราะผู้ปกครองไม่เข้าใจวิธีการ เรียนรู้แบบเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย และยังไม่ได้รับความรู้เรื่องการเรียนแบบเตรียม ความพร้อมอย่างถูกต้อง ดังนั้นโรงเรียนควรแนะนำและให้ความรู้ผู้ปกครองในเรื่องการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน การเรียนแบบเตรียมความพร้อมคืออะไรและคืออย่างไรกับเด็กปฐมวัย เป็นต้น

ด้านครูและบุคลากร

จากการศึกษา พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาล เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านครูและบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับ มีความต้องการมาก กล่าวคือ ครูมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม เช่น วาจาสุภาพ น้ำเสียงอ่อนโยน อารมณ์ดี ใจเย็นและมีเมตตากรุณา พร้อมทั้งต้องการครูมีความเข้าใจพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี เข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กแต่ละวัย และครู ครูผู้ช่วย พี่เลี้ยง ต้องมีความรู้ และประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนเด็กปฐมวัยรวมถึงผู้ปกครองมีความต้องการครู ครูผู้ช่วย พี่เลี้ยง ที่มีความสามารถในการดูแลเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี และจากงานวิจัยของ ทิพาพร ดันชมศิริ (2551) ที่ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในโรงเรียนนานาชาติ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนส่งครูไปอบรม ตามสถานที่ต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ พัฒนาตนเอง และมีความรู้ความสามารถในการจัด ประสบการณ์เรียนการสอน นารี จันทร์ภิรมย์ (2551) พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่า ครูเป็น แบบอย่างที่ดี ครูมีมนุษยสัมพันธ์ดี ครูดูแลเอาใจใส่นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ดอกอ้อ คำบัวลัก (2550) พบว่า ด้านครูผู้สอน ครูเป็นแบบอย่างที่ดี ด้าน กริยา มารยาท มีความรักให้แก่เด็กทุกคน เสมอเท่ากัน

ในประเด็นที่ผู้ปกครองระบุว่ามีความต้องการครูผู้สอนที่จบการศึกษาหรือมีวุฒิการศึกษา ทางด้านปฐมวัยโดยตรง อาจเป็นเพราะผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นว่า ครูที่จบการศึกษาหรือมีวุฒิ การศึกษาทางด้านปฐมวัยโดยตรงนั้น มีความรู้และความสามารถในการดูแลเด็ก พร้อมทั้ง มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กปฐมวัยได้อย่างสอดคล้องตรงตามพัฒนาการ

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

จากการศึกษา พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม โดยรวมผู้ปกครองมีความต้องการระดับมาก กล่าวคือ ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนมีบรรยากาศร่มรื่น ตั้งอยู่ห่างไกลจากเสียงรบกวน มีสนามสำหรับเล่นกลางแจ้งและมีมุมพักผ่อนสำหรับนั่งเล่น รวมทั้งต้องการให้โรงเรียนมีการจัดครุภัณฑ์ต่างๆ ในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ มีขนาดที่เหมาะสมกับเด็ก ห้องเรียนมีพื้นที่เพียงพอสำหรับทำกิจกรรม เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมเสรี และโรงเรียนจัดมุมการเรียนรู้ในห้องเรียน เช่น มุมนิทาน มุมบล็อก จัดอย่างเป็นระเบียบและส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก ซึ่งงานวิจัยของ ปณิดา สุวรรณภา (2548) ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลโชติวิทย์ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนต้องร่มรื่นและปลอดภัย โดยสอดคล้องกับ สุดารัตน์ แซ่ซี้ (2542) ที่ศึกษาพบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเหมาะสมกับเด็ก ห้องเรียนมีการระบายอากาศได้ดีและมีแสงสว่างเพียงพอ

ในประเด็นที่ผู้ปกครองระบุว่ามีความต้องการให้โรงเรียนจัดสื่อและวัสดุในการเรียนการสอน เช่น บล็อกไม้รูปร่างต่างๆ บ้านตุ๊กตา และเครื่องเคาะจังหวะ มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็ก อาจเป็นเพราะโรงเรียนนั้น มีสื่อและวัสดุในการเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อความต้องการของเด็ก ดังนั้นทางโรงเรียนควรจัดเตรียมสื่อและวัสดุในการเรียนการสอนเพิ่มเติมให้มากยิ่งขึ้น และเพียงพอต่อความต้องการของเด็ก

ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก

จากการศึกษา พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก โดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนจัดอาหารกลางวันที่มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของเด็ก และจัดอาหารกลางวันที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการครบถ้วนทั้ง 5 หมู่ รวมทั้งโรงเรียนจัดห้องครัว ห้องอาหารอย่างสะอาด ถูกสุขลักษณะและจัดอาหารว่าง 2 ครั้งต่อวัน คือ ช่วงเช้าและช่วงบ่าย โดยตกแต่งอาหารให้มีสีสันหลากหลายเพื่อดึงดูดความสนใจ และกระตุ้นให้เด็กอยากรับประทานอาหาร ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ ฌัฐริ สินธุนาวา (2546) ที่ทำการวิจัย เรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา พบว่าด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก ผู้ปกครองมีความต้องการโดยรวมในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องความต้องการให้ทางโรงเรียนจัดอาหารที่มีประโยชน์ มีความหลากหลาย มีปริมาณพอเพียงสำหรับเด็ก โดยคำนึงถึงคุณค่าตามหลักโภชนาการ และเน้นในเรื่องของความสะอาดและปลอดภัยของอาหาร สอดคล้องกับ ยุพิน จันทรสุขสถิตย์ (2545) พบว่าผู้ปกครองมีเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลให้ลูก ในด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก คือ มีห้องครัวและโรงอาหารให้นักเรียนเป็นส่วน

ในบางประเด็นที่ผู้ปกครองที่มีความต้องการปานกลาง คือ ไม่ต้องการให้โรงเรียนแจ้งรายการอาหารให้ผู้ปกครองทราบล่วงหน้า อาจเป็นเพราะโรงเรียนส่วนมากได้มีการแจ้งรายการอาหารประจำวันให้ผู้ปกครองทราบทุกวัน แต่รายการอาหารอาจไม่ชัดเจน หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรายการอาหารจะทำให้ไม่ตรงกับรายการอาหารที่ได้แจ้งไปให้ผู้ปกครองทราบ จึงทำให้ผู้ปกครองบางท่านไม่ต้องการให้แจ้งรายการอาหารทุกวัน ดังนั้น ทางโรงเรียนควรแจ้งรายการอาหารให้ผู้ปกครองทราบสัปดาห์ละครั้ง สองสัปดาห์ครั้ง หรือเดือนละครั้ง ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงรายการอาหารควรแจ้งผู้ปกครองให้ทราบก่อนล่วงหน้า

ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย

จากการศึกษา พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย โดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก กล่าวคือผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนจัดเตรียมห้องพยาบาลอย่างเหมาะสม ทั้งด้านสถานที่ อุปกรณ์ และบุคลากรดูแล พร้อมทั้งต้องการให้ครูผู้สอนและครูผู้ช่วยทุกคนมีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และจัดให้มีการฆ่าเชื้อทำความสะอาดห้องน้ำ และอุปกรณ์เครื่องใช้ของเด็กทั้งเช้า – เย็น และมีมาตรการป้องกันโรคติดต่อ เช่น โรคมือปากเท้าเปื่อย ไข้หวัดใหญ่ ไข้เลือดออก อีสุกอีใส รวมทั้งมีความพร้อมในการป้องกันเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก เช่น การซ้อมหนีไฟ การทำประกันอุบัติเหตุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌัฐริ สินธุนาวา (2546) ที่ทำการวิจัย เรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนสนใจเรื่องคุณภาพ ความสะอาด ความปลอดภัยของสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในแต่ละกิจกรรม และต้องการให้ทางโรงเรียนมีการเตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลาในการป้องกันอุบัติเหตุหรือเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นได้

ในบางประเด็นที่ผู้ปกครองระบุว่า โรงเรียนมีการคัดกรอง สังเกตสุขภาพเด็กทุกวันในตอนเช้า ก่อนเข้าเรียน อาจเป็นเพราะทำให้การรับ – ส่ง เด็กล่าช้า ซึ่งผู้ปกครองบางท่านอาจมีธุระ หรือ มีความจำเป็นต้องพาเด็กมาโรงเรียน เนื่องจากที่บ้าน ไม่มีผู้ดูแล เป็นต้น ดังนั้น ทางโรงเรียนควร เปลี่ยนแปลงเวลาในการคัดกรอง สังเกตสุขภาพเด็ก เช่น เปลี่ยนเวลาเป็นหลังเลิกเข้าแถวเคารพ ธงชาติ หรือเวลาเข้าห้องเรียน เพื่อความสะดวกในการรับส่งผู้ปกครอง

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

จากการศึกษา พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียน อนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับผู้ปกครองโดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ผู้ปกครองต้องการให้ โรงเรียนแจ้งข่าวสารในโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดปฐมนิเทศก่อนเปิด ภาคเรียน โรงเรียนมีการจัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครอง พร้อมทั้งต้องการคำปรึกษาจากครูได้ ตลอดเวลา เช่น ทางโทรศัพท์ หรือเชิญมาพบส่วนตัว และต้องการให้ทางโรงเรียนเปิดโอกาสให้ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมรับรู้ในการส่งเสริม แก้ไขพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก รวมทั้งต้องการ ให้โรงเรียนจัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิดา สุวรรณภา (2548) พบว่า ผู้ปกครองต้องการได้รับข่าวสารความเคลื่อนไหวในโรงเรียนผ่านสารสัมพันธ์ เดือนละ 1 และงานวิจัยของ พชรินทร์ จันทร์ส่องแสง (2551) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน โครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชน พบว่า ผู้ปกครองเข้าร่วมในการตัดสินใจ ในด้านการรับความรู้ การติดต่อสื่อสารและการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก

ในบางประเด็นที่ผู้ปกครองระบุว่า โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็ก เช่น เชิญเป็นวิทยากร โครงการพ่อแม่อาสา อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มีเวลาที่จะเข้าร่วมทำกิจกรรมกับทางโรงเรียน ดังนั้นการที่จะขอความร่วมมือกับผู้ปกครองนั้น ทางโรงเรียนควรแจ้งรายละเอียดให้ทราบล่วงหน้า เพื่อให้ผู้ปกครอง เตรียมตัวหรือหาเวลาที่เหมาะสมในการเข้าร่วมกิจกรรม

สรุปการศึกษา พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียน อนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ใน 6 ด้านผู้ปกครองมีความต้องการ อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด กล่าวคือ ผู้ปกครองให้ความสำคัญและมีความต้องการด้านครูและบุคลากร เป็นอันดับหนึ่ง อาจเป็นเพราะครูปฐมวัยเป็นครูคนแรก que เด็กได้พบเป็นครั้งแรกของการมาโรงเรียน

ความประทับใจครั้งแรกเป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้นครูปฐมวัยควรจะต้องสร้างความประทับใจให้เด็ก เห็นว่าประสบการณ์จากการมาโรงเรียนเป็นเรื่องสนุกสนาน เพลิดเพลิน มีความสุข และครูปฐมวัยนั้น เปรียบเสมือนตัวแทนพ่อแม่ ของเด็กขณะที่อยู่ในโรงเรียน เป็นต้นแบบที่ดีให้แก่เด็ก ในการถ่ายทอด แบบพฤติกรรมต่างๆ ครูต้องมีพฤติกรรมโต้ตอบกับเด็กตลอดเวลาและมีอิทธิพลในการเสริมสร้าง บุคลิกภาพและพัฒนาการของเด็ก และด้านอื่นๆ ที่ผู้ปกครองให้ความสำคัญและความต้องการ ร่องลงมาเป็นลำดับ คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 โรงเรียนอนุบาลเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลย เขต 1 ปีการศึกษา 2553 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 302 คน ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้การคำนวณเพื่อกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan จากประชากรทั้งหมด จำนวน 1,415 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ 1) ลักษณะข้อมูลพื้นฐานและสถานภาพของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย 2) ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 และ 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ผู้วิจัยดำเนินการขอทำหนังสือราชการเพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ดำเนินการประสานงานกับทางโรงเรียนโดยออกหนังสือราชการถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาที่ 1 เพื่อเก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์ และผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยเดินทางไปแจกแบบสอบถามที่โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 โดยฝากไว้กับครูประจำชั้นที่ดูแลเด็ก แจกให้กับ ผู้ปกครองที่มีบุตร หลาน เรียนอยู่ที่โรงเรียนอนุบาลเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ผลสรุปดังนี้

ลักษณะข้อมูลพื้นฐานและสถานภาพของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

ผู้ปกครองกว่าครึ่งหนึ่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 64.9) เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 37.4) มีอายุระหว่าง 31- 35 ปี ประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 58.3) มีระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 35.4) มีอาชีพรับราชการ และ (ร้อยละ 25.8) มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือน ระหว่าง 6,001 – 12,000 บาท ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับเด็กมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 55.0) มีความสัมพันธ์กับเด็กปฐมวัยในฐานะมารดา และเหตุผลในการเลือกส่งบุตร-ธิดา เข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน รวมทั้งหมดคิดเป็น (ร้อยละ 99.7) โดยมีเหตุผลที่เลือกตอบมากที่สุด คือ โรงเรียนได้มาตรฐาน (ร้อยละ 82.8)

ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลย เขต 1

1. หลักสูตรและการเรียนการสอน โดยรวมความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับความต้องการมาก ($\bar{x} = 4.12$) ผู้ปกครองให้ความสำคัญ 1 ประเด็นเป็นอันดับหนึ่ง อยู่ในระดับความต้องการมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการแจ้งผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้ผู้ปกครองได้ทราบทุกภาคเรียน ($\bar{x} = 4.58$) และรองลงมา ผู้ปกครองมีความต้องการเท่ากัน 3 ประเด็น อยู่ในระดับมีความต้องการมาก ได้แก่ หลักสูตรส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และ พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ($\bar{x} = 4.39$) รองลงมาหลักสูตรการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เน้นประสบการณ์ตรง ($\bar{x} = 4.32$) โรงเรียนจัดประสบการณ์แบบบูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้ เป็นเรื่องหรือเป็นหน่วยการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.91$) โรงเรียนมีการประเมินพัฒนาการเด็กที่หลากหลายวิธี เช่น การสังเกต การใช้แฟ้มสะสมผลงาน ($\bar{x} = 4.24$) และประเด็นสุดท้าย ผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการเล่น ไม่เน้นการอ่านเขียน ($\bar{x} = 3.31$)

2. ครูและบุคลากร โดยรวมความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านครูและบุคลากร โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับความต้องการมาก ($\bar{x} = 4.38$) ผู้ปกครองให้ความสำคัญ 6 ประเด็นเป็นอันดับหนึ่ง เท่ากัน อยู่ในระดับความต้องการมาก ได้แก่ ครูมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม เช่น วาจาสุภาพ

น้ำเสียงอ่อนโยน อารมณ์ดี ใจเย็นและมีเมตตา กรุณา ($\bar{x} = 4.47$) ครูมีความเข้าใจพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี ($\bar{x} = 4.46$) ครูมีเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กแต่ละวัย ($\bar{x} = 4.36$) ครู ครูผู้ช่วย พี่เลี้ยง มีความรู้และประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนเด็กปฐมวัย ($\bar{x} = 4.35$) และ ครู ครูผู้ช่วย พี่เลี้ยง มีความสามารถในการดูแลเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี ($\bar{x} = 4.35$) ครูผู้สอน จบการศึกษาหรือมีวุฒิการศึกษาทางด้านปฐมวัยโดยตรง ($\bar{x} = 4.33$)

3. การจัดสภาพแวดล้อม โดยรวมความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมีความต้องการมาก ($\bar{x} = 4.30$) ผู้ปกครองให้ความสำคัญ 6 ประเด็นเป็นอันดับหนึ่ง เท่ากัน อยู่ในระดับความต้องการมาก ได้แก่ โรงเรียนมีบรรยากาศร่มรื่น ตั้งอยู่ห่างไกลจากเสียงรบกวน ($\bar{x} = 4.48$) โรงเรียนมีสนามสำหรับเล่นกลางแจ้งและมีมุมพักผ่อนสำหรับนั่งเล่นผ่อนคลาย ($\bar{x} = 4.39$) ห้องเรียนมีพื้นที่เพียงพอสำหรับทำกิจกรรม เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมศิลปะ และกิจกรรมเสรี ($\bar{x} = 4.24$) โรงเรียนจัดมุมการเรียนรู้ในห้องเรียน เช่น มุมนิทาน มุมบล็อก จัดอย่างเป็นระเบียบและส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก ($\bar{x} = 4.22$) โรงเรียนมีการจัดครุภัณฑ์ต่างๆ ในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ มีขนาดที่เหมาะสมกับเด็ก ($\bar{x} = 4.31$) โรงเรียนจัดสื่อและวัสดุในการเรียนการสอน เช่น บล็อกไม้รูปทรงต่างๆ บ้านตุ๊กตา และเครื่องเคาะจังหวะ มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็ก ($\bar{x} = 4.19$)

4. การจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก โดยรวมความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับความต้องการมาก ($\bar{x} = 4.13$) ผู้ปกครองให้ความสำคัญ 5 ประเด็นเท่ากัน อยู่ในระดับความต้องการมาก ได้แก่ โรงเรียนจัดอาหารกลางวัน ที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการครบถ้วนทั้ง 5 หมู่ ($\bar{x} = 4.38$) โรงเรียนจัดอาหารกลางวันที่มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของเด็ก ($\bar{x} = 4.41$) โรงเรียนจัดอาหารที่ให้มีสีสันหลากหลายเพื่อดึงดูดความสนใจ และกระตุ้นให้เด็กอยากรับประทานอาหาร ($\bar{x} = 4.12$) โรงเรียนจัดห้องครัว ห้องอาหารอย่างสะอาดและถูกสุขลักษณะ ($\bar{x} = 4.33$) โรงเรียนจัดอาหารว่าง 2 ครั้งต่อวัน คือ ช่วงเช้าและช่วงบ่าย ($\bar{x} = 4.18$) และประเด็นสุดท้าย ผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ โรงเรียนมีรายการอาหารแจ้งผู้ปกครองให้ทราบล่วงหน้า ($\bar{x} = 3.41$)

5. สุขอนามัยและความปลอดภัย โดยรวมความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับความต้องการมาก ($\bar{x} = 4.12$) ผู้ปกครองให้ความสำคัญ 6 ประเด็นเท่ากัน อยู่ในระดับความต้องการมาก ได้แก่ โรงเรียนมีความพร้อมในการป้องกันเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก เช่น การซ่อมหนีไฟ การทำประกันอุบัติเหตุ ($\bar{x} = 4.01$) โรงเรียนมีการคัดกรอง สังเกตสุขภาพเด็กทุกวันในตอนเช้าก่อนเข้าเรียน ($\bar{x} = 3.98$) โรงเรียนมีมาตรการป้องกันโรคติดต่อเช่น โรคมือ ปาก เท้าเปื่อย ไข้หวัดใหญ่ ไข้เลือดออก อีสุกอีใส เป็นต้น ($\bar{x} = 4.07$) ครูผู้สอนและครูผู้ช่วยทุกคนมีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ($\bar{x} = 4.16$) โรงเรียนมีการจัดเตรียมห้องพยาบาลอย่างเหมาะสม ทั้งด้านสถานที่ อุปกรณ์ และบุคลากรดูแล ($\bar{x} = 4.40$) โรงเรียนจัดให้มีการฆ่าเชื้อทำความสะอาด ห้องน้ำ และอุปกรณ์เครื่องใช้ของเด็กทั้งเช้า – เย็น ($\bar{x} = 4.13$)

6. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โดยรวมความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับความต้องการมาก ($\bar{x} = 4.14$) ผู้ปกครองให้ความสำคัญ 6 ประเด็นเท่ากัน อยู่ในระดับความต้องการมาก ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครอง ($\bar{x} = 3.89$) โรงเรียนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมรับรู้ในการส่งเสริมแก้ไขพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก ($\bar{x} = 4.15$) โรงเรียนจัดให้มีการปฐมนิเทศก่อนเปิดภาคเรียน ($\bar{x} = 4.29$) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็ก เช่น เชิญเป็นวิทยากร โครงการพ่อแม่อาสา ($\bar{x} = 3.88$) โรงเรียนให้คำปรึกษาผู้ปกครองได้ตลอดเวลา เช่น ทางโทรศัพท์ หรือเชิญมาพบส่วนตัว ($\bar{x} = 4.21$) โรงเรียนแจ้งข่าวสารในโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.46$)

สรุปการศึกษา พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ใน 6 ด้านผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับมากทั้งหมด กล่าวคือ ผู้ปกครองให้ความสำคัญและมีความต้องการด้านครูและบุคลากรเป็นอันดับหนึ่ง อาจเป็นเพราะครูปฐมวัยเป็นครูคนแรก que เด็กได้พบเป็นครั้งแรกของการมาโรงเรียน ความประทับใจครั้งแรกเป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้นครูปฐมวัยควรจะต้องสร้างความประทับใจให้เด็กเห็นว่าประสบการณ์จากการมาโรงเรียนเป็นเรื่องสนุกสนาน เพลิดเพลิน มีความสุข และครูปฐมวัยนั้นเปรียบเสมือนตัวแทนพ่อแม่ ของเด็กขณะที่อยู่ในโรงเรียน เป็นต้นแบบที่ดีให้แก่เด็ก

ในการถ่ายทอดแบบพฤติกรรมต่างๆ ครูต้องมีพฤติกรรมได้ตอบกับเด็กตลอดเวลาและมีอิทธิพลในการเสริมสร้างบุคลิกภาพและพัฒนาการของเด็ก และด้านอื่นๆ ที่ผู้ปกครองให้ความสำคัญและความต้องการรองลงมาเป็นลำดับ คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย

สรุปค่าความถี่ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ปกครองบางส่วนเกี่ยวกับความต้องการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลย เขต 1

1. ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่ผู้ปกครองมีความต้องการเหมือนกัน คือ ต้องการให้สอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมในการเรียนรู้แต่ละวัน จำนวน 8 คน ต้องการให้เน้นการอ่าน เขียน คบคู่ไปกับการเรียนรู้แบบเตรียมความพร้อม จำนวน 15 คน ต้องการให้มีการอธิบายการเรียนการสอนแบบบูรณาการให้ผู้ปกครองเข้าใจมากยิ่งขึ้น จำนวน 12 คน ต้องการให้เด็กได้เรียนภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น จำนวน 5 คน ต้องการให้บูรณาการเนื้อหาที่เรียนกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันจำนวน 10 คน และนอกจากนี้ ผู้ปกครองยังมีข้อเสนอแนะความต้องการด้านการจัดการเรียนการสอน อีกหลายประเด็น คือ ต้องการให้เน้นการเรียนการสอนด้านวิชาการเพิ่มมากขึ้น จำนวน 5 คน ต้องการให้มีการบ้านวิชาการทุกวัน จำนวน 2 คน ต้องการให้ฝึกการเขียนหนังสือให้มากขึ้น จำนวน 3 คน ต้องการให้เด็กได้ฝึกการแสดงความสามารถของตนเองในการเรียนหน้าชั้นเรียน เช่น นำเพื่อนๆ อ่าน ก-ฮ เป็นต้น จำนวน 1 คน ต้องการให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น จำนวน 1 คน ต้องการให้เสริมหลักสูตรเกี่ยวกับการเรียนมารยาทไทย คนตรีไทย รำไทย จำนวน 2 คน

2. ด้านครูและบุคลากร

ข้อเสนอแนะด้านครูและบุคลากรที่ผู้ปกครองมีความต้องการเหมือนกัน คือ ต้องการให้มีคุณครูชาวต่างชาติมาสอนภาษาอังกฤษให้กับเด็ก จำนวน 9 คน ต้องการให้ครูติดตามเด็กเมื่อขาดเรียนหลายๆ วันจำนวน 3 คน ต้องการให้คุณครูดูแลเอาใจใส่เด็กทุกคนอย่างทั่วถึง จำนวน 11 คน ต้องการให้มีครูพี่เลี้ยงในห้องเรียน ห้องละ 2 คน จำนวน 6 คน และข้อเสนอแนะความต้องการ

อื่นๆ ด้านครูและบุคลากร คือ ต้องการให้ครูจบการศึกษาระดับปริญญาตรีโดยตรง ต้องการให้ครูใส่ชุดที่คล่องแคล่วในการสอนและดูแลเด็ก จำนวน 2 คน ต้องการให้มีครู 2 คน ต่อ 1 ห้องเรียนเพื่อจะได้ดูแลเด็กได้ทั่วถึง จำนวน 3 คน ต้องการให้ครูที่เลี้ยงอยู่ประจำในห้องเรียนกับคุณครูตลอดเวลาเพื่อช่วยดูแลเด็กอย่างทั่วถึง จำนวน 3 คน และต้องการให้ครูเป็นแบบอย่างในการพูด เช่น พูดจาไพเราะ พูดคำควบบก้า การออกเสียงคำต่างๆ จำนวน 12 คน เป็นต้น

3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

ข้อเสนอแนะด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ผู้ปกครองมีความต้องการเหมือนกัน คือ ต้องการห้องเรียนมีระบบถ่ายเทอากาศที่ดีทุกห้อง จำนวน 7 คน ต้องการให้จัดการเก็บวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเหมาะสมและมีพื้นที่เพียงพอสำหรับเด็กทำกิจกรรม จำนวน 8 คน ต้องการให้เปิดเครื่องปรับอากาศเฉพาะเวลาอากาศร้อน หรือเปิดเฉพาะตอนที่เด็กนอนกลางวันเท่านั้น จำนวน 11 คน ต้องการให้ปลูกต้นไม้บริเวณสนามเด็กเล่นและรอบๆ อาคารเรียนให้มากยิ่งขึ้น จำนวน 13 คน และข้อเสนอแนะความต้องการอื่นๆ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม คือ ต้องการให้จัดวางโต๊ะ เก้าอี้ ให้ห่างจากกระดานในระยะที่พอดีและควรหันหน้าตรง จำนวน 8 คน ต้องการให้มีสนามที่เป็นพื้นดินทรายให้เด็ก จำนวน 2 คน ต้องการให้จัดอาคารสถานที่ให้เป็นสัดส่วน แยกส่วนเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษาให้ชัดเจนจำนวน 4 คน ต้องการให้จัดมุมนั่งเล่นพักผ่อนที่สนามเพื่อให้เด็กได้นั่งพักผ่อนคลาย จำนวน 4 คน เป็นต้น

4. ด้านจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก

ข้อเสนอแนะด้านจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก ที่ผู้ปกครองมีความต้องการเหมือนกัน คือ ต้องการให้จัดอาหารที่มีสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่ และมีสีสันน่ารับประทานเพื่อดึงดูดให้เด็กรับประทานอาหารให้ได้ทั้งหมด จำนวน 12 คน ต้องการให้เปลี่ยนเมนูอาหารไม่ควรจัดอาหารซ้ำๆ ติดต่อกันหลายวัน จำนวน 10 คน ต้องการให้จัดตารางอาหารแจ้งให้ผู้ปกครองทราบเป็นรายสัปดาห์และบอกรายละเอียดสารอาหารที่เด็กได้รับว่ามีอะไรบ้างในแต่ละมื้อที่รับประทาน จำนวน 5 คน ต้องการให้เพิ่มเมนูอาหารว่างบ่ายให้กับเด็กอีก 1 มื้อ จำนวน 9 คน และข้อเสนอแนะความต้องการอื่นๆ ด้านจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก คือ ต้องการให้เด็กได้รับประทานผลไม้ที่หลากหลายตามฤดูกาล จำนวน 5 คน ต้องการให้เพิ่มอาหารเช้า หรือจัดร้านค้าไว้ให้ผู้ปกครองได้ซื้ออาหารให้เด็กได้รับประทาน จำนวน 2 คน ต้องการให้เด็กได้ฝึกรับประทานอาหาร จำนวน 5 คน ที่มีผักเป็นส่วนผสมหลายๆ ชนิด เป็นต้น

5. ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย

ข้อเสนอแนะด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย ที่ผู้ปกครองมีความต้องการเหมือนกัน คือ ต้องการให้มีการทำความสะอาดของใช้ส่วนตัวของเด็กทุกวัน หรืออย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 ครั้ง จำนวน 12 คน ต้องการให้พื้นห้องน้ำแห้ง ไม่เปียก หรือมีแผ่นกันลื่นปูไว้ที่พื้นให้เด็ก จำนวน 6 คน ต้องการให้จัดที่ล้างมือไว้ให้เด็กและควรมีสบู่ หรือเจลสำหรับล้างมือด้วย จำนวน 6 คน ต้องการให้ติดขอบยางที่มุมต่างๆ ในห้องน้ำ เช่น ขอบอ่างน้ำ หรือขอบอื่นๆ ที่เป็นเหลี่ยม เพื่อไม่ให้เด็กชนหรือลื่นล้มไปโดน จำนวน 10 คน และข้อเสนอแนะความต้องการอื่นๆ ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย ต้องการให้ล้างทำความสะอาดห้องน้ำวันละ 2 ครั้ง ในช่วงเช้าและช่วงกลางวัน จำนวน 8 คน ต้องการให้ติดกล้องวงจรปิดในบริเวณจุดสำคัญที่อาจเกิดอันตรายกับเด็ก เช่น ห้องน้ำ สนามเด็กเล่น ประตูหน้าโรงเรียน จำนวน 12 คน เป็นต้น

6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ที่ผู้ปกครองมีความต้องการเหมือนกัน คือ ต้องการให้โรงเรียนเพิ่มช่องทางการติดต่อ ส่งข้อมูลข่าวสารให้ผู้ปกครองได้รับทราบมากขึ้น เช่น e-mail website ข้อความทางมือถือ โทรศัพท์ เป็นต้น จำนวน 15 คน ต้องการให้ทางโรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครอง ภาคเรียนละ 2 ครั้ง จำนวน 5 คน ต้องการให้ทางโรงเรียนจัดประชุมกลุ่มย่อย เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ปรึกษาหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องเกี่ยวกับเด็กกับคุณครูประจำชั้น จำนวน 8 คน และข้อเสนอแนะความต้องการอื่นๆ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ต้องการให้คุณครูแนบจดหมาย หรือกระดาสโนว์ดั้นๆ ในสมุดการบ้านเด็กมาด้วยไม่ควรบอกให้เด็กมาสื่อสารกับผู้ปกครองเอง โดยเฉพาะเด็กเล็กๆ ที่ยังไม่สามารถสื่อสารได้ดี จำนวน 12 คน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลของการวิจัย และ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลของการวิจัย

1. ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ผู้บริหารควรจัดให้มีการประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างต่อเนื่อง และแจ้งผลการประเมินให้ผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียน และควรจัดการประชุมผู้ปกครอง หรือจัดทำวารสารให้ความรู้กับผู้ปกครองเรื่องการเรียนแบบเตรียมความพร้อมให้ผู้ปกครองเข้าใจมากยิ่งขึ้น
2. ด้านครูและบุคลากร ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับบุคลิกภาพของครูในโรงเรียน เพราะครูปฐมวัยต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก ดังนั้นต้องมีบุคลิกลักษณะเหมาะสมทั้งทางด้านจิตใจอารมณ์ สังคม มีความขยันอดทน ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบสูง และมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติต่อเด็กด้วยความเมตตา ความอ่อนโยน ผู้ดูแลเด็ก และผู้บริหารควรคัดเลือกครูที่มีประสบการณ์ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก มากกว่าคัดเลือกจากวุฒิการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยโดยตรง เพราะครูบางท่านจบการศึกษาเกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย แต่ไม่มีประสบการณ์และไม่มีความรักความเอ็นดูแก่เด็ก อาจทำให้การดูแลและจัดการเรียนการสอนได้ไม่เหมาะสมเท่าครูที่มีประสบการณ์และมีความรักให้แก่เด็ก
3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ผู้บริหารควรจัดให้มีสื่ออุปกรณ์ในการเรียนรู้ให้เพียงพอต่อการเรียนรู้ของเด็ก
4. ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก ผู้บริหารควรจัดให้มีการทำตารางอาหารประจำวัน พร้อมทั้งแสดงรายการอาหารประจำวันให้ผู้ปกครองทราบ อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หรือเดือนละ 1 ครั้ง
5. ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในเรื่องการจัดเตรียมห้องพยาบาล ทั้งด้านสถานที่ อุปกรณ์และบุคลากร พร้อมทั้งการคัดกรองเด็ก สังเกตสุขภาพเด็กทุกวันในตอนเช้าก่อนเข้าเรียน อาจทำให้การรับส่งล่าช้า ดังนั้นผู้บริหารควรเปลี่ยนเวลาเป็นช่วงหลังเลิกเข้าแถวเคารพธงชาติ

6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในเรื่อง การเชื่อมสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้านและโรงเรียน โดยการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม เพิ่มมากขึ้นเพื่อให้ผู้ปกครองได้มีความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเตรียม ความพร้อมของเด็กปฐมวัยมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดของรัฐ เช่น โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเทศบาล ทั้งนี้เพื่อปรับปรุงสถานศึกษาปฐมวัยของรัฐให้มีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐานใกล้เคียงกัน ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของกระทรวงศึกษาธิการ
2. ควรเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยระหว่าง โรงเรียนสังกัดต่างๆ
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ของผู้ปกครอง กับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษาพุทธศักราช 2540 (อายุ 3-6 ปี). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. 2547. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. (อายุ 3-5 ปี). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

กรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษาธิการ. 2528. หนังสือชุดคู่มือครูการสอน ชั้นอนุบาล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. 2536. แนวการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2546. เอกสาร ประกอบการสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เรื่อง พัฒนาการการจัดการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.

กาญจนา ศรีกาพลินธุ์. 2535. การบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

กุลยา นังคลาภวัฒน์. 2548. ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาล เบนจมาต จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2550. อัจฉริยาจารย์การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การพิมพ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

_____. 2551. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรสัมพันธ์กราฟิก จำกัด.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2551. รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มิตรสัมพันธ์กราฟฟิค จำกัด.

ขนิษฐา มะปะโท. 2552. สภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับอนุบาล
ของโรงเรียนเทศบาลนคร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จินตนา หมูผึ้ง. 2525. การอนุบาลศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์อักษรการพิมพ์.

จิระพันธ์ พูลพัฒน์. 2548. ความเข้าใจสำคัญเพื่อการทำงานกับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร:
พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พ.ว.).

จิรญา เกียรติศิริ. 2549. ความต้องการในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาล
เอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

จรรยา ดวงสร้อย. 2549. ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
อนุบาลสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จีพสุมน รัชสยาธร และ สุภาพ นัตรารณ. 2545. เอกสารประกอบการสอนวิชาคอมพิวเตอร์
ในงานคหกรรมศาสตร์ศึกษา. ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์. (อัคราณา)

ณัฐพร สินธุนา. 2546. ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับ
เด็กก่อนประถมศึกษา. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ดอกอ้อ คำบัวสัก. 2550. ความต้องการในการจัดการศึกษาระดับชั้นอนุบาลของผู้ปกครอง
นักเรียนโรงเรียนอรุโณทัย จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ทิพาพร ดันฉศิริ. 2551. ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ในโรงเรียนนานาชาติ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาประถมศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ทศนา แวมมณี และคณะ. 2536. หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย.
กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีรวุฒิ เอกะกุล. 2549. ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4.
อุบลราชธานี: สำนักพิมพ์อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

นารี จันทร์ภิรมย์. 2551. การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับปฐมวัย
ในโรงเรียนกลุ่มวัดเกต เทศบาลนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นงค์นุช พันธุ์นิกุล. 2546. ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาล
เอกชน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นุชลี อุปภัย. 2551. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: แม่ทัพพอยท์.

นภเนตร ธรรมบวร. 2551. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญเพ็ญ ภักดีจิต. 2538. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของ
โรงเรียนแสงทวีปวิทยา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

บุญเรียง ขจรศิลป์. 2549. สถิติวิจัย I. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ พีเอส.พรินท์.

บุญมา สามทองคำ. 2550. ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย กับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนเอกชน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เบญจา แสงมลิ. 2545. การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

_____. 2527. สื่อเพื่อจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย. เอกสารการสอนวิชาสื่อการสอน ระดับปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดยูไนเต็ดโปรดักชั่น.

ประคอง กรรณสูตร. 2513. สถิติประยุกต์สำหรับครู. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ประภาพรรณ เอี่ยมสุภามิต. 2528. ฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: รุ่งศิลป์การพิมพ์.

ประสาธ อิศรปริดา. 2538. สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: นำอักษรการพิมพ์.

ปณิดา สุวรรณภา. 2548. ความคิดเห็นของผู้ปกครองกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน อนุบาลโชติวิทย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ประนอม ถาวรสิน. 2549. ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนปฐมวัย ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปาริฉัตร ปัญญาณะ. 2550. ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน อนุบาลจิตโรภาส อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปราณี แก้วเจริญ. 2531-2532. เอกสารการสอนชุดวิชาการฝึกอบรมครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับ
การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ปรีชา บุญอนันต์. 2545. ความต้องการพัฒนางานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พรรณิ ชูทัย เจนจิต. 2522. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:
บริษัท วรุฒิการพิมพ์จำกัด.

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุญ. 2551. ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พัชรีย์ สวนแก้ว. 2536. การแนะแนวผู้ปกครองเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดวง
กมล.

พัชรินทร์ จันทร์ส่องแสง. 2551. การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก
เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยุวดี กาญจนันฐิติ. 2527. ปัญหาโภชนาการ. เอกสารการสอนชุดวิชาโภชนศาสตร์สาธารณสุข.
นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ยุพิน จันทร์สุขสถิตย์. 2545. เหนือในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลของ
ผู้ปกครองในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เยี่ยมลักษณ์ อุดการ. 2547. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
โครงการวิจัยการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยองค์กรชุมชนตำบล
บ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เยาวพา เดชะคุปต์. 2542. การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: เอพี.กราฟิกส์ ดีไซน์.

ราศรี ทองสวัสดิ์. 2529. การจัดศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพมหานคร: หนึ่งเจ็ดการพิมพ์.

โรงเรียนอนุบาลทองบิณ7. 2553. การจัดสวัสดิการ (Online). <http://www.wing7.rtaf.mi.th> , 23 กันยายน 2553.

โรงเรียนบ้านเขาแหลม. 2553. การจัดสวัสดิการ (Online). <http://www.bankaolaem.com>, 23 กันยายน 2553.

วรารณ รักริย์. 2535. การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: แสงศิลป์การพิมพ์.

วสิน ปาลเดชพงศ์. 2539. การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อโรงเรียนอนุบาล เอกชน กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลก้องหล้า กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วสันต์ ทองไทย. 2550. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง. เอกสารประกอบการสอนวิชาการระเบียบวิธีทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วาม ดุลยากร. 2540. ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล ต่อการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์: กรณีศึกษาโรงเรียนบรรจงรัตน์ จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วรนาท รักสกุลไทย. 2537. การบริหารงานชุมชนสัมพันธ์. นนทบุรี: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วรสิทธิ์ สฤกษ์อภิกฤษ์. 2542. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาในระดับอนุบาลของโรงเรียนเอกชนในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วรรณธิดา วงษ์สาจันทร์. 2551. ปัญหา และความต้องการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

วัลลภ ปิยมโนธรรม. 2544. คุณกับนักจิตวิทยา 2 คลายปัญหาลูกวัยเด็ก (แรกเกิด - 11 ขวบ). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ซีเอ็ด ยูเคชั่น.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2541. การบริหารการตลาดยุคใหม่ ปรับปรุงใหม่ล่าสุด. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ดวงกมลสมัย.

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. 2545. การวัดและประเมินผลแนวใหม่ เด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุชา จันทน์เอม. 2543. จิตวิทยาเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

สุชาตรี กิจประเสริฐ. 2547. ความต้องการในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนในฝ่ายการศึกษาของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุดารัตน์ แซ่ซี้. 2542. ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุมาลี สุกันธา. 2550. ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลสุมาลี อำเภอออยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุวิมล อุดมพิริยะศักดิ์. 2544. การดูแล การเรียนรู้และการเล่นเด็กเล็ก. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรไทย.

สุทธิชา มาลีเลศ. 2551. สภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัยอนุบาลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมใจ ทิพย์ชัยเมธา. 2529. การเล่นและเกมสำหรับครูปฐมวัย. เอกสารประกอบการสอนชุด วิชาการจัดศูนย์แลโรงเรียนปฐมวัยศึกษา. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สมชาย วีระศิลป์. 2550. ศึกษาสภาพที่เป็นจริงและความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาศึกษาของโรงเรียนบ้านบางแสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2536. สุขภาพพลานามัยสำหรับเด็กอนุบาล: คู่มือครูการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอนามัยที่ดีให้แก่เด็ก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. 2535. การจัดการศึกษาระดับก่อนปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. 2549. นโยบายและแผนการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (0 - 5 ปี) พ.ศ.2550 – 2554. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติกระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2546. เอกสารประกอบการสัมมนา
ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เรื่อง พัฒนาการการจัดการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์คุรุสภา. กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547
กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
(สำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. 2537. รายงานวิจัย
การศึกษาผลการทดลองใช้แนวจัดประสบการณ์ระดับอนุบาลศึกษา พุทธศักราช 2536.
กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎามนตรี. 2549.
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎามนตรี.

สำนักงานโครงการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.
2541. การเรียนรู้ ผู้ทักษะชีวิต. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2547.
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
(องค์การมหาชน).

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552. วิกฤตคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
กระทรวงศึกษาธิการ.

หลุย จำปาเทศ. 2533. จิตวิทยาการสูงใจ. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสามัคคีสาสน์ จำกัด.

อารมณ สุวรรณपाल. 2531-2532. เทคนิคในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย. เอกสารการสอน
ชุดวิชาการฝึกอบรมครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. นนทบุรี:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.

อุษณีย์ โพธิสุข. 2542. สร้างลูกให้เป็นอัจฉริยะ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: แฟมิลี่ไคเรค.

Good, C.V. 1945. **Dictionary of Education**. New York: Mc Graw-Hill.

Griffith, R.W. 1996. **Management**. 6th ed. London: Houghton Mifflin.

Lopez, M. and T. Irma. 1998. **Parental views on participation, dual language education, and
bilingualism**. Dissertation Abstracts International. 59 (06) (1998, December):
1887 – A.

Louise, W.T. 1998. **Parental perceptions of current and ideal levels of family participation
in early intervention program practices in Illinois (Parent involvement)**, Dissertation
Abstracts International. 58(12) (1998, June): 4551 – A.

Petronio, M. 1995. **Kindergarten: Parents' Response to Controlled School Choice Plan**,
Dissertation Abstracts International 5 (December 1995): 233-235.

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างหนังสือขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนนักเรียน

ที่ ศธ 0513.109/ว.866

(สำเนา)

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 ถนนพหลโยธิน
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กรุงเทพ ฯ 10900

7 กรกฎาคม 2553

เรื่อง ขออนุมัติการเก็บข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียน ก.

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1-3

ด้วยนางสาวฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาปฐมวैयाศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1” ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ปัทมาวดี เล่ห์มงคล และอาจารย์ ดร.อรพรรณ บุตรกัตติคุณ

เพื่อความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ การวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องขออนุมัติจากโรงเรียนอนุบาลชั้นจิต ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิทยานิพนธ์ โดยตอบแบบสอบถามข้อมูลจำนวนนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1-3 จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ทั้งนี้ขอรับแบบสอบถามข้อมูลจำนวนนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1-3 ส่งคืนภายในวันที่ 19 กรกฎาคม 2553 จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
โทร. 0-2579-7114 ต่อ 111

การสุ่มตัวอย่าง : การกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan ในการคำนวณหาขนาดตัวอย่าง ขนาดประชากรมี 1,415 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 302 คน โดยได้มาจาก

$$\text{ขนาดประชากรกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{302 \times 100}{1,415} = 21.34$$

ดังนั้น คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 21 ของจำนวนประชากรในแต่ละโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 302 คน

ตารางผนวกที่ 1 การเทียบบัญญัติไตรยางศ์หากกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียนอนุบาล	จำนวนประชากร	เทียบสัดส่วน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
อนุบาล ก.	120	$\frac{120 \times 21}{100} = 25.20$	26 คน
อนุบาล ข.	120	$\frac{120 \times 21}{100} = 25.20$	26 คน
อนุบาล ค.	90	$\frac{90 \times 21}{100} = 18.90$	19 คน
อนุบาล ง.	150	$\frac{150 \times 21}{100} = 31.86$	32 คน
อนุบาล จ.	200	$\frac{200 \times 21}{100} = 42$	42 คน
อนุบาล ฉ.	280	$\frac{280 \times 21}{100} = 58.8$	59 คน

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

โรงเรียนอนุบาล	จำนวนประชากร	เทียบสัดส่วน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
อนุบาล ช.	45	$\frac{45 \times 21}{100} = 6.20$	10 คน
อนุบาล ซ.	220	$\frac{220 \times 21}{100} = 49.65$	47 คน
อนุบาล บ.	60	$\frac{60 \times 21}{100} = 12.41$	13 คน
อนุบาล ป.	130	$\frac{130 \times 21}{100} = 28.34$	28 คน
รวม	1,415		302 คน

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร.ปิยะนันท์ หิรัณย์โชติธร อาจารย์ประจำสาขาปฐมวิทยา
ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ผศ.ดร.เพ็ญศรี แสงวงเจริญ อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. อาจารย์จุไรพร รอดเชื้อ อาจารย์ใหญ่ประจำโรงเรียนอนุบาลนครราชสีมาเกษตร
ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างหนังสือขอความร่วมมือเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถาม

บันทึกข้อความ

(สำเนา)

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โทร.1823 ต่อ 161

ที่ ศธ 0513.10901/กศ.149

วันที่ 26 สิงหาคม 2553

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ปิยะนันท์ หิรัญชัยโลทร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1”

เนื่องด้วยนางสาวฉัตรวิไล สุรินทร์ขุมพูน นิสิตปริญญาโท สาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งเป็นนิสิตในความดูแลของ รศ.ดร.ปัทมาวดี เล่ห์มงคล
กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาล
เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1” โดยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามเพื่อ
ใช้สำรวจความต้องการของผู้ปกครองที่มีบุตรหลาน เรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 1-3 โรงเรียนอนุบาล
เอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านครู
และบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก ด้านสุขอนามัยและ
ความปลอดภัย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า ดร.ปิยะนันท์ หิรัญชัยโลทร เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ และมีความรู้
ความสามารถเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม
พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไข เพื่อให้นิสิตได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามที่จะใช้ในการทำ
วิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลทำวิทยานิพนธ์

ที่ ศธ 0513.109/ 1295

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑ 10900

4 กันยายน 2553

เรื่อง ขอทำหนังสือราชการเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ด้วยนางสาวฉัตรวิไล สุรินทร์ขุมพูนี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลย เขต 1”

เพื่อความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ การวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ดำเนินการประสานงานกับทางโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาเลย โรงเรียนอนุบาล ก. โรงเรียนอนุบาล ข. โรงเรียนอนุบาล ค. โรงเรียนอนุบาล ง. โรงเรียนอนุบาล จ. โรงเรียนอนุบาล ฉ. โรงเรียนอนุบาล ช. โรงเรียนอนุบาล ซ. และโรงเรียนอนุบาล บ. ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิทยานิพนธ์ โดยใช้แบบสอบถามผู้ปกครองในระดับปฐมวัยเพื่อศึกษาความต้องการ การจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ประสานงานกับทางโรงเรียนโดยออกหนังสือราชการถึงผู้อำนวยการโรงเรียนข้างต้น เพื่อดำเนินการดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ทั้งนี้นางสาวฉัตรวิไล สุรินทร์ขุมพูนี จะมาติดต่อรายละเอียดต่างๆ และส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนข้างต้นในวันเปิดภาคเรียนที่ 2 ด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่ง จักขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวฉัตรวิไล สุรินทร์ขุมพูนี

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โทร. 0-89-050-5460 หรือ 0-85-998-4273

ที่ ศธ 0513.109/ ว.1149

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

7 กันยายน 2553

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาล ก.

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1-3

ด้วยนางสาวฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลย เขต 1” ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ปัทมาวดี เล่ห์มงคล และอาจารย์ ดร.อรพรรณ บุตรกตัญญู

เพื่อความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ การวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องขอความอนุเคราะห์จากโรงเรียนอนุบาลชั้นจิตในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิทยานิพนธ์ โดยใช้แบบสอบถามผู้ปกครองในระดับปฐมวัยเพื่อศึกษาความต้องการการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ทั้งนี้นางสาวฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู จะมาติดต่อรายละเอียดต่างๆ และขอรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่ง จักขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โทร. 0-89-050-5460 หรือ 0-85-998-4273

ภาควิชาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

10 พฤศจิกายน 2553

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ท่านผู้ปกครอง

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ขณะกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1” ซึ่งคาดว่าผลจากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา และเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนต่อไป

การศึกษาครั้งนี้จะสำเร็จได้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งคำตอบจากท่านเป็นสิ่งสำคัญและมีค่ายิ่งต่อการศึกษาครั้งนี้ ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถาม และขอความกรุณาส่งแบบสอบถามกลับคืนที่คุณครูประจำชั้น ภายในวันที่ 30 พฤศจิกายน 53 จักเป็นพระคุณยิ่ง

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบพระคุณที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ
ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู
(นางสาว ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู)

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1

คำชี้แจง

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ความต้องการของผู้ปกครองในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน
ด้านครูและบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการจัดบริการ
อาหารสำหรับเด็ก ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย และด้าน
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง
- ตอนที่ 3 ความต้องการอื่นๆ ของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียน
อนุบาลเอกชน

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

1. โปรดอ่านคำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามแต่ละตอนให้เข้าใจ
2. กรุณาตอบทุกข้อเพื่อประโยชน์ในการวิจัย
3. เมื่อตอบแบบสอบถามแล้ว กรุณาส่งคืนที่ครูประจำชั้น

ขอขอบคุณอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงหรือใกล้เคียงกับข้อมูลของท่าน ตามความเป็นจริง

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ 20-25 ปี ☐ 26-30 ปี ☐ 31-35 ปี
☐ 36-40 ปี ☐ 41-45 ปี ☐ 46 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา ☐ มัธยมศึกษา ☐ ปวช./ปวส. ☐ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
4. อาชีพ ☐ รับราชการ ☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ☐ พนักงานบริษัท
☐ ธุรกิจส่วนตัว ☐ รับจ้างทั่วไป ☐ แม่บ้าน
☐ เกษตรกรรม ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
5. ท่านมีรายได้เฉลี่ยรวมของครอบครัวต่อเดือน
☐ ต่ำกว่า 6,000 บาท ☐ 6,001-12,000 บาท ☐ 12,001-18,000 บาท
☐ 18,001-24,000 บาท ☐ 24,001-30,000 บาท ☐ มากกว่า 30,001 บาท ขึ้นไป
6. ท่านมีความสัมพันธ์กับนักเรียนในฐานะ
☐ บิดา ☐ มารดา ☐ ผู้ปกครอง (ลุง/ป้า/น้า/อา/ปู่/ย่า/ตา/ยาย.....)
☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
7. ท่านตัดสินใจให้บุตร-ธิดา เข้าเรียนใน โรงเรียนอนุบาลเอกชนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 จังหวัดเลยเขต 1 เพราะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ โรงเรียนได้มาตรฐาน ☐ โรงเรียนอยู่ใกล้บ้าน
☐ มีพื้นที่เรียนอยู่ ☐ ค่าใช้จ่ายไม่สูงเกินไป
☐ สะดวกต่อการรับ-ส่ง ☐ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ดี
☐ โรงเรียนจัดสวัสดิการเสริมดี ☐ อื่นๆ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาล
เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเลยเขต 1 ใน 6 ด้าน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความต้องการของท่านมากที่สุด
ระดับความต้องการ

ระดับ 1 หมายถึง ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 3 หมายถึง ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก

ระดับ 5 หมายถึง ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

1. ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

ข้อ	รายการ	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
1	หลักสูตรส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา					
2	หลักสูตรการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ ด้วยตนเอง เน้นประสบการณ์ตรง					
3	โรงเรียนจัดประสบการณ์แบบบูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้เป็นเรื่องหรือเป็นหน่วยการเรียนรู้					
4	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการเล่น ไม่เน้นการอ่าน เขียน					
5	โรงเรียนมีการประเมินพัฒนาการเด็กที่หลากหลายวิธี เช่น การ สังเกต การใช้แฟ้มสะสมผลงาน					
6	โรงเรียนมีการแจ้งผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้ผู้ปกครองได้ทราบทุกภาคเรียน					

2. ด้านครูและบุคลากร

ข้อ	รายการ	ระดับความ ต้องการ				
		5	4	3	2	1
1	ครูผู้สอนจบการศึกษาหรือมีวุฒิการศึกษาทางด้านปฐมวัยโดยตรง					
2	ครูมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม เช่น วาจาสุภาพ น้ำเสียงอ่อนโยน อารมณ์ดี ใจเย็นและมีเมตตาครูณา					
3	ครูมีความเข้าใจพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี					
4	ครูมีเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กแต่ละวัย					
5	ครู ครูผู้ช่วย พี่เลี้ยง มีความรู้และประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนเด็กปฐมวัย					
6	ครู ครูผู้ช่วย พี่เลี้ยง มีความสามารถในการดูแลเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี					

3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

ข้อ	รายการ	ระดับความ ต้องการ				
		5	4	3	2	1
1	โรงเรียนมีบรรยากาศร่มรื่น ตั้งอยู่ห่างไกลจากเสียงรบกวน					
2	โรงเรียนมีสนามสำหรับเล่นกลางแจ้งและมีมุมพักผ่อนสำหรับนั่งเล่นพักผ่อนคลาย					
3	ห้องเรียนมีพื้นที่เพียงพอสำหรับทำกิจกรรม เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมศิลปะ และกิจกรรมเสรี					
4	โรงเรียนจัดมุมการเรียนรู้ในห้องเรียน เช่น มุมนิทาน มุมบล็อก จัดอย่างเป็นระเบียบและส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก					

ข้อ	รายการ	ระดับความ ต้องการ				
		5	4	3	2	1
5	โรงเรียนมีการจัดครุภัณฑ์ต่างๆ ในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ มีขนาดที่เหมาะสมกับเด็ก					
6	โรงเรียนจัดสื่อและวัสดุในการเรียนการสอน เช่น บล็อกไม้รูปปร่างต่างๆ บ้านตุ๊กตา และเครื่องเคาะจังหวะ มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็ก					

4. ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก

ข้อ	รายการ	ระดับความ ต้องการ				
		5	4	3	2	1
1	โรงเรียนจัดอาหารกลางวันที่ต้องตามหลักโภชนาการครบถ้วนทั้ง 5 หมู่					
2	โรงเรียนจัดอาหารกลางวันที่มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของเด็ก					
3	โรงเรียนจัดอาหารให้มีสีสันหลากหลาย เพื่อดึงดูดความสนใจและกระตุ้นให้เด็กอยากรับประทานอาหาร					
4	โรงเรียนจัดห้องครัว ห้องอาหารอย่างสะอาดและถูกสุขลักษณะ					
5	โรงเรียนจัดอาหารว่าง 2 ครั้งต่อวัน คือ ช่วงเช้าและช่วงบ่าย					
6	โรงเรียนมีรายการอาหารแจ้งผู้ปกครองให้ทราบล่วงหน้า					

5. ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย

ข้อ	รายการ	ระดับความ ต้องการ				
		5	4	3	2	1
1	โรงเรียนมีความพร้อมในการป้องกันเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก เช่น การซ้อมหนีไฟ การทำประกันอุบัติเหตุ					
2	โรงเรียนมีการคัดกรอง สังเกตสุขภาพเด็กทุกวันในตอนเช้าก่อนเข้าเรียน					
3	โรงเรียนมีมาตรการป้องกันโรคติดต่อ เช่น โรคมือ ปาก เท้าเปื่อย ไข้หวัดใหญ่ ไข้เลือดออก อีสุกอีใส เป็นต้น					
4	ครูผู้สอนและครูผู้ช่วยทุกคนมีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลเบื้องต้น					
5	โรงเรียนมีการจัดเตรียมห้องพยาบาลอย่างเหมาะสม ทั้งด้านสถานที่ อุปกรณ์ และบุคลากรดูแล					
6	โรงเรียนจัดให้มีการฆ่าเชื้อ ทำความสะอาด ห้องน้ำ และอุปกรณ์เครื่องใช้ของเด็กทั้งเข้า - เย็น					

6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

ข้อ	รายการ	ระดับความ ต้องการ				
		5	4	3	2	1
1	โรงเรียนมีการจัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครอง					
2	โรงเรียนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมรับรู้ในการส่งเสริม แก้ไข พฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก					
3	โรงเรียนจัดให้มีการปฐมนิเทศก่อนเปิดภาคเรียน					

ข้อ	รายการ	ระดับความ ต้องการ				
		5	4	3	2	1
4	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็ก เช่น เชิญเป็นวิทยากร โครงการพ่อแม่อาสา					
5	โรงเรียนให้คำปรึกษาผู้ปกครองได้ตลอดเวลา เช่น ทางโทรศัพท์หรือเชิญมาพบส่วนตัว					
6	โรงเรียนแจ้งข่าวสารในโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการจัดการศึกษาปฐมวัย

- ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน.....
.....
.....
- ด้านครูและบุคลากร.....
.....
.....
- ด้านการจัดสภาพแวดล้อม.....
.....
.....
- ด้านการจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก.....
.....
.....

5. ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย.....

.....

.....

6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณ ในการอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู
วัน เดือน ปี ที่เกิด	28 สิงหาคม 2526
สถานที่เกิด	จังหวัดเลย
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาปฐมวัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏจันทรเกษม
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครูประจำชั้นอนุบาล
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนรุจิเรวีวิทยา
ทุนการศึกษาที่ได้รับ	ทุนเรียนดี ของธนาคารนครหลวงไทย ปี พ.ศ.2547